Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

Nov. | EXPEDITION: Brunnsgatan 3, Stockholm | 1919

ANMÄLAN.

Under det sista året har Svenska Mongolmissionens styrelse mer än förr känt vilken stor fördel det skulle vara att genom ett eget organ kunna stå i närmare kontakt med vårt lands missionsvänner, och i visshet om att missionens Herre skall välsigna detta nya steg framåt våga vi härmed utsända vårt första nummer av Svenska Mongolmissionens tidskrift »Ljusglimtar från Mongoliet». Under 1920 kommer tidskriften att utgå med minst 4 och högst 6 16-sidiga nummer. Innehållet blir huvudsakligen brev och meddelanden från missionärerna och den lilla församlingen av omvända mongoler samt för övrigt vad som kan vara av intresse för mongolmissionens vänner här hemma att veta om arbetet därute.

Svenska Mongolmissionen är liten och till det yttre oansenlig, kanske det allra minsta av alla missionssällskap, men arbetsfältet Mongoliet är desto större — det stora landet med de oändliga stepperna.

Under det att i Indien, Afrika och Kina etc. många missionssällskap från såväl Sverige som andra kristna länder arbeta genom stora skaror av missionärer, så verka inom själva Mongoliets gränser nu endast två missionssällskap: Svenska Mongolmissionen med sina sex missionärer (varav missionär Johansson efter 8 års oavbrutet arbete nu är i hemlandet för ett års vila) och ett amerikanskt sällskap med två missionärer. Dessutom arbetar ett annat amerikanskt sällskap (med sin station Patse-bolong i norra Kina) delvis bland mongolerna ge-

nom de i Sverige för mången missionsvän så väl kända missionärerna herr och fru Friedström.

Jesu lärjungar sade en gång: »Herre, vi hava blott . . .» — men i Mästarens hand blevo de fem bröden och de två fiskarna till välsignelse för många tusenden. — Helt visst vill du, som läser dessa rader, huru upptagen du än är av annat kristligt arbete, vara med oss om att bedja skördens Herre om riklig skörd därute i det av de kristna folken mest försummade hednalandet. Visst vill du vara med oss i förbön för Gerda Ollén och syster Greta, som nu helt nyligen begynt att bryta ny mark, i det de bosatt sig i huvudstaden Urga, lamaismens huvudsäte, där en människa tillbedes såsom gud, en stor stad där hedendomens mörker, synd och last hitintills ostört fått härska. Ja, känner du något av det mörkrets välde, som råder därute i Mongoliet, då skola vi i dig finna en medarbetare, och vi här hemma, som ej kunna gå ut, och de därute skola dela lika, det är endast troheten gent emot missionsbudet som är det avgörande.

Detta nummer av »Ljusglimtar från Mongoliet» sändes till alla som hitintills haft sina namn i missionens så kallade »vänbok», i den förhoppningen att vi få flytta namnet in i prenumeranternas adressbok. Genom insändandet av 2 kronor erhålles tidskriften för 1920.

På det att upplagan något så när skall kunna i tid beräknas vore vi mycket tacksamma för snar prenumeration.

Ett sätt att göra missionen bland mongolerna känd, är att skaffa prenumeranter på »Ljusglimtar från Mongoliet».

För influtna gåvomedel till missionen redovisas hädanefter endast i denna tidskrift.

Från vänster: Herr J. Eriksson, fru A. Eriksson, fröknarna G. Ollén, G. Nilsson och H. Wiklund.

»Kom och hjälp oss!»

Då jag för nu snart ett år sedan lämnade Mongoliet, fick jag en särskild hälsning med mig, en bön till den kristna församlingen i Sverige att sända flera missionärer. Under tårar säger vår evangelist Gendun: »Hälsa församlingen i ditt hemland och tacka dem, för vad de gjort för mongolerna men bed dem också, att de sända oss flera lärare». Och då jag stiger upp på min häst och rider bort, hör jag kamraterna ropa: »Skynda dig tillbaka med flera kamrater åt oss».

Det är också andra som ropa därutifrån, om än inte på samma sätt. Millioner mongoler, som leva där ute på dessa oändliga stepper, ha aldrig hört ett ord om Jesus. De förstå inte att ropa till den levande, sanne Guden om hjälp, därför söka de den hos stumma avgudar eller hos lastbara »Lamas» (präster), som man till och med kallar gudar. Då man ser dessa pilgrimer gå och bära sina bördor hundratals mil för att komma fram till något berömt tempel, och då de komma fram till detta, kasta sig på sitt ansikte framför dessa vederstyggliga bilder eller framför en lastbar lama, då tränger det till ens innersta, likasom en tung suck från dessa arma, »hjälp oss», även om de inte uttala det med läpparna. Det är denna hälsning, som jag önskade missionsvännerna här hemma i Sverige ville taga emot och även i någon liten mån försöka att besvara. Behovet av missionärer är så skriande stort i detta land, som är sex gånger så stort som Tyskland före kriget, och som har knappt tio missionärer.

Jag har tänkt att åter få resa ut nästa vår eller sommar. Men jag har också hoppats, att Gud skulle få taga ut åtminstone ett par unga män, som då kunde göra mig sällskap. Det har börjat att ljusna en liten smula även på detta hårda, mörka fält. De två sista åren har ett tiotal mongoler blivit döpta på Svenska Mongolmissionens station vid Hallong-Osso. Flere andra, som lärt känna något av kristendomens sanningar, vänta vi skola komma snart och taga samma steg.

De stora händelserna, som pågå i världen, lämna nog inte mongolerna alldeles oberörda. Det är ett tidstecken, att vi även där ute i öknen bland de långsamma kamelkaravanerna se bilar susa fram över slätterna, till stor häpnad för mongolerna. Europeiska affärsmän börja även tränga dit ut för att tillgodogöra sig mongolernas produkter och i stäl-

let giva dem av västerlandets och den nya tidens, inte bara välsignelser, utan även förbannelser.

Är inte allt detta en maning till oss, som bekänna oss vara kristna, och som fått missionsbefallningen: »Gån fördenskull ut och gören *alla* folk till lärjungar», att skynda åstad för att giva mongolerna Jesu Kristi evangelium, som även för dem är en Guds kraft till frälsning. Dörrarna stå öppna. Var äro nu de, som drivna av Kristi kärlek, äro villiga att gå in genom de öppna dörrarna, villiga att offra sig för evangelii tjänst där ute? Och var äro de, som äro villiga att ställa sig till Herrens förfogande här hemma, som förebedjare och understödjare för missionen i Mongoliet?

Kanske någon, som läser detta, hört Herren tala, likt vad profeten hörde: »Vem skall jag sända, och vem vill vara vår budbärare?» Jes. 6: 8. Må du då svara: »Se, här är jag, sänd mig».

Svenska Mongolmissionens styrelse, adr. Brunnsgatan 3, Stockholm, lämnar närmare upplysningar om missionen bland mongolerna, om någon önskar få närmare kännedom om denna mission.

Magnus Johansson.

Ur levande livet därute.

Han, som lovat att fylla alla våra behov, huru underbart har han ej genom sina tjänare skaffat oss nog för att allt hitintills kunna möta de stora utgifter missionen detta år haft, — »intet har fattats oss!» — Missionär Johanssons hemresa, Hulda Wiklunds och syster Gretas utresa voro utgiftsposter, som togo synnerligen djupt i kassan. Under det man före år 1915 bekvämt kunde, för en relativt liten summa, över Ryssland resa till Mongoliet på mindre än tre veckor, tog det nu våra missionärer tolv veckor för att över Amerika, Japan och Kina taga sig upp till Mongoliet. Undan faror till lands och vatten skyddade Herren dem, han uppehöll dem, han förde dem till målet, och trots allt det tröttsamma, som en så lång resa medför, stärkte han deras krafter. Under samma höga hand ha de nu fått begynna att göra sina insatser i arbetet för mongolernas frälsning. De båda behöva missionsvännernas synnerliga förböner. Språket är

svårt, klimatet är hårt — bedjen att ensamhetskänslan aldrig får gripa dem! Under resan ut till Mongoliet möttes Hulda Wiklund och syster Greta av många nya intryck. Vid resan genom Japan intogos de väl av landets sköna natur och folkets idoghet, men hedendomens mörker synes ha gripit dem djupt, när de nu för första gången stodo inför dessa bildstoder, som utgöra folkets gudar.

Från en plats skrev syster Greta: »Här såg jag en hel del små tempel, alla fulla av avgudar, som voro överhöljda av damm. En massa pappersbitar med påritade namn voro

Hulda Wiklund.

Syster Greta Nilsson.

uppklistrade över allt på gudar och på väggar. Då vi undrade vad det skulle betyda fingo vi veta, att pilgrimer klistrat upp sina namn där, för att vara säkra på att gudarna inte skulle glömma bort att de varit där. Jag såg en japan komma för att förrätta sin gudstjänst. Han drog i ett rep, och en klocka över dörrposten gav till ett hiskeligt oljud, så klappade han i händerna och bugade sig, kastade en slant framför den gud han särskilt vill gynna och så var det färdigt. Jag gick med en känsla av beklämning och vanmakt, o, vilket mörker! Hase-dera templet låg så vackert, och vi ville se gudinnan Hase-dera. Prästen förde in oss i ett nästan mörkt rum, och det dröjde en stund innan vi kunde se något. Så begynte vi skönja konturerna av gudinnan, hon var hög och

väldig. Jag bemäktigades av en sådan underlig känsla, skymningen, den underliga lukten, prästens mummel, allt gjorde sitt till. Hu! Jag gick ut, ty hade jag stått där längre, vet jag icke vad som kunnat hända mig. Vi sågo också världens näst största buddabild. Den var vacker, kanske jag ej skulle säga det, men jag tyckte så, men där var ingen helgd, ingen stillhet, ett förfärligt nojs. På baksidan av buddabilden fanns ett stort fönster, varifrån ett flinande pojkhuvud tittade ut. En rad av kvinnor kommo gående, vilka i den heliga källan, som rann upp i närheten, blötte några lappar, som de lade på sina huvuden och sedan under glam och skratt gingo in i Buddas inre. Jag ryste och undrade inom mig om dessa människor, som så totalt saknade aktning och vördnad för vad de ändå ansågo heligt, någonsin skulle kunna med *hela hjärtat* älska och vörda Gud. — »Vi tro ej längre på våra gamla gudar», sade en japanes till mig. »Vad tro ni då på?» frågade jag. Han ryckte på axlarna. »Jag skulle vilja säga, att vi för tillfället ej ha någon gud. Vi anse de gamla gudarna för odugliga och någon ny ha vi ännu ej fått.» Han talade sant, den stora frågan för Japan just nu är en ny religion, men vilken skola de välja? Kristus? Panteister och teosofer arbeta så att säga för högtryck, de kristna — ja, de arbeta också. — Ack, frambedjen missionsarbetare även för Japan!» —

Efter detta brev hörde vi intet förr än våra resenärer voro i Schanghai, där Kina-Inland-Missionen beredde vila och vederkvickelse för dem. Nästa station var *Kalgan* — den sista innan de kommo över gränsen till sitt nya hemland Mongoliet. Den 20 maj skrev fröken Ollén från Kalgan:

»Innerligt tack för brev, som jag hade mig tillmötes, när jag för några da'r sedan kom ned till Kalgan för att möta de nya missionärerna.

Underrättelsen om, att intresset där hemma för mongolmissionen stiger, fyller oss med nytt hopp, med glädje och tacksamhet till Gud. Det förefaller mig, som om vi i mongolmissionen hade kommit upp för en lång, besvärlig backe — visserligen se vi nya höjder resa sig framför oss — men *en* besvärlig del av vägen är ändå tillryggalagd. Den lilla skaran av kristna ser framåt med nytt hopp. Jag önskar, att ni därhemma kunde se dem, när vi samspråka om tillbyggnader o. d. på Hallong-Osso, och höra dem säga: 'Ja, vi bli fler och fler — snart behöves ett stort kapell! Vi, som tro

på Jesus, komma att förökas.' Och när de säga det, riktigt stråla deras ansikten. — — —

När jag red hit ned till Kalgan hade jag sällskap några mil med Enke Billiks bror, Rigdjé, som nu under några månaders tid varit på Hallong Osso, och som vi ha hopp om, att han verkligen vill höra Gud till. Han håller på att lära sig läsa mongoliska och har satt in sin kraft och sitt intresse på att lära sig, så att han redan kan läsa rätt bra. Han är 24 år — när han var yngre, var han präst i ett tempel och har under åratal läst tibetanska böner. Nu ser han, i vilket djupt mörker han varit. 'På den tiden trodde jag', sade han,' att allt, vad vår religion lärer, var sannt. Nu vet jag, att det endast är tomhet och bedrägeri. Och ända hitintills har jag levat mitt liv utan nytta varken för mig själv eller andra. Nu hoppas jag, att mitt liv hädanefter skall bli till nytta.' Så talade han om sitt hopp att kunna få sprida ut ryktet om Jesus Kristus, den sanne Guden, bland sitt folk.

Det låg något så ljust och hoppfullt över honom. Livet har fått värde och han har fått ett mål, sedan han lärt känna Jesus — Guden.

Vi hoppas att snart få döpa Rigdjé — och kanske att någon mer snart kommer till... Gud är underbart god och stor i sin segerkraft. 'Om vi tro', skola vi få se honom draga fram till allt större och härligare segrar i omöjligheternas öde land för att därigenom uppenbara den kraft, som besegrar allt, korsets kraft, den lidande kärlekens segerkraft. Det är därför det är så härligt att få vara med i arbetet i Mongoliet, i det öde, brännande landet, där allt, naturligt sett, är så tröstlöst, så hopplöst, där själarna äro som förtorkade, döda, otillgängliga för intryck. *Även dessa själar kan Kristi kärlek göra brinnande.* Det är detta, som är så härligt. Det är detta, som liksom bär och driver en fram, denna inre, jublande visshet om Golgatakärlekens oemotståndliga kraft.

Därför är den lilla kristna skaran vid Hallong Osso våra hjärtans fröjd och glädje, därför stå de oss så nära, att de liksom äro i våra hjärtan. *Dem* har Kristi kärlek dragit och övervunnit... Inte äro de några exemplar i något avseende — nej, de äro fulla av brister och fel, som vi sörja över. Men ändå, de tillhöra honom, som våra hjärtan älska, de äro hans egendom, vittnesbörd om hans underfulla makt över människors hjärtan.

Jag planerar för en lång sommarresa i år — om Gud vill och låter mig få resa, far jag väl norrut. Jag har just köpt en kärra för att lasta saker på — en täckt kärra, som jag hade de första två somrarna, tänker jag försöka sälja. Vid resor i Mongoliet är ett reställt och så en häst det bästa. Intet annat fortskaffningsmedel går upp mot hästryggen.

Vi hade hoppats, att våra nya missionärer snart skulle vara här, så jag tog litet skrivarbete med mig och for hit ned till Kalgan för några dagar sedan för att möta dem, om de kommit, i annat fall vänta på dem, om det inte dröjer allt för länge. Ännu hörs intet av. — —

Ja, vilken stor fröjd och glädje, att förstärkning kommer — snart, snart kunna vi draga oss längre in i Mongoliet, dit, där hedendomens djupaste natt är rådande! Längre, längre in i landet, dit står min håg och trängtan, längre in på öde stig, dit, där ännu ingen stråle av Guds ljus genomträngt mörkret, dit, där inte något av de förvillade, irrande fåren har hört Herdens kallande röst . . .» Eder *Gerda*.

Pass mellan Kalgan och Hallong-Osso.

År efter år har gått tillända, mongolvännernas och de tre missionärernas gemensamma bönerop om nya missionärer för Mongoliet ha varit ihållande, och nu en varm junidag 1919 står så Gerda Ollén nere på Kalgans station för att möta de två nya systrar, som komma såsom ett första svar på de många bönerna. Kunna vi ej i tanken se henne? Huru spejande är ej blicken; skola de månne i dag vara med? Huru underbart är ej ögonblicket; Herren har sänt undsättning — hon skall ej mera behöva vara ensam. — Tåget stannar och inom några ögonblick sluter hon jublande de nya kamraterna i sin famn. —

Det är verklighet. De ha kommit för att dela vedermödorna men också för att dela fröjden och sötman av att se själar fattas av Jesu Kristi härliga evangelium.

Ej underligt att både Hulda och Greta kände sig lyckliga och glada, då de nu stodo på gränsen av det land, dit deras Mästare kallat dem, och där få detta varma emottagande redan innan de kommit fram till sin resas mål. Hulda skrev från Kalgan härom: »Den älskade, blida, starka, lilla missionskvinnan, vår Gerda, var här och väntade oss, vi fingo ett så varmt välkommen. Tacksamhetskänslan och glädjen över att vara här var likasom före mig och mötte mig och fyllde mig. Jag är så lycklig och tacksamt glad över att vara kommen.» Några dagar senare skrev syster Greta, då från Hallong-Osso: »Jag sänder nu min första hälsning från Mongoliet. Jag är *glad* och *tacksam* över att vara här, det är nästan ofattbart, att det är jag, som är här mitt ibland Mongolerna.» — Och så berättar hon om sina första intryck från Hallong-Osso, om våra kära missionärer herr och fru Eriksson, om skolbarnen, vilka förefalla henne som verkliga solstrålar, inte så överdrivet rena förstås, men alla så glada och hjälpsamma. Lilla »Glädje» tycktes med ens ha tagit en bit av hennes hjärta. Några dagar senare skriver hon: »Det har nu blivit beslutat, att jag skall följa med Gerda på hennes sommarresa, som kommer att sträcka sig upp till Urga. — En bra häst har jag redan köpt —, den kollekt som gavs mig därtill i Finspång räckte precis. Tänk om det är Guds vilja, att vi redan nu skola börja arbetet där uppe, vad det vore härligt! — Gerda Ollén skriver:

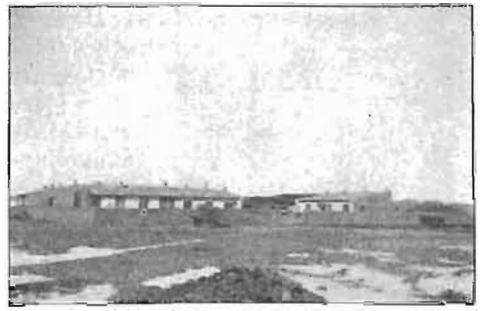

Sv. Mongol Missionens station Hallong-Osso.

»Hallong-Osso den 25 juni 1919.

Ville endast skicka en hälsning, innan vi fara ut på sommarresa. — — Jag hade tänkt fara ensam, då jag tänkte, att det skulle bli allt för brådstörtat för någon av de nyutkomna att följa med. Men Greta var så pigg trots den långa resan och ville inte höra talas om, att jag skulle fara ensam. Hon är van vid ett rörligt och ansträngande liv från sjukhuset. — — — Den sista tiden ha nya tankar och planer väckts till liv — d. v. s. inte nya, utan det är gamla, som tagit form och pressa sig så inpå mig, att jag knappt kan tänka på annat. Det är ju så, att när vi nu ha blivit så pass många

härute, så har också tanken på att vi skulle utvidga oss och upptaga arbetet på andra platser, kommit en närmare.

Vi ha ju under åratal haft våra tankar på Urga såsom varande så att säga själva centralpunkten för mongoliskt affärsliv och mongolisk gudsdyrkan. Att det enda sättet att få någon liten ingång där vore att börja arbeta bland de sjuka — inte predika i första hand utan *hjälpa* de arma och lidande — det ha vi också varit ense om .... Men vi ha ju inte haft några möjligheter att göra något, då missionär Eriksson varit den enda, som kunnat taga itu med sjukvårdsarbete, och han har behövts här. Men nu sedan Greta kom, ha förhållandena blivit annorlunda. Styrelsen har ju tänkt sig, att hon skulle vara här i Hallong-Osso den första tiden och studera språket, för att sedan börja arbetet på någon annan plats — d. v. s. någonstädes norrut, då detta synes vara den enda utsikten för att kunna arbeta bland mongolerna — i hela södra Mongoliet undanträngas ju mongolerna av kineserna. Om vi ha Hallong-Osso som en behövlig utgångspunkt, så kunde vi väl därifrån draga oss uppåt. — I alla fall — om nu Greta kommer att få sitt framtida arbete i Urga eller någonstädes i närheten därav, så vore det mycket bättre för henne att från början lära sig den nord-mongoliska dialekten — skillnaden är inte obetydlig. För det andra — det skulle vara till hjälp för henne att fort och lätt komma in i talspråket, om hon redan från början hade några timmars klinikarbete om dagen. — — — Hur skulle det vara, om Greta och jag, när vi nu komma upp till Urga i slutet av juli eller början av augusti, som vi hoppas, hyrde ett par små rum där på en central plats och så började med litet klinikarbete i största anspråkslöshet utan allt väsen! Vi skulle ha ett rum för oss själva och ett till mottagningsrum och klinik. Om förmiddagen skulle vi arbeta där och resten av dagen hade Greta för språkstudier och jag för översättningsarbete o. d. — — Vi skulle *inte* ställa till så, att vi behövde frysa och

Evangelisterna Gendun och Enke-Billik.

fara illa — det är inte alls nödvändigt. På detta sätt skulle vi få en inblick i förhållandena däruppe. Vi skulle få fakta att draga fram när det gällde att sedan söka få medel till ett sjukhus. — — — På detta sätt skulle vi vinna tid — ett litet förberedande arbete skulle utföras. Människorna däruppe skulle lära sig känna oss och förstå, att vi vilja deras väl. — Tiden är så kort, vi veta alla, att vi inte ha lång tid kvar. Varför skulle vi då låta hindra oss att gripa verket an? — — Man talar om att svårigheterna och hindren för ett missionsarbete i Urga äro allt för stora. Kan då något vara för underbart för Gud? *Äro inte svårigheter i ett missionsarbete medel i Guds hand att uppenbara den kraft, som övervinner allt, och som triumferar över omöjligheter?* Har inte Jesus Kristus kraft att vinna segrar för sitt rike även där, varest satans tron är rest? Man talar om att Urga är en sådan förfärlig plats, att den inte lämpar sig för missionsarbete, att klimatet däruppe är så hårt, levnadskostnaderna så stora o. s. v. Man säger, att livet där uppe är så rått, att det t. o. m. kan vara livsfarligt att gå ut om kvällarna. Skulle man då därför lämna människorna att förgås i sitt nattsvarta mörker utan att ens sträcka ut emot dem en hand? — — — I Urga är det fullt av folk, som samlats dit för att förtjäna pengar. De låta inte varken kölden eller elände av något slag avskräcka sig utan bo där i stort antal med sina hustrur och döttrar och små barn. Men missionärer skulle inte stå ut med att vara där! Sådant tal tycker jag är ovärdigt.

Nej, vi äro inte rädda för kamp, nöd och elände. Men vi trå efter att Kristi fana skall bli rest på en höjd, varifrån den kan skönjas vida ut över öde land. Och en sådan höjd är Urga. — Om Greta och jag fingo gå dit och börja i all stillhet! Genom Guds Ande kunde så en liten remna göras i den höga muren. Vi skulle försöka hjälpa de sjuka. Vi skulle visa kärlek i handling — det förstår mongolerna, och det böjer deras hjärtan som intet annat. — På så vis skulle vi få kasta ut något av den heliga elden i det nattsvarta mörkret däruppe. Skulle det inte vara *härligt!*

— — —

Jag *tror,* att dessa tankar äro från Gud. Jag tror, att det är hans dragning, som jag förnimmer — inte drages jag dit av någon naturlig smak, då jag rent av avskyr städerna härute. Jag trivs också så innerligen gott här på Hallong-Osso — vi arbeta här tillsammans med ett hjärta och en själ.

Och så ha vi ju den lilla skaran av mongoler här, som för alltid tagit en plats i ens inre. Inte skulle det vara lätt att skiljas från dem och skolan. Men lätt eller svårt — det betyder intet. Om det är Han, som drager dit bort, då måste vi ju följa!»

Några utdrag från ett av Hulda Wiklunds första brev se'n hon kommit upp till Hallong-Osso: »Att vara förd till detta land, förd dit Herrens Ande kallat och manat och själv burit, är en nåd så obeskrivligt stor. Jag står här liksom väntande efter att föras in i gärningarna — de förutberedda, tacksam och bedjande! — Ännu står jag så att säga utanför. — Jag har nu börjat med språket och Gendun är min lärare. Vi ha beslutat att jag ej skall läsa så många timmar dagligen för att ej bliva för trött i början. Jag har sedan stunder med barnen, då var och en på sitt sätt försöker hjälpa mig till rätta. Det har varit mycket intressant att se stationen, missionärerna och folket samt huru arbete bedrivits och bedrives. Och *Mongoliet är ej alls fult!* Man hade så levt sig in i tanken på ett så alltigenom i yttre avseende tungt och svårt och plågande liv här, så där var så oändligt mycket i början som glatt överraskade. Visst förstår jag hur i längden det måste bli tröstlöst med nakenheten här, men ser man noga efter så spirar här och var någon blomma upp genom sanden i sommartid, och det är ju en njutning. — Så hänga lärkor i luften och jubla — och på vår gård bor ett tjogtal duvor! — Jag beder Gud att mitt sinne alltid må kunna fånga det ljuvliga som finns.

Jag har varit in i några få mongoltält, men man kan ej i en hast se till botten av det mörka och svåra och motbjudande. Mongolernas sjukdomar äro pestfara. Eriksson får verkligen tjäna på ett härligt sätt. Häromdagen erhöll han av en kines, som han en längre tid behandlat och som nu blivit bra, en häst i betalning. Den tänker han förvandla till medicin, ty det är visst ganska svårt att få det att gå ihop med utgifterna därför. Han får ju så ofta ge medicin utan betalning. Själar ha vunnits genom orden vid sjukbesöken eller behandlingarna här. Enke-Billik bär märket på sin panna efter det sår som förde honom i möte med evangelium. Gatjima vanns för kristendomen genom att se förändringen hos sin man innan han dog. De hade båda varit sådana fiender till den nya läran som 'utländingarna' ibland försökte berätta om. Så blev mannen svårt sjuk, och Eriksson fick komma med medicin och lindring. — När missionären gått, drömde

mannen, att en vit, härlig gestalt kom och tog bort allt hans onda och hans gamla smutsiga kläder och klädde honom i vitt. Det var Jesus. Och när han vaknade låg han och viskade: Jesus, Jesus — och hans lysande, lyckliga blick såg bort i ett fjärran, som Gatjima ej förstod. Så dog han, viskande: *Jesus.* Då tog Gatjima sin lilla fosterdotter och vandrade i väg till Tabool för att av Gerda Ollén få höra vad det var som så förändrat hennes man. — Och nu är Gatjima en så lycklig kristen. Hon är så rar, den kära Gatjima. Hon är en god mor för skolflickorna.» Så långt fröken Wiklund.

En av nyheterna från Hallong-Osso är att Gud givit herr och fru Eriksson en välskapad, rar, liten flicka. Föräldrarna äro mycket tacksamma och lyckliga över gåvan, och mongolerna äro helt stolta över att lilla Svea är född i deras land.

Missionär och fru Eriksson äro under den tid missionär Johansson vistas i hemlandet ännu mera än tillförne överhopade med arbete. *Stationen* kräver sin tillsyn, den lilla *församlingen* och den själavård, som var och en av dessa så nyligen från hedendomen omvända medlemmar helt naturligt äro i behov av; *skolan* kräver ock mycket arbete; *tryckeriet,* där det under vintern och sommaren arbetats så intensivt, att det från trycket (handpressen) utgivits en hel del tryckalster, såsom traktater, en sångbok*), en katekes och en biblisk historia; *sjukvården,* ja, den växer ut allt mer; och så därtill *det direkta missionsarbetet,* talet och predikandet av ordet om Jesus. Ansvaret för allt detta vilar på herr och fru Eriksson, ty om än fröken Wiklunds språkstudier synas gå fort framåt, kommer det dock ännu att dröja en tid, innan hon kan göra en direkt insats i skolarbetet och sådant arbete, som fordrar kunskap i Mongoliska språket.

Det vore för missionen önskligt att vi kunde låta tryckpressen därute oavbrutet vara i gång, vi behöva skolböcker av alla slag, de vi ha' äro ju endast handskrivna, men vårt pappersförråd är slut. Herr Eriksson ber om 400 kr. därtill, men då växelkursen är ytterst låg, torde det behövas något

*) Missionär Friedström, som fått en sändning sångböcker till sin station, skriver: »För mongolmissionen är denna sångbok en välsignelse och vi tacka innerligt Gud för den. Barnen ha redan lärt sig att sjunga flera av sångerna. En biblisk historia är en mycket efterlängtad bok.»

mer. En krona växlades före kriget i 0,60 dollar, mexikansk dollar, nu senast endast i 0,29 dollar.

Denna låga kurs gör också att vi måste tänka på att förse missionärerna med mera medel, på det de ej skola behöva lida brist.

Ett par vänner ha' åtagit sig att för framtiden eller tillsvidare sörja för missionär Johanssons underhåll, några andra för evangelisten Enke-Billik, andra åter för Rigdjé, en förening jämte några vänner fröken Wiklunds underhåll, men skola vi våga utbreda oss ännu mer i Mongoliet, då skall ock Herren ur sin församling här hemma uttaga skaffare, som sätta oss i stånd därtill.

I Ljusglimtar n:r 2 gjordes ett upprop om 300 kronor till lön åt en bildad mongol, Darste-tjabb, som vi anställt för att i tryckeriet vara Eriksson behjälplig. Ingen har besvarat vår vädjan. Vem vill, eller vilka vilja åtaga sig hans underhåll, även om han nu tillföljd av det låga penningevärdet kostar ännu något mer? Darste-tjabb är till stor nytta, skicklig i sättnings- och tryckeriarbete. Under vistelsen på Hallong-Osso har han blivit en kristen, som vill följa Jesus och frimodigt söker han även vinna andra för kristendomen.

Från fröknarna Ollén och Nilsson ha goda underrättelser kommit oss tillhanda. Och i nästa nummer av Ljusglimtar från Mongoliet införes den beskrivning vi fått över den 125 sv. mil långa färden genom Gobiöknen till Urga.

»Stämmen upp, du öken med dina städer, och I byar, där Kedar bor; jublen, I klippornas innevånare, ropen från bergens toppar. Given Herren ära och förkunnen hans lov i havsländerna.» Jes. 42: 11, 12.

Redovisning

för de till Mongolmissionen inkomna gåvomedlen.

Januari—september 1919: "Några vänner", Ätvidaberg, 25: —; Th. E., Djursholm, 81: —; J. J., Brittbo, Lerum, 25: —; kollekt i Hålland 50: —; C. H., Hargshamn, 50: —; K. W., Rönnöfors, 26: —; kollekt i Skövde 80: —; kollekt i Falköping 63: 70; A., Falköping, 15: —; L., d:o, 100: —; koll. i Herrljunga 40: —; kollekt i Jönköping 62: —; kollekt i Smålands Taberg 47: 85; kollekt i Huskvarna 35: 89; H., Falköping, 10: —; B., d:o, 10: —; N. A. L., Rönnöfors, 100: —; "Öremöte" i Undrom 28: —; S. J., Sthlm, 15: —; gåva g:m F. P. 5: —; A. M., Köping, 10: —; Br. Lj., Skövde, 20: —; A. F.,

Sthlm, 50: —; H. o. A. L. 1,000: —, A. L., Sunnum, Nol, 20: —, A. J., Norköping, 70: —; Luleå syfören. 24: 50; fr. C. 19: 03; J. B., Huskvarna, 20: —; H. S., Jönköping, 10: —; fru L. 50: —; R. A., Vretstorp, 15: —; J. A., Flen, 5: —; N. H., Hörle, 10: —; J. L. 10: —; Fru L. 100: —; F. W., Sthlm, 200: —; W. N. 7: —; G. A. 15: —; Abbola syskonförb., Strömbäck, 25: —; S. E., Sthlm, 10: —; E. B., Luleå, 8: —; J. E., Gråsala, Falun, 33: 30; P. A. J. 20: —; A. B. 20: —; I. A., Ängelsberg, 25: —; Onämnd, Billesholms gruva, 20: —; A. M. O., Toftedal, 20: —; M. N., Hvellinge, 50: —; L. O., Lysvik, 15: —; A. N., Märserum, 10: —; syster S. K. 10: —; auktion i Tumba 4: —; syster K. 6: 66; A. E., Tärnsjö, 20: —; H., Smål. Taberg, 20: —, H. J. 10: —; A. C., Klippan, 49: 07; E. N. 6: 66; H. A. 6: 66; B. L. 6: 66; A. Ö. 6: 66; A. K. 6: 66; A. A. 6: 66; Frustuna kyrkl. mfng 50: —; A. M. L., Sundsby, 10:—; E. B., Strömsholm, 13: 32; N. N., Johanneshus, 50: —; till sjukvårdsinstrum. fr. några vänner 500: —; A. R., Herrljunga, 20: —; R. L., Lingbo, 10: —; L. L., Sthlm, 25: —; G., Höganäs, 10: —; E. A. 20: —; D. A., Norra Hammar, 20: —; B. E., Sthlm, 25: —; Fru L., 133: 20; Onämnd, Kungsängen, 10: —; R. F., 6: 66; C. H. 10: —; S. H., Sthlm, 5: 75; A. A., Kristinehamn, 5: —; Syster D. 10: —; A. P., 6: 66; Haparanda mfng 25: —; D. K. A. 60: —; J. T., Tureberg, 20: —; Missionsvän, Bergby, 15: —; kollekt fr. K. F. U. K., Sthlm, 68: 33; G. N., Sthlm, 10: —; N. A. H., Krokträsk, 26: 28; M. A., Åmål, 10: —; D. J., Borlänge, 50: —; Kollekter: Tärnsjö 31: 60, Huddinge 14: 86, Djursholm 50: —, Amerika 76: 90; Missionsvänner, Lindesberg, 100: —; A. T., Helsingborg, 25: —; "Levotön" 100: —; Rödakorssystrar till instrument 33: —; A. v. B., Sthlm, 5: —; fru W. 10: —; W. J., Närunga, 10: —; "Alma", Tärnsjö, 20: —; fru L. 200: —; J. C. N., Malmö, 11: 68, 13: 32; L. G., Kalmar, 6: 66, 13: 34; S. S. 40: —; "Från Gud" 10: —; K. N., Rönnöfors, 20: —; familjen A. 10: —; Ernst 5: —; Simon 5: —; Viva 5: —; S. J., Lindesberg, 500: —; systr. H. o. S. 13: 32; "Onämnd", Ramqvilla 100: —; U. L., Smedjebacken, 50: —; från vänner i Lerberget 170: —; Lerbergets K. U. F. 30: —; "Onämnd d. 18 mars" 100: —; A. J., Jönköping, 50: —; A. M., Skepparslöv, 13: 34, 6: 66; H. A. M., Kimstad, 10; fr. R. 15: 19; N. P. O., Djursholm, 74: —; M. U. 8: 44; kollekt vid vårfesten 70: —; E. K. 6: 66; O. O., Kristdala, 8: 50; N. R. 5: —, 5: —; C. B., Södertälje, 10: —; F. P., Björklinge, 10: —; L. S. 10: —; E. o. K. N. 13: 32, 36: 68; H. H. 11: 50; A. L. till blinde gossen 100: —; I. och C. L., Rönninge, 10: —; Onämnd, som fyller 82 år, 10: —; O. L., Norrköping, 25: —; F. R., Fridene, 250: —; M. G, Lindesberg, 30: —; A. M., Köping, 20: —; "Wilhelmina" 10: —; A. R., Sthlm, 27: 60; E. U., Sthlm, 10: —; A. Th., Malmö, 10: —; K. E., Knetteby, 15: —; C. E. F., Strängnäs, 10: —; N. N. 20: —; fru A., Beckgården, 3: —; M. K., Norrköping, 7: —; herr R., Söderhamn, 25: —; K. A. K. 10: —; C. H., Hargshamn, 30: —; gåva till blivande kapell 100: —; E. G. 5: —; A. R. 10: —; I. J., Mjöhult, 14: —; A. L. för den blinde gossen 150: —; E. B., Ockelbo, 50: —; herr B. 30: —; A. W., Karlskrona, 10: —; O. B., Sthlm, 200: —; J. L., Sthlm, 6: 66; kollekt Djusholm 43: —; D. A. Norrahammar, 20; A. H. F. 50: —; H. A., Rosenberg, 10: —; H. S., Sthlm. 6: 75; fru J. 13: 35; fr. K., Sthlm, 5: —; Onämnd 0: 50; H. N., Ytterturingen, 20: —; Tref. kyrk. juniorförening 6: 66, K. K. 15: —; "En liten skärv av onämnd", Kungsängen, 10: —; M. E. A., Jönköping. 10: —; Okänd 15: —; J. A., Flen, 10: —; B. L., Huskvarna, 10: —; S. F., Smål.

Taberg, 25: —; E. B., Luleå, 31: —; fru H., Köping, 10: —; L. A. 25: 08: M. J., Saltsjö-Duvnäs, 10: —; A. H., Niemesel, 10: —; K. F. U. K:s ungdomsgren, Ystad, 245: 39; E. A. 10: —; gåva till skioptik. bilder 72: —; J. J., Bäckebo, 10: —; N. N. J. 8: —; D. K. A. 60: —; A. J., Norrköping, 60: —; A. M., Örebro, 5: —; B., Huskvarna, 20: —; E. G., Pilgrimstad, 15: —; T. N., Gustavsberg, 5: —; M. M., Skillingaryd, 10: —; A. G., Kristinedal, 50: —; Ystads K. F. U. K. 100: —; E. T. 5: —; A. L. 1: —; E. L., Övravid, 7: 20—; kollekter: Rönninge 22: 57, Haparanda 12: 65, Hagmaren 15: 70, Väsby, Höganäs, 19: 50, 41: 01, Lerberget 80: —, Helsingborg 41: —; fru D., Lappträsk, 5: —; F. O., Lerberget, 20: —; Klippans missfng 50: —; Klippans K. F. U. K. 58: 60; herr och fru H., Vittsjö, 100: —; kollekter: Malmö K. F. U. K. 23: 27, Ystads K. F. U. K. 22: 52, 7: —, Mjöhult 20: 48, Ströveltorps ungdomsförening 20: —, Alvesta mfng 33: 83, Växiö K. F. U. K. 13: 15, Växiö miss.-hus 39: 74, Göteborgs K. F. U. M. 27: 55, Hällekis 23: 33; Fröjereds miss.-hus 18: 62, Falköping 50: —, Taberg 30: —, Jönköping, st. miss.-huset, 32: 79, Norrahammar 26: —, Kalmar, Betesda mfng, 13: 64, K. F. U. K. 20: —, Ljungbyholm 17: 90; fr. M., Trelleborg, 150: —; herr S., Moheda, 10: —; N. P., Växiö, 10: —; fr. B., Hällekis, 10: —; Onämnd, Fröjered, 50: —; G. K. 50: —; "Offergåva", Fridene, 171: 26; kollekter: Ölvingstorp 4: 71, söndagsskolan i Gammelby, 14: 06, Gammelby miss.-hus 25: 10, Lofta d:o 16: 43, Åtvidabergs d:o 48: 07; herr F., Öbbestorp, 10: —; M. A., Åtvidaberg, 50: —; Trelleborgs samskola, kl. II a, 7: —; bidrag till missionär M. Johanssons resor 125: 20; "Herrens del", onämnd, 30: —; J. A. Norrköping, 10: —; Onämnd, Mjäred, 10: —; fru L. till den blinde gossen 10: —; A. R. 3: 39, E. W., Strängsered, 5: —; S. S., Delsbo, 6: 66; A. J., Norrköping, 50: —; till en häst från onämnda 450: —; Ungdomsföreningen, Bjurnäs, 50: —; D. K. A., Sthlm, 60: —; Fridene syförening 50: —; Missionsvänner 100: —; A. G., Smål. Taberg, 7: —; A. J., Offerdal, 100: —; P. L., Lingbo, 25: —; T. W., Strängsered, 10: —; Luleå syförening 11: —; E. U. 36: —; E. O., Lerberget 500: —; syster G. Ö., Sthlm, 15: 05, Onämnd, Ange, 10: —; kollekter: Orrbyn 53: 73, Storträsk 19: 50; A. K., Boden, 25: —; Helgeseförb. vänner i Boda 85: —; I. A., Orrbyn, 15: —; E. Ö., Boden, 15: —; Strömsunds mfng 50: —; Kalix mfng 76: 42; Onämnd, Kalix, 50: —; kollekter: Vitå 72: 43, Jämtön 34: 97; Onämnd, Södertälje, 5: —; M. E. A., Jönköping, 20: —; onämnda missionsvänner, Lindesberg, 100: —.

Summa kr.	10,422: 70
Till inköp av hus och jord	1,944: 45
K. M. A. för fröken G. Ollén och skolan	2,755: —
K. F. U. K., Sthlm, för fröken H. Wiklund....	1,200: —
Summa kr.	16,322: 15

Med innerligt tack till varje givare!

Stockholm, Ernst Westerbergs Boktryckeri-A.-B., 1919.

Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

N:r 1 o. 2 | EXPEDITION: Brunnsgatan 3, Stockholm | 1920

Ett rop från ödeland.

Det är en kulen novemberafton långt borta i det avlägsna Mongoliet. Vinden far fram, stark, mäktig, tjutande av raseri. Den tränger på med våldsamhet, som om det gällde att besegra okända makter, vilka hindrande ställde sig i dess väg. Det brusar och viner, där den sveper fram över de stora, öde vidderna, och när den pressar sig in mellan de trånga gatorna i mongolstaden driver den upp sand och jord, som gör luften tjock och ogenomtränglig. Från alla boningshus, skjul och uthus ljuda olikartade, besynnerliga läten. Man hör jämrande ljud, liknande tunga suckar och hopplös klagan. Det knakar och gnisslar i fönsterluckorna i den lilla missionärsbostaden. Därinne sitter mongolmissionären och lyssnar, fastän nästan omedvetet till stormen, som jagar fram därutanför. Och den vilda, brusande sången förenar sig med de toner, som ljuda därinne i själen — de flyta samman till en enda ton, än trotsig, vild och obändig, än klagande och till slut upplösande sig i något, som ljuder likt undertryckt, hjärtslitande gråt. Inte underligt, att tonerna flyta samman till en melodi. Den sång, som brusar fram därute, är ödelandets egen sång, och den som ljuder i själens inre, är avlyssnad från ödefolkets läppar.

Århundrade efter århundrade har ödelandssången ljudit därute över oändliga, ödsliga vidder. Framfödd av livets namnlösa längtan och ve har den ljudit i naturens röst och trängt från hjärta till hjärta, stigit emot rymden och förklingat

i den stora tomheten. Tid har lagts till tid. Släkten hava kommit, släkten hava gått. Och därute på de stora, öde vidderna har stormen alltjämt sjungit sin mäktiga, vemodsfyllda sång, och i ödefolkets själ har dess eko ljudit. Men ute i det brusande världslarmet, varest människorna jaga framåt i brådskande ävlan, där har man ej hört tonerna från det fattiga ödelandet. Det har legat där så bortglömt, som om det varit försänkt i det tomma intet. Dock på senare tid, då utvecklingen medfört en minskning av alla avstånd, har även här en förändring skett. Landet har genomkorsats av affärsmän, jägare, turister och andra, som ondgjort sig över de beständiga, tröttsamma stormarna och ömsom tyckt synd om, ömsom skrattat åt ödefolket, som de funnit likna ett stort klumpigt barn, naivt och tafatt. Och sången därute, ödelandssången, den hörde de inte. Så en dag kom också missionären dit, kom för att stanna och leva sitt liv bland det fattiga ödefolket. Flera följde honom efter. Det blev en liten skara av sådana, som sökte lära känna och förstå folket, vars inre var lika armt och fattigt som de grå, nakna vidderna, där de rest sina tält. Och allt efter som missionärerna lärde sig förstå folket, trängde också till deras inre brutna toner av ödelandssången. Den grep dem med förunderlig makt, de förstodo knappast huru, men allt sedan de börjat höra den, var ödefolket för beständigt i deras hjärtan.

Vad hade de då hört?

Jo, de hade uppfångat tonerna från den stora, tunga ensamhetens sång. Den ljöd emot dem från själva naturen i ödelandet, när de färdades fram på de stora oändliga, enformiga vidderna. Den brusade emot dem genom stormen, som svepte fram över stäpperna med ett dån, än höjande sig såsom i vilt namnlöst raseri, än sänkande sig, frammanande underliga, utdragna, klagande ljud, till slut upplösande sig i vilda, sönderslitna disackord eller i sakta bortdöende, snyftande toner. Och den ljöd emot dem för varje gång någon yttring av ödefolkets liv trädde dem till mötes. Vid de bullrande tempelfesterna med dess människotillbedjan och många vanmäktiga ceremonier, med uppgift att blidka en fruktad, ond andemakt, uppfångade de tonerna av samma sång. De hörde den, då de mötte pilgrimer på väg till något berömt tempel, gående till fots och bärande sin packning samt med trötta anletsdrag, vari den kanske flera månader långa vandringens vedermödor ristat sina märken. De hörde den, då de sågo gamla och unga, män och kvinnor med uttryck av djupaste

andakt falla ned med ansiktena mot marken, tillbedjande framför någon tempelplats, i det oändliga upprepande ceremonien, tills de trötta lemmarna ej längre synas vilja göra tjänst. Den ljöd emot dem från de talrika templen, från tälten med dess böneflaggor, från förbipasserande ryttare, som på hästryggen frammumlade sina böner, från präster och menige vilka aldrig skilja sig från sina radband och från sådana, som t. o. m. när de gå ut för uppköps och affärers skull bära den lilla bönekvarnen i händerna, från fattiga, blinda, usla stackare, som sitta där i gathörnen, oavlåtligen mumlande den bön, som de tro på något hemlighetsfullt sätt skall tillföra dem lindring i deras elände.

De hörde den jämväl för varje gång de fördes hjärta mot hjärta med något av öknens barn och så något djupare fingo blicka in i dessa tomma människoliv, fördärvade och ödelagda av synd och last. När de sågo män i sin kraftigaste ålder gå där som usla människovrak med härjade anleten och bruten kraft, eller kvinnor, som ännu inte nått medelåldern, likna sjuttio—åttio års gummor, och när de sågo folkets ungdom i regel vara offer för härjande, dåliga sjukdomar — då var det toner från samma sång, ödelandssången, som trängde till deras inre.

Ödelandssången — den tunga ensamhetens sång — den ljuder från det folk, som ej funnit vägen till sin skapare och Gud, utan irrar omkring i ödemarken, långt, långt borta från fadershuset, och från det förbarmande fadershjärtat. Under århundraden har den ljudit — och okänd förklingat i rymden. Men aldrig ha dess toner varit så fulla av ve som nu, då ödefolket blivit medvetet om, att det håller på att gå under, och att dess tid härefter är kort. — — — — — Sången har förklingat, okänd av människor, dock *en* har hört den, den store Allförbarmaren. På hans bud är det, som den lilla skaran av missionärer begivit sig till ödelandet för att söka de vilseförda, de i öknen kringirrande, och visa dem vägen till levande Gud. Den väg de därunder hade att gå blev varken kort eller lätt. Det var en ökenväg. De brändes av solens glöd, ledo av bitande köld och hade att kämpa emot rasande stormar. Länge, länge dröjde det, innan de funno det första av ödefolkets förlorade barn och jublande fingo bära det fram till deras älskande fader. Alltjämt sökte de, lockade, kallade och bad. Men de i öknen kringirrande räddes för de okända rösterna och ilade blott längre och längre på väglösa vidder, De som sökte förtröttades dock icke. År efter år fortsatte

de att kalla det fattiga ödefolket, och allt efter som tiden gick, började en och annan lyssna till de enträgna rösterna och komma för att så äntligen finna, vad de så länge förgäves hade sökt — en Frälsare och Förbarmare för all deras synd, nöd och ve.

Så hände sig att en dag i ödelandssången en ny, hittills okänd ton blandade sig — klar, varm och jublande stegi den emot rymden. Det var tacksamhetens och glädjens rena silverton. Och till dem av ödefolkets barn, som hörde den förunderliga tonen, smög sig, fastän till en början nästan omedvetet, en strimma av nytt hopp och ljus.

Men av de sökande trängde sig ett par längre in i ödelandet, ända till den plats, varest ödefolket samlat sig omkring en lastbar, arm människa, som de i sitt mörker och sin bortkommenhet tagit för att vara den Gud, som de veta sig ej kunna leva förutan. Där funno de dessa utarmade människovrak, dessa av last och sjukdom ödelagda människoliv i tusental. Och där ljöd ödelandssången, inte från enskilda här och där, utan från de stora skarorna, ljöd trotsig och hård och vild, hopplös och tung. Ljudet från de två, som kommit för att kalla, förlorade sig i tonerna från den brusande sången från mångtusende kringirrande, lidande människobarn . . .

Då uppstod hos de ensamma budbärarna i deras nöd en stark, brännande längtan: O, att ödelandssången kunde höras av missionens män och kvinnor i hemlandet. Hörde de den endast, kunde de ej vara likgiltiga och kalla för ökenfolket och dess nöd, utan de skulle komma till hjälp . . .

Novemberaftonen har övergått i natt. Men därute höres ännu stormens vilt ödsliga toner, och i missionärens inre ljuder alltjämt ödelandssången. Då kan hon ej längre — något uttryck måste givas för all denna nöd. Så sändes då en bön, sändes till hemlandet, till missionens män och kvinnor:

O, lyssnen, kunnen I ej höra ödelandssången? Vi här ute kunna ej med ord tolka den. Dess ve kan ej utsägas, dess innebörd blott anas. Den kommer från ett folk, som förirrat sig så långt bort på brännande ökenhed, att det nu håller på att gå under. Dess toner ha drunknat i det stora världslarmet, ja, inte ens missionsförsamlingen har hört den. Men nu i elfte timmen vem vill stanna ett ögonblick och lyssna — och så sända hjälp? Vem vill taga upp ödefolkets nöd och bära den såsom egen hjärtenöd fram inför den store förbarmaren? Vem vill ställa sig till hans förfogande för tjänst

härute? Det behöves offrande krafter, kämpande, lidande, segrande krafter. Vem vill sälla sig till den lilla skara, som följer Mästaren, där han går före långt bort på brännande ökenhed? De äro ej allena i mörkret. Nej, ljuset ifrån Honom som går före lyser upp den dunkla stigi de ha att vandra.

Lyssna, månne du nu kan höra den, ödelandssången, kan höra snyftningarna från barnet, som ej finner vägen hem och som uppgivet dignat ned?

Kan du också se, att Mästarens hand, din Mästares hand, den genomborrade, visar ditåt? Hör du frågan — den allvarstunga, smärtefyllda, genomträngande frågan: *Var är din broder?*

Stanna och lyssna — — —

Gerda Ollén.

Gammalt och nytt.

Från Svenska Mongolmissionens historia.

Då vi tro oss veta, att »Ljusglimtar från Mongoliet» kommer att läsas av många missionsvänner, som hitintills kanske ej så mycket känt till Svenska Mongolmissionen, dess arbetare eller anbetsfält, så vilja vi med några ord söka göra våra missionärer och evangelister kända, åtminstone till namnen, samt även säga något litet om missionens upprinnelse och arbete.

Tanken på en svensk mission i Mongoliet väcktes av den världsbekante evangelisten, missionären Fr. Franson, vid ett möte den 4 oktober 1897 å K. F. U. K:s lokal i Stockholm. Det föredrag herr Franson då höll var för de närvarande oförgätligt, eldat av nitälskans glöd för detta arma folk, som av den kristna församlingen blivit alldeles försummat. Och vid detta möte lades grunden till Sv. Mongolmissionen som

haft att gå en tung lidandes väg, en väg, som även tecknats av martyrers blod.

I Maj 1898 utsändes våra två första missionärer, man och hustru. De togo vägen över Ryssland och bosatte sig i nordvästra delen av landet. Den första missionsstationen i Mongoliet, så långt missionshistorien vet om, öppnades av dessa två, men till följd av att hustrun drabbades av en svår sjukdom måste de återvända hem efter att endast några få månader ha varit inom Mongoliets gränser.

1899 utsändes tre missionärer, förutvarande kina-missionärerna herr och fru Helleberg, och en ung man, herr Wahlstedt. Deras väg gick över den europeiska kontinenten till Genua, varifrån de båtledes företogo resan till Shanghai för att stanna uppe i Kalgan och studera det mycket svårlärda mongoliska språket. Under tiden hoppades herr och fru Helleberg, som voro mäktiga det kinesiska språket, att kunna få tillfälle att för kineser och mongoler i Kalgan utså livets ord.

De gingo till sin gärning med stora förhoppningar om en framtid av arbete i sitt nya hemland, men så utbröt det s. k. boxarupproret, och inom kort, eller den 1 juni 1900, fingo de genom martyrdöden vinna livets ovanskliga krona.

»De känslor, som överväldigade mig när jag stod framför dessa martyrers gravar, kan jag icke beskriva», skrev missionär Freidström. Han kände, som hade intresset för mongolmissionen med dem gått i graven.

»Vilka skola fylla deras platser?» frågar han och tillägger med gripande allvar: »Skall mongolmissionen helt försvinna, då önskar jag att snart få följa våra kamrater.»

För andra gången stod på en helt kort tid Svenska Mongolmissionen utan arbetare.

Skulle vi våga att på nytt taga upp arbetet för mongolernas evangelisering? — »Ja», sade vår dåvarande ordförande, »väl äro våra missionärer döda, men missionens herre lever.» Och styrelsen vågade.

I början av januari 1902 utfärdades ett upprop om att Sv. Mongolmissionen stod i behov av »en av Gud kallad, med Guds kärleks ande fylld man, vilken var villig att som ledare för verksamheten på fältet utgå, och härtill innehade de nödiga kvalifikationerna, såsom villighet att offra sin bekvämlighet och gärna slita ont för Herrens rikssaks skull, praktisk förmåga, parad med en ödmjuk ande, den där ville låta sig ledas av Guds vilja, samt en fast tro på hedningarnas omvändelse.» Så småningom började luckorna fyllas, och i sept. 1905 kunde

styrelsen åter hålla ett farvälmöte för en utgående missionär. Denna gång avskildes en ung man, herr E. Karlén. 1906 följdes han av sin trolovade, fröken H. Lindblom, förut sekr. i Falköpings K. F. U. K.

Fröken Lindblom inbjöds att första tiden vistas hos den amerikanska alliansmissionens missionärer, herr och fru Sprogne i Kalgan. Hon var lycklig nog att redan första veckan erhålla en lärare, samme mongol, som varit lärare för Helleberg och Wahlstedt. Följande år skrev fröken Lindblom, och då från *Tabool*, en mongolby i södra Mongoliet, att hon nu äntligen är vid målet för sin längtan. Hon bor alldeles ensam bland mongolerna i ett mongoltält, studerar med all iver det hårda, karga språket, längtande efter den dag, då hennes tunga skall bli löst och hon fritt kan tala till folket om Jesus. Hon känner sig trygg och hemma med folket: ty hon älskar sina mongoler, trots deras smuts och trots att de ej äro vidare tilldragande.

Under denna tid vistades herr Karlén ute på resor. 1907 firade han sitt bröllop, varefter han med sin hustru första tiden bodde i tält, medan den lilla stugan byggdes vid *Hallong-Osso*, som sedan blev missionens huvudstation. Den var från början ej större än tre små rum och kök,* som togos i bruk på hösten 1908.

Då båda voro ganska hemmastadda i sjukvård fingo de vara till mycken hjälp för mongolerna, men i maj 1909 ingick ett nytt sorgebud. Missionär Karlén hade den 4 april förlorat sin hustru och missionen sin ena missionär.

Där ute på stäppen stod nu den ensamme mannen, och på den plats, där han och hon helt nyligen gemensamt planerat att anlägga en liten trädgård, fick han själv gräva sin hustrus grav och nedbädda både henne och deras lille dödfödde gosse. Hennes arbetsdag var kort, men hon hade verkat, medan den varat. Genom Hanna Karléns liv och vittnesbörd hade förstlingskärven vunnits. Länge hade hon glatt sig åt att se huru mongolläraren Gendun lyssnade till och drack in läran om Jesus Kristus, och hennes sjukdom och död nedbröt fullständigt det sista motståndet i hans hjärta. Han upptogs snart efter hennes död genom dopet i den kristna församlingen.

---

* Stugan är nu betydligt tillbyggd, så att den för närvarande kan hysa flera missionärer och har rum för evangelister och lärare, även sätteri och tryckpress. Där finnes också skollokal och samlingsal och ett sjukrum.

Det ansågs nödvändigt för herr Karlén att resa hem, och någon tid efter sin hemkomst begärde han sitt utträde ur missionens tjänst.

Så stodo vi på nytt utan missionärer, vad kunde missionens Herre mena? Hade icke Jesus dött även för mongolerna? Betydde det månne, att Herren ville pröva tron och uthålligheten hos dem, vilka upptagit missionen i detta land? Mänskligt att döma hade vi gått en nederlagets och smärtornas väg, men prisat vare Herrens namn, utan tvekan beslöts att arbetet skulle fortsätta.

En kvinnlig och två manliga missionärskandidater hade anmält sig, villiga att ställa sig till Guds förfogande för arbetet i Mongoliet. Styrelsen vände sig till K. M. A. med förfrågan om denna förening vore villig svara för den kvinnliga missionärens underhåll, och svaret blev jakande. Så togs arbetet upp på nytt. Och hösten 1910 utsändes missionären herr Magnus Johansson. Den lilla stationen fanns ju, och även en infödd omvänd lärare, som välkomnade honom.

Missionär Johansson, som efter att sedan år 1910 oavbrutet ha arbetat på det hårda fältet, i början av 1919 hemkom för ett års välbehövlig vila, vistas för närvarande i hemlandet. Mer än någon annan europé har han väl under dessa sista år till häst eller kamel färdats fram och åter genom det stora landet och Gobi-öknen, ner till Tibets gränser eller upp mot det Mandchuriska landet. Under dessa långa ensamma färder har han delat ut evangeliedelar och traktater vid stora tempelplatser eller vid lägereldar, bland tiggarmunkar eller i hövdingstält. Sin vilotid härhemma tillbringar han mest med att besöka olika platser för att tala om Guds rikssak och sprida intresse för mongolmissionen. Före hösten 1920 hoppas vi att han åter skall vara ute bland sina kära mongoler. Från och med detta år får herr Johansson sitt personliga underhåll från två av Sv. Mongolmissionens vänner i Stockholm.

År 1912 hade styrelsen åter glädjen att utsända en missionär, fröken Gerda Ollén. Hon vistades först på den amerikanska missionsstationen Patse-bolong, där hon lärde sig det mongoliska språket och bistod herr och fru Friedström i deras stora missionsarbete. 1915 fick hon en amerikansk missionär miss Fordham till hjälp och bosatte sig så i Tabool, en mongolby, som ligger endast 3/4 mil från Hallong-Osso. Här begynte genom fröken Olléns uthålliga arbete en liten skola, som hitintills haft sitt underhåll från föreningen K. M. A., men från och med detta år lämnar K. M. A. ett årligt underhåll av 2,000 kr. till skolverksamheten vid Hallong-Osso. På somrarna företog fröken Ollén långa missionsresor, och under vintrarna hade hon tillsynen över skolan, och dessutom utförde hon en del översättningsarbeten. Miss Fordham lämnade snart nog vår mission för att återvända till Amerika. Hösten 1918 flyttade fröken Ollén med skolverksamheten ned till Hallong-Osso. Fröken Ollén är nu tillsammans med sjuksköterskan fröken Greta Nilsson stationerad uppe i Urga. För frkn Olléns personliga underhåll ansvarar föreningen K. M. A.

År 1913 voro vi åter i stånd att utsända en ny missionär, herr Joel Eriksson, som före utresan genomgått en mindre läkarekurs i London.

Från och med detta år lämnar K. F. U. M. i Sundsvall, Östersund och Bräcke ett årligt underhåll av 1,000 kr. till herr Erikssons underhåll.

I början av 1918 ingick missionär Eriksson äktenskap med missionären fröken Annie Almkvist tillhörande Svenska Alliansmissionen i Kina, och då hon följde sin man upp till Hallong-Osso ökades våra missionärers antal sålunda ytterligare.

Och förra året fingo vi nåden att på en gång utsända tvenne nya missionärer, röda-korssystern fröken Greta Nilsson, som förut nämnts stationerad i Urga, och lärarinnan fröken Hulda Wiklund, stationerad å Hallong-Osso, där vi hoppas, att hon snart skall vara så hemmastadd i språket, att hon kan få göra sin insats i det för missionen så viktiga skolarbetet. Fröken Wiklund får sitt personliga underhåll från K. F. U. K. i Stockholm och från vänner i Norrland.

Efter nära tjuguårigt arbete började 1918 en skördetid att inbryta, ej så att skaror lämnat sig åt Gud, men en och en har begynt öppna sitt hjärta för Herren och lämna sina avgudar.

Och nu vilja vi nämna namnen på våra kära mongoler, som ha sitt hem och arbete vid Hallong-Osso:

Gendun, evangelist, arbetar genom predikandet av ordet; är dessutom för närvarande upptagen såsom lärare för fröken Wiklund. Gendun får sitt underhåll från vänner i Stockholm.

Nandji, Gendums hustru, besöker tälten och hjälper till vid kvinnomötena. Nandji underhålles av Djursholms K. F. U. K.

Gatjima ser till barnen i skolan och hjälper till med sömnad av barnens kläder.

Enke-Billik, evangelist, är boktryckare och deltager även i sjukvårdsarbetet såsom en händig assistent. E. B. får till större delen sitt underhåll från vänner i Fridene.

Åttchan, Enke-Billiks hustru, blev genom skolarbetet vunnen för Kristus.

Rijdje, f. d. lamapräst, bror till Enke-Billik, har sitt personliga underhåll från vänner i Stockholm.

Darste-Tjabb, anställd för tryckeriet, är en ganska lärd mongol, som även användes för översättningsarbeten. D. T. får till större delen sitt underhåll från en missionsvän i Luleå.

Tjaggan-Essik, förlovad med Darste-Tjabb, kom som skolflicka och vanns för kristendomen.

Ultji, kovaktare.

Jimmo, Ultjis hustru, mjölkerska.

Bantji, mongollärare för barnen.

Wang, kineslärare för barnen.

Djoli, skolkock.

Wotsan, missionärernas kock.

Namtuk, allmän hjälpreda och skolgosse.

Skolflickorna: Tjåcktjim, Dårna, Såbbåt, Pingoa, Piltjit, Sitena, Djiharen, Saltja och lill-flickan *Djirgal.*

Skolgossarna: Tanget, Bojenbatter och blinda gossen *Battå.*

Vårt hopp och missionärernas hopp är, att Enke-Billik, Rijdji och Darste-Tjabb snart må vara så befästade i Herren, att de kunna få gå ut som evangelii förkunnare bland sitt eget folk.

Svenska Mongolmissionens Styrelse består för närvarande av följande i Stockholm bosatta personer:

Fröken Anna Roos, ordförande, Brunnsgat. 3; *Fröken Agnes Jacobson,* sekreterare, Brunnsgatan 3; *Direktör Axel Lindmark,* kassaförvaltare, Drottninggatan 71 A; *Fröken Fredda Hammar,* Sturegatan 13; *Fru Hanna Lindmark,* Drottninggatan 71 A; *Fru Lisa Lodin,* Grevturegatan 53; *Pastor Fritz Petterson,* Smala Gränd 5; *Redaktör N. P. Ollén,* Sveavägen 19; *Ingeniör Gunnar Willén,* Geijersvägen 8; *Fru Helmi Willén,* Geijersvägen 8.

Brev från fru Annie Eriksson.

Hallong-Osso den 30 okt. 1919.

Tack för alla hälsningar, som vi fått mottaga, tack för allt intresse och alla kärleksbevis vi fått röna från eder där hemma i fosterlandet, och tack för förböner som ge styrka i striden härute.

Huru innerligt önskar jag ej, att missionsvännerna kunde se in i arbetet här, se huru glädje- och sorgeämnen växla. Där värme och Kristi kärlek varit rådande emellan de omvända mongolerna, där har fienden stundom sökt komma in för att göra det kallt och kärlekslöst. Och då blir det en bönekamp, en strid på liv och död om dessa våra kära mongolers dyrt köpta själar; och då Gud så på nytt giver seger, vilken glädje att se huru härligt vår Frälsare griper in och hjälper i allt, så att vi med gott mod kunna stå fasta i striden trots fiendens alla försök att nedslå vårt mod. Det är stort att få dela Kristi lidande här, fast ej är det lätt, men Gud vare lov, vi få även dela glädjen med honom.

Vi ha nu i frid och ro fått fira Enke-Billiks och Åttchans bröllop. Enligt svenskt formulär förrättades vigseln i vårt församlingsrum den 24 okt. kl. 3 e. m. Det var en högtidlig och gripande stund, då de på kristet sätt inför församlingen avgåvo sina löften.

Herr och fru Eriksson, Hallong-Osso.

I mitt hjärta kände jag det så ljuvligt och gott, då jag såg våra kära barn Enke-Billik och lilla Åttchan på knä inför vår församling, under det min man bad för dessa våra kära medarbetare som komna från hedendomens mörker nu blivit lyckliga och frälsta människor.

Efter vigseln bjödos vi alla på en enkel men smaklig måltid, hela anden kändes så ljuvlig, att vi alla av hjärtat prisade Gud. De nygifta synas i sanning vara riktigt lyckliga, må de få bliva till rik välsignelse för Guds rike. De bo i två små rum inom skolhuset, som flyttats hit från Tabool. De ha det så rent och hemtrevligt.

I går afton hade vi nattvardsgång, och då kände vi Herren Jesus oss så förnimbart nära. O, sällhet stor att i öken-

land tillsamman med vår lilla troende skara få påminnas om Jesu lidande och död samt även påminnas om den dag, då vi i sällskap med vår mästare och konung skola få äta och dricka i Guds rike.

Vi äro alla lyckliga och friska, så att vi kunna vara i arbetet. Min man har just nu ridit till lantaffärsbyrån för att få köpet av jorden bestämt samt erlägga betalningen.

Ekonomien här är mycket dålig på grund av den låga myntfoten, och vi känna det ganska prövande, men Gud skall ej låta sina tjänare lida nöd, ty han som föder sparvarna och kläder liljorna, han skall även giva vad vid behöva, vi äro i hans hand, vad som än händer oss här i öde land.

Vår lilla Svea är en liten stilla och lugn flicka, som ej är oss till besvär, utan är allas vår lilla solstråle. Mongolerna älska henne, och då jag tager barnet med in i de mörka mongoltälten, så lysa både gummornas och männens ögon av glädje och tillfredsställelse, och hon jollrar och språkar med dem på sitt sätt. Mitt hjärta ropar till Herren, att han måtte av barnet göra en fridens budbärarinna för många av våra stackars fattiga mongoler.

Svea.

Härom dagen fick skolans mongollärare Bantjis hustru gå in i evigheten. Stackars Bantji, både han och hans flickor Pingoa och Sitena taga förlusten mycket hårt. Vi känna djupt med dem. Det lilla nyfödda barnet skulle vi taga och vårda, men det är för sjukt att kunna tagas ut.

Här på stationen ha vi nu en tid vårdat en 18 års mongolgosse, som hitfördes i nästan döende tillstånd. Han hade blivit skjuten av rövare. Första tiden syntes han tillfriskna litet, men i natt avled han. Alla ha vi det hoppet, att han fick frid, innan han dog. Den sista kvällen, då vi böjde våra knän vid hans bädd, var han så lycklig och nöjd.

Rövarne fara nu åter fram här, aldrig är det ro härute. Sedan jag för sex år sedan kom ut till norra Kina, har det varje år varit röveri och dödande av människor, det är Guds stora nåd, att han bevarat oss, så att vi ej ens blivit nervösa. Herren är i sanning ett värn för sitt folk, det ha vi fått erfara.

Av särskilda tacksägelseämnen vill jag nämna: 1) att endräkt och frid råder här; 2) att Gud välsignar arbetet; 3) för Darste-Tjabbs och Jimmos omvändelse.

Särskilda böneämnen ha vi också:

Att Gud må giva oss medel så att vi må kunna fortsätta arbetet här. Men först och sist längta vi och ropa till Gud efter den Helige Andes eld, som bränner bort allt fult och självviskt, så att vår lilla skara här må bliva helig och ren, i allt fylld med Jesu Kristi kärlek. Kämpen med oss i brinnande och uthållig bön för deras bästa, bland vilka vi alla gemensamt arbeta. Jes. 62: 7.

Fridshälsning till alla, som av kärlek till Kristus troget arbeta vid trossen därhemma. Kommen ihåg Kristus Jesus och hans lidanden!

Eder i Jesu tjänst förenade

Annie Eriksson.

Missionsarbetet i Mongoliet under 1919.

Mongoliet — det stora stäpp- och ökenlandet mellan Kina och Ryssland — har kanske mindre än någon annan plats berörts av de sista årens stora händelser. Visserligen har man hört rykten om ett stort krig, och så ha tyger och de få varor, som mongolen behöver från utlandet, stigit i pris, men det är allt. För övrigt bekymra mongolerna sig mycket litet om vad som rör sig utom deras egen trånga krets. Deras tankevärld rör sig oftast omkring hästar, kor och får, avgudar, präster och böneläsandet samt då och då ett infall av rövare i deras provins. Sedan lamaismen under 12- och 13:de århundradet fick väldet med dem, synes ingen utveckling ägt rum. I stället kan man spåra ett sedligt och moraliskt förfall, som synes föra de en gång mäktiga världshärskarna till undergångens brant. Det senaste århundradets stora framryckning av den kristna missionen har också mycket litet berört Mongoliet. Detta av flera orsaker. På grund av befolkningens gleshet, det hårda klimatet och lamaismens stora makt över folket har man ansett, att det ej lönar sig att missionera i Mongoliet.

Sedan Svenska Mongolmissionen upptog arbetet har även den mött stora svårigheter. Dessa synas dock nu vara på väg att övervinnas, som en överblick över arbetet under 1919 vill visa.

Under det gångna året har Gud givit oss många glädje-

ämnen. Det påbörjade missionsarbetet har kunnat fortgå och utvidgas, och 13 mongoler ha under året genom dopet upptagits i den kristna församlingen. Därav sex vid Hallong-Osso, sex vid Palsebolong och en vid den Kanadiska Mongolmissionen. Dessutom ha vid Hallong-Osso 2 kineser döpts. Detta gör att den infödda församlingen under året fördubblats och vid Hallong-Osso nu har 14 medlemmar.

Vid Hallong-Osso ha under året två möten hållits varje söndag, morgonbön varje morgon, och regelbundna bönemöten varje onsdag kväll. Evangelisterna Gendun och Enke-Billik ha då jämte missionärerna fått utså livets ord. Mötena ha varit bra besökta, och ofta har vårt samlingsrum, som kan rymma omkring 40 personer, varit packat.

Skolbarnen vid Hallong-Osso.

I skolan hade vi under vårterminen omkr. 20 barn. Under höstterminen ha vi haft några färre. Bantjii har skött den mongoliska undervisningen och Wang den kinesiska. Hittills ha vi inte lyckats få några självunderhållande barn utan mest fattiga, som kommit för att få mat och kläder. Men vi hoppas, att mongolerna snart skola lära att uppskatta fördelen av skolundervisning.

Den del av verksamheten, som folket synes förstå och uppskatta, är den medicinska. Patienternas antal synes under året komma att uppgå till omkr. 2,000, en betydlig ökning jämförd med 1918, och ehuru vi ingen betalning begära, synes de frivilliga gåvor, som vi få mottaga, nästan komma att täcka utgifterna för medicin och förbandsartiklar. Många ha kommit mycket långa vägar, ibland 10 à 12 sv. mil, för att få hjälp. Många ha också bott längre eller kortare tid på stationen för daglig behandling. Det evangelium, som de fått lyssna till, och de bibeldelar och traktater, som de fått taga med hem, skola förvisso bära frukt.

I tryckeriet ha vi under året tryckt 200 ex. av den mongoliska sångboken, 560 ex. av katekesen, 650 ex. av Nya Testamentets bibliska historia, samt över 20,000 traktater. Men

för att arbetet där skall kunna bedrivas med framgång äro vi i stort behov av en pappersskärare och en del andra för ett tryckeri nödvändiga inventarier samt medel till papper.

En av de största svårigheterna under året har varit den ekonomiska. Som myntfoten här är silver har värdet av det svenska guldmyntet sjunkit otroligt. Detta samtidigt som många nödvändighetsartiklar stigit i pris. Men detta får ej avskräcka oss eller våra missionsvänner hemma. Det största behovet här i Mongoliet är att få missionsarbetet utvidgat, och vi tro, att Gud vill det. Var äro de unga svenska män och kvinnor, som äro villiga att säga: »Här är jag», om Gud kallar dem till Mongoliet? Och var äro de, som äro villiga att bedja och offra för att de millioner mongoler, som sitta i mörker och dödens skugga, må få se livets ljus uppgå?

Joel Eriksson.

Från Göteborg till Hallong-Osso.

Den 22 mars 1919, just då solen stod högst på himlen, gled ångaren Stockholm ut från Göteborgs hamn med en hel skock missionärer. Sakta gled den ut liksom för att ej förlora ett enda ord av den sång den stora hopen av missionsvänner sjöng som en sista maning från fosterland och hemförsamling. Klarare och genom avståndet mera gripande ljödo tonerna över vågen: »*Gå, gå,* skördeman gå!» — — Ännu länge sedan vännerna på land försvunnit ur sikte ljödo liksom efter oss från »jord som oss fostrat har»: »*gå, gå!*» Bönen blev djup om hjälp till att rätt kunna förstå och fylla den uppgift för vilken vi gingo. Man fick god tid de 12 dygnen ombord att sitta ned vid Mästarens fötter i ensamhet liksom ock att gemensamt bedja och lovsjunga hans heliga namn. En liten avskild plats på övre däck utgjorde mötesplatsen, till vilken utom oss missionärer även en del medpassagerare kommo för att deltaga i de dagliga små bönestunderna. Offentliga möten höllos på söndagarna i första klass salong och på vardagarna så gott som var afton i tredje klass matsal.

Efter en jämförelsevis god och lugn resa landade vi den 3 april i New York. Intrycken av den larmande miljonstaden med sina över- och underjordiska tåg, sina skyskrapor, sina braskande monument och statyer samt sina av alla jordens

folk och nationer bestående invånare lämnar jag därhän. I hela 6 dagar måste vi stanna där för att få klart med alla biljettköp, och därefter upplöstes vår skara för att ej mötas förrän i Shanghai. I tre olika grupper, vi båda för Mongoliet i pastor och fru Spiras sällskap, lämnade vi Amerika från San Francisko den 3 maj, jämnt en månad efter landstigningen i New York. Mellantiden tillbringade vi dels i Chicago, där vi mottogos på äkta svenskt vis av olika familjer i en svensk församling, dels i San Francisko och Berkeley. Resan från Chicago företogo vi med den järnvägslinje som går rakt igenom Colorado och Klippiga bergen samt Sierra Nevada. Innan vi gledo in i den egentliga bergvärlden gjorde vårt tåg några timmars uppehåll i den lilla vackra turiststaden Colorado Springs, som i den tidiga morgonen låg nyvaken i vårgrönskan mellan de snöiga bergen. Den förnämsta av topparna är Pikes Peak, som till en höjd av 14,109 fot sträcker sin vita hjässa högt över de omkringliggande bergen. Där går järnvägen i spiralformiga slingringar ända upp till toppen. Nära den lilla staden ligger den beryktade »Garden of the Gods», en mängd förunderliga formationer i den röda sandstenen. Vid middagstiden rullade vårt tåg iväg med oss rakt in bland bergen. I två hela dygn ångade vi fram genom de mest storslagna trakter, och mången gång kände vår förtjusning inga gränser. Vår aktning för den praktiske amerikanaren såsom ock vår beundran för amerikansk ingenjörskonst ökades betydligt under denna färd. Vi gjorde ett kort uppehåll i mormonstaden Salt Lake city och sågo på avstånd mormonernas heliga tempel, i vilket ingen, som ej är en sannskyldig mormon, får inträda.

Efter ytterligare två dygn på tåg voro vi i San Francisko, jämnt sex dagar innan vår båt skulle avgå. Vi hade god tid att se oss omkring och njuta av Californiens yppiga natur under de dagarna. Särskilt gjorde de praktfulla parkerna och trädgårdarna, där husen voro helt och hållet täckta av klängrosor, ett förtjusande intryck.

Resan över Stilla oceanen var en underbar färd. Där gled vår båt fram över en solglittrande yta dag efter dag. Uppehållet i Honolulu med en bilfärd upp till toppen av Nuuanu Pali var obeskrivligt. Man fick en försmak av den nya jordens härlighet och jublade till Gud i sitt hjärta för all den skönhet han skänkt vår jord. »Ack, när så mycket skönt i varje åder av skapelsen och livet sig förråder, hur skön då måste själva källan vara — den evigt klara.» Den 24 maj

nådde vi Jokohama och stannade ett helt dygn, varunder vi fingo rika intryck så väl av folkliv och natur som av gudsdyrkan. Utanför Jokohama ligger det naturskóna Kamakara, och finge man bedöma japarnernas religiositet efter alla deras gudahus och tempel, då vore den ej ringa. Överallt ligga där, i den lummigaste, fagraste natur schinto- och buddha-tempel med otaliga gudabilder. I en park av gamla, väldiga träd står den kolossala jättebilden av Buddha. Den heliga platsen är i närvarande tid en sval och skön tillflyktsort för promenerande som ock en präktig lekplats för skaror av barn — vilka det i Japan vimlade av — glada, leende barn. Ovillkorligen fick man det intrycket, då man hörde allt stojet omkring den väldige gudabilden, att, såsom en av våra medpassagerare yttrade: »The holiness of Buddha has gone.»

Tältby.

Under färden genom »The Inland Sea of Japan» passerade vi otaliga små öar, som med sin rika växtlighet lågo som pärlor i sin infattning av solglittrande, spegelblank vattenyta. Den njutning en sådan härlig sjöresa giver är onämnbar, och dagligen tackade jag Gud för all den skönhet han förde mig igenom, på vägen ut till mitt ökenland.

När vår båt närmade sig Shanghai och gled upp för Jangtsekiang, som med sina låga stränder och sitt smutsgula vatten gör ett tråkigt, dystert intryck, och när man på ömse sidor såg dessa låga, underliga kojor, som skulle föreställa människoboningar, samt halvnakna, skrålande gestalter, kände man ångest och bävan som en mager, knotig hand gripa efter ens hjärta. Och en vandring genom en kinesgata i den stora staden talade om de myllrande miljonerna. Överallt kineser: springande, sovande, säljande eller köpande, allt i den brokigaste blandning. — Tågresan från Shanghai till Kalgan, som tar en tid av två dygn, satte oss i tillfälle att se litet

av Kinas fastland och landsbefolkning. Från Kalgan till Hallong-Osso går färden i guppande kärra, dag efter dag över oändliga slätter med enstaka kinesbyar. Först 3:e eller 4:e dagen får man syn på en liten grupp mongoltält. Vid åsynen härav hoppade jag ned från kärran och vandrade i en missionärs sällskap bort emot tälten. En sällsam känsla fyllde mig under det jag närmade mig. En hurtig, glad och vänlig mongolkvinna öppnade den låga dörren och bjöd oss in. På en matta i tältets inre slog jag mig ned. Nej se, bakom dörren ligger den allra minsta lilla kalven, mjuk och len om nosen och vilar så förnöjd på sin matta. Och under taket invid rököppningen hänger ett svalbo, från vars kant den lyckliga modern blickar ned på sina små. Det säger mig att mongolen är god vän med sina djur, och det är ett så gott drag. Nöjd och tacksam till Gud fortsätter jag färden. Jag vet i mitt innersta, att detta är platsen, där jag vill och kan och skall med Guds nåd få ge ut mig. Och den korta tiden vid den kära missionsstationen Hallong-Osso med sin lilla grupp av kristna har endast befäst den känslan. Och färderna på hästrygg över slätterna, som utbreda sig mellan de låga kullarna, ut till de spridda tälten ha ökat glädjen och tacket att äntligen vara förd hit, till det land dit Herren kallat.

Och — »trofast är den som har kallat eder, han skall ock göra det». *Hulda Wiklund.*

Genom Gobi-öknen.

Utdrag från syster Gretas dagbok över den 125 svenska mil långa färden Hallong-Osso—Urga.

Sönd. den 7 juli.

Under en resa i södra Mongoliet måste man, för att ej råka ut för allt för stora missräkningar, lägga bort alla förhoppningar på att få se några vackra naturscenerier. Landskapet är en enda stor slätt, med en och annan mindre kulle, som mongolerna högtidligt kalla berg. Vid färdvägarna kan man understundom få syn på en och annan liten pöl på två à tre kvadratmeters storlek, dessa kalla mongolerna för sjöar. Ej ser man heller till några träd, ej ens buskar, men fint, saftigt gräs överallt, där torkan ej farit allt för hårt fram. Och så finns det sand, lös, otäck flygsand, som den minsta vindpust kan sätta i rörelse, och i vilken både hästar och kär-

ror sjunka djupt ned. Ibland händer det att kärrhjulen sätta sig så fast, att packningen måste lastas av för att dragarne skola kunna få kärrorna ur fläcken, eljest har marken till det mesta varit fast.

I dag ha vi slagit läger vid ett stort lama tempel.

Såsom en löpeld hade ryktet spritt sig, att jag hade medicin med mig, och till följd därav hade jag full mottagning de dagar vi lågo stilla vid någon tältby. Och under det jag gjorde i ordning medicinen, passade Gerda på att tala om »läran» och lämna ut böcker och traktater. Stor var mongolernas förvåning över att jag, en utländsk kvinna, tvättade deras sår och vidrörde deras sjuka kroppar, ty det göra aldrig deras egna präster och läkare.

Syster Greta med en mongolflicka, upptagen på Hallong-Osso.

Den 13 juli.

Vi ha i dag haft en lugn och vilsam söndag, och det voro vi i behov av, ty den gångna veckan har varit ansträngande. En gruvlig hetta har varit rådande; vägarna i den djupa sanden tungridna och det värsta av allt, vattnet är dåligt. Långt från vägen ha vi — ibland efter mycket sökande — i sanden funnit små grävda gropar och på botten av dessa något som skulle föreställa vatten. I dessa gropar stå ofta karavanernas oxar och stampa. Man måste vara törstig och ej veta sig någon annan råd för att kunna dricka téet, kokt på sådant vatten, och icke förtär man mer än vad som är absolut nödvändigt. En dag råkade vi ut för salt vatten, och det var sämre än det av oxarna nedsölade. Vi hade kvällen förut endast fått helt litet och därtill mycket dåligt vatten, så hade vi i brännande solglöd ridit hela förmiddagen, då vi vid 12-tiden fingo syn på en brunn med klart vatten. Det blev jubel — men ett jubel, som snart tog slut — ty vattnet var bittert salt. Ja, det var ej annat än att fortsätta till nästa brunn, men dit var lång väg. Ingen eftermiddag har varit så lång, hettan var nästan outhärdlig, flugorna besvärliga, och min häst ville prompt bort från vägen till de få gröna fläckar, som han såg lysa i den vita sanden. Tungan blev allt större och strävare, det var, som om den ej fått rum i munnen. När jag så började tycka det var omöjligt att

härda ut längre, just då pekade en av våra mongoler på en liten mörk punkt långt därborta vid horisonten och sade: »där ligger en karavan, och då måste där också finnas vatten». Utsikten att om ett par timmar få något att läska strupen med gav oss ny kraft att sträva framåt. Då vi äntligen kommo fram till brunnen satte vi oss på brunnskanten med en hink emellan oss och drucko skål efter skål.* Den kvällen tackade jag Gud för första gången i mitt liv för — vatten.

Vår mat bestod till det mesta av potatis och inlagda gurkor samt ägg. Vi hade från Hallong-Osso tagit med oss några höns, som vi skulle ha till kött, men inte nändes vi slakta dem, utan vi nöjde oss med de ägg de gåvo oss. Och

Kamelkaravan.

så hade vi för övrigt puddingar, det var Gerdas specialitet att laga till puddingar och vår matlagning var ett studium. —

En natt hade en hel kamelhjord slagit läger utanför vårt tält, och den lukt kamelerna föra med sig är vämjelig. Jag vaknade av ett besynnerligt flåsande ljud, och när jag tittade upp, såg jag en kamel stå i tältöppningen med huvudet långt inne i tältet. Ibland kunde man väckas av att en hund gick omkring och snokade inne i tältet, men allt sådant berörde oss föga.

Gobio den 23 juli.

En rysligt het dag, själva vinden var brännande. Ingen svalka, en dag, då hela ens inre ropade efter vatten och intet vatten fanns. Och då, vad såg jag väl, jo, borta vid horisonten en sjö med höga skogklädda stränder och ett

* I Mongoliet användas träskålar både att äta och dricka ur.

par små lummiga holmar och solstrålarna, som lekte på de glittrande vågorna. Ack, vad jag längtade att få krypa ned i de svala vågorna och för en stund få gömma mig för den kvalmiga ökenvinden och solens brännande strålar. Men synen var ju endast en av de många ökenhägringar vi sågo.

Att rida i dagsregn var icke mindre prövande. Regnrocken höll ju emot endast för en kort stund, sen började det rinna små bäckar längs efter ryggen, bröstet och benen. »Brunte» och jag hade lika stor avsmak för regnet, han ville ej godvilligt gå ur fläcken, och jag hade helst velat krypa in i ett tält. När det så äntligen blev kväll på en sådan dag och vi skulle till och lägra, så var allt surt, marken, tältet, sängkläderna och vi själva.

Den 30 juli. Härliga dagar, vi rida dagen lång över praktfulla blomsterängar. I tälten tar folket vänligt emot oss och våra böcker. — Ett träd ha vi sett, ett litet knotigt ett, med tydliga spår efter nordanstormarna. Men vattnet — det är vedervärdigt. Det är omöjligt att tvätta sig med, men till te och kaffe måste det duga efter upprepade uppkokningar. I dag ha vi för första gången på länge klart vatten, och det behandlas med aktning.

Den 3 aug. Om några dagar äro vi i Urga. Naturen här är helt annorlunda än i södra Mongoliet, mera kuperad och omväxlande.

Den 8 aug. Det var med känslor av bävan och undran vi i går förmiddag redo in i staden. Att efter fem veckors vistelse på de stora stepperna och den vida öknens tystnad mötas av detta nojs, denna oro och tränga sig fram genom dessa stimmande folkhopar. Och det var ej utan, att jag velat göra som min »Brunte» gjorde — vända helt om och galoppera ut från det rörliga folklivet till stillheten och friden där utanför.

Under den första natten, bakom de väl tillbommade fönsterluckorna i det mörka, kvava rummet, drömde jag om den underbart vackra stjärnehimlen. Jag tyckte mig åter höra det enformiga ljudet av oxkaravanernas pinglande, först svagt avlägset, men sedan allt närmare tills det åter förtonade där långt borta i fjärran. Högre än alla andra ljud tyckte jag mig höra en avlägsen klocklang. Jag hade hört den där klangen många gånger förr där ute på slätterna, när jag under nattens timmar legat vaken och blickat genom tältöppningen ut i mörkret. Varifrån klangen kom vet jag ej, jag vet endast att den förde med sig vila och frid till mitt sinne. Och nu när jag hörde den under min första Urga-natt hade den

samma inverkan. All min lust att fly ut från de larmande folkhoparna försvann. — Men klangen kom ej endast till mig, den kom också till mongolerna och bebådar en ny tid för dem. Och nu låter jag klangen, som första gången hördes i Betlehems nejder och allt sedan många gånger klingat för olika människosjälar, gå vidare till dig, som läser detta, och jag beder att när tonerna träffa din själs strängar de må mana dig till bön, till varm innerlig bön för Mongoliets folk.

En del ur det första Urga-brevet.

Den 1 sept.

»Urga ligger *mycket* högt, luften är så torr. Det är underligt vara här ute mitt uppe i hedendomens mörker. Det är nästan som att ha kommit till det ondas högkvarter. — Buddha, en blind, lastbar gammal stackare, som ej kan hjälpa sig själv, ännu mindre andra, han dyrkas som gud! Hit till Urga komma pilgrimer långväga ifrån, för att tillbedja och offra och söka Buddhas välsignelse. Hit komma de för att söka hjälp för sjukdomar och andra prövningar, men de få lämna Urga lika hjälplösa, kanske hjälplösare än de kommo. Arma människor, ens hjärta blöder för dem. Pilgrimerna, det är hjärtslitande se dem, där de ligga här utanför våra fönster och bedja, vända mot det heliga templet. Bönen tillgår på så sätt, att de falla på knä, buga sig, tills pannan når jorden, läsa en böneformel* och resa sig igen. Så hålla de på timme efter timme. Jag satt i går och såg på en gammal gumma. Stel var hon, det gick långsamt; mödosamt var det för henne att krypa ner och åter resa sig upp, och dock höll hon på så i flera timmar. Arma gumma! Hennes likar, de äro många här ute. De söka, söka, söka något som de aldrig finna. De längta efter något som de aldrig få. — »Våra gudar

Gatutyper i Urga.

* Den vanligaste, nästan den enda bönen, som mongolerna frambära lyder så här: »Om, mane padme hum», vilket betyder: »O, juvelen i lotus blomman, hum».

lämna hjärtat tomt», sade en gumma till Gerda. Och det är så. O, att vi kunde nå dem. Finna vägen till deras tomma hjärtan. Bed för oss!

I går voro vi utanför staden i en björkskog, stammarna lyste lika vita som i Sverige, löven glittrade lika i solskenet. Vi sutto och tittade uppåt genom löven mot den klara himlen, lyssnade till vinden, som lekte i trädens kronor, till bäcken som porlade nedanför kullens fot. 'Det är ju sju år sedan jag såg något sådant', sade Gerda, och hennes ögon stodo fulla av tårar. Jag förstod henne, sju långa, ensamma år. — Vinbär och blåbär ha vi redan syltat och när tiden för lingonen komma, skola vi en dag fara till skogen och själva plocka oss ett förråd därav.

I Urgas omgivning återfinnas de flesta av vårt lands trädslag och blommor, man behöver ej resa så synnerligt långt bort från staden förrän man mötes av ståtliga furuskogar. Men Mongoliets höga läge gör, att vintrarna där bliva mycket strängare än hos oss, 50 grader Celsius lär vara en ganska vanlig vintertemperatur i Urga, somrarna äro däremot mycket varma och heta.»

Urga, en ny station.

Under fem veckor varade denna våra systrars resa, och i augusti kommo de fram till sin resas mål Urga, Mongoliets huvudstad.

Hedendomens mörker och synd har på denna plats förorsakat ett sådant tillstånd av nöd, av sjukdom och elände, att våra missionärer kände det omöjligt att övergiva staden, utan beslöto sig för att stanna i Urga och där i Guds kraft taga upp sitt missionsarbete.

Och på så sätt har Gud givit Svenska Mongolmissionen dess andra station.

Där stå nu fröken Ollén och syster Greta med ett enda stort begär, det att få hjälpa och tjäna för att därigenom vinna väg och ingång till de fattiga mongolernas hjärtan — ingång för Jesu Kristi förbarmande och nyfödande kärlek.

För människoögon synes det ej som en lätt sak för våra systrar att i Urga vinna förtroende och insteg. Ondskans andemakter skola där genom de många grovt okunniga, men fanatiska och vidskepliga avgudaprästernas motstånd söka hindra varje litet steg framåt. Men för Gud är allt möjligt och vi hava ingen rätt att tvivla, ty huru hava vi ej under de sista

två åren fått se, att Jesu kärlek har makt att öppna även mongolernas hjärtan.

Men det förstå vi, att det blir en kamp, en kamp på liv och död, en kamp på knä för dem därute och en kamp på knä för oss härhemma, om vi skola få se Guds härlighet där borta i Urga.

Under år som gått har mongolmissionens vänner åter och åter bett Herren om nya arbetare, så att vi skulle bliva i stånd att draga »norrut», längre upp i landet.

1919 gav Herren oss två nya arbetare, och nu har han såsom vi hoppas givit oss »norrut» en ny station. —

Ännu mer behöva vi bedja om flera missionärer, så att evangelii glada budskap måtte få höras runt omkring.

Urgas befolkning består av cirka 20,000 mongoler och även trakten omkring staden är ganska folkrik. För affärers bedrivande äro ett stort antal ryssar, kineser och en del europeer bosatta i denna stad, som utgör det mongoliska rikets handelscentrum. Varje år i juli månad hålles där en stor avgudafest, vilken ditför mer än 100,000 pilgrimer, och vart tredje år hålles i sept. en ännu större fest, då på slätten utanför staden mer än 200,000 mongoler samlas och lägra sig. Vid dessa tillfällen hållas stora marknader. För övrigt besökes staden ständigt av pilgrimer, om vilket vi genom systrarnas brev få tillfälle att höra. Under det att varje tempel i Mongoliet har sin överlama, som kallas »gegen», vilket betyder gud, så hyser däremot Urga den högsta överlaman, den levande Buddha, som tillbedes såsom det allra högsta gudomsväsendet i Mongoliet.

Med sjukvården är det ganska klent beställt, ty stadens enda läkare är en gammal försupen buriat,* som på sin tid studerat medicin vid någon rysk skola, och få äro de mongoler som våga söka honom. Apotekaren är en i medicin ganska kunnig man, men han är en fånge, som är dömd för mord och som varje natt hålles inom lås och bom, men varje morgon under bevakning föres ned till apoteket och under samma bevakning utför sitt dagsarbete.

När missionens vänner tagit del av missionärernas berättelser om förhållandena i Urga, och för övrigt från hela landet, så tro vi, att böneringen skall bli större och starkare och bönerna allt varmare och ivrigare, både för missionärer,

* Buriaterna äro en mongolstam, bofast i södra Sibirien.

för de redan omvända mongolerna, för skolbarnen, för nya missionärer och för hela detta arma folk, som håller på att gå under om ej hjälpen kommer snart.

Och måste vi ej var och en, såsom en medlem av Guds församling, allvarligt stanna och fråga varandra, var är din broder mongolen? Och då blir nog nästa fråga, vad ha vi gjort, och vad göra vi väl för att frälsa hans själ, vad göra vi för att förbinda hans sår? Säg, var skall väl svenska mongolmissionen finna den läkare, man eller kvinna, som för Jesu namns skull är villig att försaka allt vad bekvämlighet vill säga, för att likt den barmhärtiga samariten förbinda den slagnes sår? *Gud vet det!*

Genom den läkarehjälp, som missionär Eriksson så underbart fått utöva nere vid Hallong-Osso, har ryktet om »främlingarna», såsom de nämna missionärerna, gått vida ut i landet, och intet annat har så öppnat mongolernas hjärtan och givit dem förtroende för främlingarnas Gud, som denna barmhärtighetsgärning att antaga sig de sjuka.

Sv. Mongolmissionens station i Urga.

Därför var det ock som våra systrar stannade uppe i Urga, och i all anspråkslöshet ha de öppnat en liten klinik, där de åtminstone kunna få giva någon hjälp, och tillfällen att visa barmhärtig kärlek kommer ej att saknas dem.

Efter mycket sökande ha våra systrar funnit ett hus på 3 rum och ett litet kök, som de för missionens räkning förhyrt. Allt är i Urga mycket dyrt, så att hyra och vedbrand för denna lilla stuga utgör en årlig utgiftspost på 1,600 kr., och en tjänares lön betalas i Urga med 80 à 100 kronor i månaden, förutom att han har allt fritt. Till följd därav söka systrarna reda sig själva, men växer missionsarbetet blir detta lidande på en sådan indragning.

Över dörren på den lilla stugan ha missionärerna låtit sätta upp en skylt, på vilken de målat ett stort rött kors samt på mongoliska språket orden »utländsk medicinmänniska». Med möblemanget är det nog både si och så, ty större delen

är tillverkat av deras tomma packlårar. Vad de dock mest sakna är tjocka, varma filtmattor, emedan stugan är allt utom välombonad. Med instrument- och medicinhyllan äro de däremot så mycket mer belåtna.

Adressen till fröknarna Gerda Ollén och Greta Nilsson är Andersson & Meyer, Urga, Mongolia.

Läkare=missionen.

Fröken Ollén och syster Greta synas ha ett hopp att vi snart skola vara i tillfälle att utsända en läkare till Urga. För läkaremissionen finnes en vid och öppen dörr in till mongolerna, en dörr genom vilken sedan en mer direkt missionsverksamhet skulle kunna tränga sig fram. För mongolerna är det ett nära sammanhang mellan medicin, läkare och religion, då de äro vana vid, att prästerna, som ge dem medicin också läsa böner.

Om medicinen, som de få visar sig god, och de återvinna sin hälsa — ja, då tro de, att den Gud, som de tänka sig stå bakom medicinen är god och nådefull.

Detta gör arbetet bland de sjuka så ansvarsfullt och behovet av en fullt utbildad troende läkare så skriande stort. Och missionärerna därute och vi härhemma önska att snart få ett sjukhus där vi kunna ge dessa fattiga, trasiga, av andra mongoler utkastade sjuka, en riktig vård, ge dem både ljus och kärlek.

Att sköta sjuka i deras tält är svårt och tar mycken tid.

Och nu skola vi, så långt utrymmer medgiver, berätta om missionärernas arbete, iakttagelser och erfarenheter från Urga.

Ryktet om, att en utländsk »medicinmänniska» hade kommit till staden, spreds mycket hastigt, och sjuka mongoler sökte nästan från första dagen missionärerna för att erhålla hjälp. En av de första patienterna var en liten gumma, som skaffat sitt livsuppehälle genom att sy hos andra, så fick hon sår på sin ena arm. Genom smuts och vanvård förvandlades snart hela underarmen till en enda varhärd, till den grad stinkande, att människor med avsky drogo sig undan, när den arma kvinnan nalkades. Vad skulle hon taga sig till? Ingen ville hysa henne. Gick hon till något av de hus, där hon förut arbetat, i hopp om, att man skulle ha förbarmande med henne, ropade man emot henne: »Gå undan, vem kan uthärda denna lukt!» Så blev gatan hennes hem — stödd mot en husvägg tillbringade hon de långa nätterna under smärtor, som ibland

syntes henne outhärdliga. Om dagarna släpade hon sig framåt på gatorna, anropande människorna om något, varigenom hon kunde lindra hungerns kval. Missionärernas första patient förde så gumman till »främlingarna», men hon var rädd för dem, och först efter många om och men visade hon darrande sin arm. Syster Greta skar och tamponerade så gott sig göra lät. Och då mongolerna sågo, att hon ej kördes bort utan att »främlingarna» gåvo henne både vård, mat och härbärge, kommo de, den ene efter den andre och sade: »Nog ha väl vi också en skål mat att ge henne, vi vilja också tänka på välgärningar».

Något, som legat fördolt där djupt inne, hade väckts till liv, det bästa inom dem hade vaknat. Armen läktes, ingen sena eller led var förstörd, och gumman, hon är ej längre rädd för utlänningarna.

Ett par månader senare var det just denna gumma, som sydde syster Gretas päls, och när syster ville betala henne, så sade gumman: »O, nej, jag vill inga penningar ha! Ni har gjort så mycket för oss, skulle då inte jag sy din dräkt, så du slipper gå och frysa längre.» Med ett oroligt uttryck tillade hon: »Den där pälsen är alldeles för tunn för dig när vinterstormarna ta i på allvar.»*

För flera månader sedan insjuknade här en femton års flicka i reumatisk värk, hennes ena knä var svårt angripet. Mongolläkarepräster hade tillkallats, och på det av dem vanliga sättet att behandla benskador, hade flickans knä tvenne gånger genomborrats av en grov nål. Nålen hade varit smutsig och en svår infektion uppstått. Prästerna hade trummat, läst sina tibetanska böner och utfört alla övliga ceremonier samt givit henne medicin, men ingenting av allt detta hjälpte. Då hon blev allt sämre och sämre, förklarade prästerna, att hon måste dö, ty hon var behäftad med ett tiotal olika sjukdomar. Bäst vore att genast föra ut henne för att dö.**

Flickans fader hade hört ryktet om den »utländska medicinmänniskan» och ville först söka upp henne för att höra, om hon kunde och om hon ville göra något för att rädda hans barn.

---

* Syster Greta hade ej ansett sig ha råd att köpa av de tjockaste skinnen

**Endast präster, som tillhöra den högsta rangen, och hövdingar samt mycket rika mongoler få dö i sitt tält, alla andra bäras ut för att dö. Ty kostnaden att få tältet rent från den dödes andar är mycket stor.

Då missionärerna kommo, funno de flickan mycket medtagen, benen svullna, magen stor och spänd, pulsen dålig. Den arma lilla stackarn satt alldeles upprätt, ty ligga det får ingen sjuk mongol, det skulle ju kunna hända, att de somnade och då få de onda andarna mera makt med de sjuka.

Syster Greta åtog sig ej att göra något vid den sjuka innan fadern gått in på missionärernas villkor, vilka voro: Att flickan skulle få ligga, prästernas trumning upphöra, all böneläsning avbrytas, och ingen medicin givas den sjuka från någon annan än missionärerna själva. — —

Fadern och familjen skulle tala med läraren — »doktorn» — om saken, sedan skulle de ge svar.

Missionärerna gingo hem, men av följande ord kunna vi förstå, huru de tänkte och kände det: »Taga vi oss an den sjuka och hon dör — ja, Gud vet då vad följden blir, men Han vet också, att vi ej kunna se ett litet barn lida, utan att söka ge det den hjälp, som är oss möjlig, om nu tillfälle verkligen kommer att givas oss.» Ända till påföljande morgon dröjde det innan flickans fader kom med sitt svar och det var: »gören med henne vad I viljen.» — —

I bön för den sjuka hade missionärerna varit och nu blev det både bön och arbete, bönhörelse fingo de, flickan tillfrisknade.

Tillströmningen av sjuka är stor, och mycket vore att berätta huru de fått lida och pinas.

Gatuliv.

Ministrar, prinsar, mongoliska ädlingar, mäktiga höfvdingar, värdiga präster färdas här omkring på gatorna i sina ekipage, dragna av mongoliska ryttare med för- och efterridare. Dyrbart smyckade prinsessor och högt uppsatta adelsfruar färdas fram med svit och uppvaktning. Präster i glänsande silkesdräkter rida med stor värdighet genom staden under det att »svartmän», d. v. s. icke präster, samt sådana av lägre rang en och en eller i grupper spränga av i galopp genom gatorna. På torg och öppna platser sitta unga och gamla mongolkvinnor vid stånd, försäljande kött, mjölk, bär o. s. v. Gamla tiggarpräster sitta i gathörnen med korslagda ben och läsa i hög tonart sina tibetanska böner. De unga männen driva livlig byteshandel med hästar, dagen igenom kan man se dem samlade i grupper under ett ivrigt diskuterande om hästprisen. Ett brokigt liv, där kontrasterna skarpt skära emot varandra, där rikedom och fattigdom, silke och trasor

förekomma i ett enda virrvarr. Där ses en rik mongolkvinna i glänsande huvudprydnad av silver och äkta pärlor samt iklädd en högröd, rikt broderad dräkt och där, tätt vid hennes sida, sitter en arm gammal gumma hopkrupen, klädd i lumpor, i obeskrivlig smuts och elände. Alla olika typer från det vidsträckta landet synas här vara företrädda.

Buddha, hans präster och folket.

»Den levande Buddha är en låg, lastbar varelse, förstörd av venerisk sjukdom och blind. Men folket kastar sig tillbedjande ned i stoftet inför honom, då han någon gång åker ut i sin förgyllda vagn. Om hans skugga faller på någon av dem, anses det som en källa till oberäknelig välsignelse. För att få tillbedja inför honom vandra ofta pilgrimer hundratals mil. De gå där bärande sin packning på ryggen, stundom nära att uppgivas i det glödande solskenet, stundom frusna och genomvåta i ösande regn, stundom törstiga, hungriga, med värkande lemmar. — — — Så en dag efter månadslång, tröttande vandring är målet hunnet. Vördnadsfulla, bävande, fulla av förväntning, träda pilgrimerna in på tempelgården, som omgiver den store gudens bostad. Men då händer att präster skynda emot dem, visande dem bort med orden: »Inga pilgrimer tagas emot i dag . . . på sjunde dygnet ifrån i dag utdelar den store guden välsignelse till tillbedjare.» Stillatigande avlägsna de sig för att återkomma efter sju dagar. Då äro hundratals pilgrimer församlade inne på tempelgården. — — I sin bostad sitter guden bekvämt tillbakalutad mot tjocka, mjuka dynor. De tjänande prästerna räcka honom den ena ändan av en lång lina, vilken föres ut ur bostaden, ut till de väntande pilgrimsskarorna, vilka med iver, ja, begärligt fatta om densamma. Man tränges och knuffas omkring linan — alla vilja ha en plats, ty nu är det, som den så länge åtrådda välsignelsen från den höga guden skall tillföras dem — nu skall lönen mottagas för alla utståndna vedermödor. — — Men när pilgrimerna om en stund passera genom den stora tempelparken är det med samma trötta uttryck i sina ansikten, som när de kommo. Förnimma de månne, om också endast som en skälvande aning där djupast inne, att det hela endast varit ett tomt bedrägeri? . . .

Ja, tomt är det, maskstunget, ihåligt utan någon kärna, trots det prunkande skal, varmed det omgives, detta religions-

46. E. F. 2: —; n:r 47. M. T. 2: —; n:r 48. M. B. Vangsjö, 10: —; n:r 49. K. S. 5: —; n:r 50. K. W., Sthlm, 2: —; n:r 51. A. J. Tärnsjö, 100: —; n:r 52. B., d:o, 6: —; n:r 53. M. E., d:o, 15: —; n:r 54. A. W., d:o, 5: —; n:r 55. E. R. d:o, 10: —; n:r 56. M. P., d:o, 5: —; n:r 57. B. P., d:o, 5: —; n:r 58. J. E., d:o, 7: —; n:r 59. S. Å., Heby, 1: —; n:r 60. A. E., Tärnsjö, 8: —; n:r 61. M. J., d:o, 6: —; n:r 62. A. J., d:o, 2: —; n:r 63. Luleå syf. 15: 75; n:r 64. H. N. A. 30: —; n:r 65. A. B., Korpilombolo, 200: —; n:r 66. Luleå syf. 27: 54; n:r 67. H. o. A. L., Sthlm, 337: —; n:r 68. J. A., Flen, 3: —; n:r 69. M. A., Åmål, 10: —; n:r 70. K. B., Södertälje, 8: —; n:r 71. R. A., Tranås, 10: —; n:r 72. M. G., Lindesberg, 30: —; n:r 73. S. E., Sthlm, 8: —; n:r 74. J. A., Flen, 3: —; n:r 75. C. J. L., Söråker, 3: —; n:r 76. U. A., Kaxås, sparbössem., 10: —; n:r 77. E. N., Luleå, till Darste-Tjabb' underhåll, 150: —; n:r 78. A. G., Pilgrimstad, 18: —; n:r 79. A. L., Södertälje, 150: —; n:r 80. K. E. B., Gbg, 5: —; n:r 81. L. C., Billesholms gruva, 8: —; n:r 82. A. N., Munka Ljungby, 5: —; n:r 83. A. N., d:o, 22: —; n:r 84. E. N. A., Jönköping, 10: —; n:r 85. H. D., Vittsjö, 5: —; n:r 86. D. A., Norrahammar, 10: —; n:r 87. H. o. A. L., Sthlm, 775: —; n:r 88. A. R., d:o, 50: —; n:r 89. A. J., d:o, 50: —; n:r 90. A. N. 2: 50; n:r 91. Frustuna kyrkl. missionsförening 100: —; n:r 92. A. v. B., Sthlm, 5: —; n:r 93. D. K. A., 75: —; n:r 94. N. P. O., Djursholm, 50: —; n:r 95. L. A., Kumla, 50: —; n:r 96. En bedjande vän 10: —; n:r 97. O. L., Skövde, 25: —; n:r 98. L. P., Lidingö, 100: —; n:r 99. A. L., Sthlm, 5: —; n:r 100. O. L., d:o, 5: —; n:r 101. Syster H. S. 5: —; n:r 102. Syster M. 5: —; n:r 103. Markaryds arbfng. 25: —; n:r 104. E. T., Tureberg, 100: —; n:r 105. M. J., Sthlm, 10: —; n:r 106. E., Mjöhult, 3: 25; Onämnd, gm d:r Fries, 75: —; E. H., Hargshammar, 50: —; T. E., Sthlm, 20: —; Överbet. å prenum. 1: —; E. N. 100: —; L., Rönninge, 25: —; Onämnd, Kärrbäck, 1: —; A. Bjurå, 2: —; R. R., d:o, 5: —; Niemeholms ungd.-förening 75: —; H. W. 20: —; Resebidrag till M. J. 125: —.

K. M. A.: till fröken Ollén 760: ; till skolan 500: —; till täckandet av brist för skolan 1,140: —; Gåva till Rijdji 50: —; Julgåva till Hulda och Greta 10: —; Djursholms K. F. U. K. till Nandje 70: —.

Kollekter: Niemesil 30: 02; Förträsk 21: 75; Sanamon 22: 92; Fjugesta 53: 21; Lanna 26: 79; Åshammar 10: —; Hagmuren 26: —; Norrberg 42: —; Tunadal 5: 30; Johannedal 18: 20; Skönvik 4: 73; Vistavarv 11: 62; Svartvik 7: 76; Kubikenborg 2: 67; Söråker 9: —; Bräcke 25: —; K. F. U. M., Östersund, 60: 60; Kyrkan, d:o, 83: 10; Flyggsjö 9: 67; Hattsjö 36: 93; Långvattnet 7: 30; Soldath., Umeå, 62: 69; K. F. U. K., d:o, 59: 15; Obbola 20: 68; Strömbäck 17: 45; Skellefteå 91: 85; Elfsbyn 9: 05; Krokträsk 4: 50; Sjömanskap., Luleå, 54: 48; Betel, d:o, 25: —.

Summa kr. 7,642: 55.

Med innerligt tack till varje givare!

Stockholm. Ernst Westerbergs Boktryckeri-A.-B., 1920.

Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

N:r 3 o. 4 | EXPEDITION: Brunnsgatan 3, Stockholm | 1920

Något om Mongoliet och dess kvinnor.

Av Gerda Ollén.

Sammanhanget mellan karaktären hos ett land och det folk, som bebor detsamma, är ett erkänt faktum. Det, som vi se för våra ögon, spelar en stor roll vid vår karaktärs daning. Denna sanning framställer sig nästan ovillkorligt för den, som något närmare lär känna Mongoliet och dess folk.

— Där äro de stora vidderna, 8, 9 månader på året grå och färglösa. Vilken brist på skönhet, uttryck, liv! För nykomlingen ter sig landskapet under största delen av året ytterst fattigt och enformigt. Man söker förgäves efter något att vila ögat vid. Allt är så hårt och kargt, så blottat på mjukhet och behag, på färgers mångfald och fina skiftningar. Grå och öde äro de stora slätterna, grå äro fälten, som ligga spridda över desamma, stundom med många dagsresors mellanrum, grå äro mongolerna, inhöljda i sina fårskinnspälsar.

— Men främlingen, som slår sig ned i ökenlandet, får småningom sina ögon öppnade till att se dess skönhet — en underlig, vemodig skönhet, en storhet, som gör sinnet stilla, driver bort småsinthet och torftighet och stämmer till andakt. Låt blicken sväva ut över de oändliga vidderna. Lyssna till vinden, där den sveper fram över slätten i otyglat raseri, väldig i sin kraft. Då förstår du något av ökenlandets enkla, osammansatta, gripande skönhet.

Vi återfinna båda dessa drag i mongolkvinnans karaktär — det färg- och uttryckslösa, själsfattigdomen, bristen på mjukhet och behag, på fina skiftningar, på glöd och liv. Ansiktsdragen äro grova och uttrycket slött och själlöst. Men ökenlandets kvinnor hava ock i sig upptagit något av dess storhet. Mongolkvinnans karaktär är ej småsint och tarvlig. Det finnes ej inställsamhet och kryperi. Hon är sig själv, utan spår till förkonstling, utan tanke på att söka framstå i ett bättre ljus än vad som motsvaras av verkligheten. Hennes blick är öppen. Hon förstår sig inte på tillgjordhet och krus, men är gästfri mot alla. Öppen och okonstlad — sig själv under alla förhållanden.

Några drag ur verkligheten belysa detta.

Där långt bort från karavanvägen ligger ett ensamt tält. Sällan förirrar sig någon besökare dit. Till och med prästerna, vilkas huvudsakliga sysselsättning är att rida omkring till tälten, prata och dricka te, komma endast sällan dit. — — Men en dag händer något märkvärdigt. Ett säliskap främlingar, som förlorat vägen och råkat vilse, upptäcka det ensamma tältet långt ifrån och styra kosan dit. De lägra i närheten av tältet och gå så dit på besök. Endast kvinnan och ett par små barn äro hemma. Aldrig förut har något sådant där blivit skådat. Utländska kvinnor så olika de mongoliska och klädda i underliga kläder. Och den täckta kärran sedan, full med förunderliga saker, om vilkas ändamål man inte har en aning! Säkerligen måste de besökande vara oerhört rika och förnäma — —. Husmodern blir väl alldeles bragt ur fattningen! — Å, nej. Hon är fullkomligt oberörd, visar varken förvåning eller nyfikenhet, bjuder endast de inträdande att sitta ned och gör så några frågor om deras ärende, vart de ämna sig o. s. v., allt lugnt och värdigt, under det hon gör tillrustningar till teet. Hon närmar sig inte nyfiket för att undersöka gästernas kläder, såsom en kinesisk kvinna t. ex. troligen skulle hava gjort. Inte heller ursäktar hon sig för att teet är så uselt. Hon tänder blott sin pipa och fixerar lugnt främlingarna, under det hon säger med en anstrykning av nedlåtande och vänligt medlidande: »Stackare, som komma så långt borta ifrån! Kantänka det — ja ja, nu har ni att lära er våra seder.»

— Ett annat exempel. Där är en mongolkvinna, smutsig, trasig och eländig. Hon bereder gästvilligt rum i tältet åt de besökande utlänningarna, i det hon säger: »Kvinnor

som kvinnor — vi äro ju likadana, vet jag, även om ni kommer ifrån ett annat land.»

Fri och oberoende är mongolkvinnan i förhållande till främlingen. Där finnes ingen överdriven beundran hos henne för det, som kommer utifrån, intet begär att härma efter andras seder.

— Så framställer hon sig för oss, mongolkvinnan — brunbränd och härdad genom den myckna vistelsen ute i det fria, välvillig och vänlig med grova, öppna drag, naiv och okonstlad, ett stort barn med slumrande möjligheter att utvecklas till en ädel, storsint karaktär — men förmörkad, nedtryckt i synd och elände och djupaste okunnighet, bärande hedendomens prägel djupt intryckt i hela sitt väsende.

* * *

Låt oss litet närmare betrakta henne, den unga mongolkvinnan, som sysslar därinne i tältet.

Redan vid första anblicken förstår man, att den mongoliska kvinnan älskar smycken. Se, vilken dyrbar, lysande huvudprydnad hon bär! Den består av konstrikt arbetade spännen och kedjor av silver samt av långa korallkedjor, vilka stundom räcka långt nedanför midjan. Det lyser och blänker — huvudsmycket är i verkligheten det enda, som glänser i de mörka, nedrökta mongoltälten, med undantag av de blankpolerade små offerskålarna på avgudaskåpet. Hustruns

Mongolkvinnor på nyårsbesök.

huvudprydnad utgör hennes förnämsta egendom och hennes dyrbaraste skatt, den är mongolens stolthet och föremål för beundran och intresse från familjens alla medlemmar samt från de närboende kvinnorna, vilka i detalj känna till varandras huvudprydnader och värdet av desamma.

En främling kan dock inte undgå att känna sig en smula häpen, då blicken flyttas från mongolkvinnans glänsande huvudprydnader till hennes dräkt. Idel trasor! I vardagslag inne i tältet är nämligen mongolkvinnan — den rika såväl som den fattiga — oftast klädd i trasor. Dräkten kan naturligtvis vara mer eller mindre trasig, men en fullkomligt hel, snygg sådan hör till undantagen. Den består av en lång, vid klänning, om vintern fodrad med skinn eller stoppad med bomull. Utanpå den vanligen mörkfärgade dräkten bäres i somliga delar av Mongoliet en grant lysande väst. Vid festliga tillfällen händer det, att den välsituerade mongolkvinnan utbyter sina trasor mot en glänsande sidendräkt försedd med de rikaste, mästerligt utförda broderier. En sådan dräkt går i arv från släktled till släktled.

— Smuts och orenlighet — detta är ett kapitel, som man hälst skulle vilja underlåta att tala om. Men det är ett för skarpt och i ögonen fallande drag hos mongolkvinnan för att det helt skulle kunna förbigås med tystnad. Mongolkvinnan är försjunken i smuts och orenlighet. Se på hennes händer — i sanning, de synas föga passa samman med silver, koraller och silke! Hon själv, hennes dräkt, barnen, husgerådssakerna — i all synnerhet de vidriga teskålarna — allt är så smutsigt, att främlingen ryser vid åsynen därav. Undantag finnas, men det ovannämnda gäller som regel. Ibland företages dock »rengöring», men det sker på ett för våra begrepp egendomligt sätt. Blott ett par exempel. — Det har kommit utländska gäster, och teskålarna skola rengöras. De sköljas nu med vatten, och så stryker husmodern av sig huvudduken, som att döma av utseendet säkerligen begagnats under åratal — naturligtvis utan att hava tvättats — och härmed gnidas nu skålarna torra.

Ett annat exempel. Den lilla minsta skall tvättas. Nåväl. Modern tager en klunk vatten, håller det i munnen en stund för att det skall bli ljumt, och gjuter så ut det över den kroppsdel, som ansetts vara i behov av tvagning. Man gnider omkring litet, tager så en ny klunk vatten o. s. v. När proceduren är över, får barnet självtorka framför elden.

Men orenheten är icke bara en yttre sådan. Den har

trängt djupare ned. Mongolkvinnorna leva ett sedeslöst liv. Och dåliga sjukdomar utbreda sig som frätande kräftsår bland dem, hotande den återstod, som finnes av det en gång så väldiga mongolfolket, med fullständigt utdöende, såvida ej snar hjälp kommer.

En annan av mongolkvinnans egenskaper, som även vid en ytlig bekantskap framträder, är ett häftigt, obehärskat temperament. Att döma av ytan har hon en lugn natur. Men rör upp djupen därinne. Ohejdad såsom vinden, där den sveper fram över slätterna, vild och fruktansvärd är mongolkvinnans vrede. I allmänhet varar den dock ej så länge. Hon kan vara utom sig av vrede den ena stunden och ögonblicket därefter skratta och prata, som om ingenting förefallit. — På grund av såväl mannens som kvinnans oförmåga att behärska sig är slagsmål mellan män och kvinnor en helt vanlig företeelse i Mongoliet. Det vill säga, mannen »agar» sin hustru, såsom det heter, för någon förseelse hon begått. Men som mongolkvinnan är kraftig och visst inte undergiven till sin läggning, sätter hon sig ofta till motvärn. Då går det hett till. Kläderna slitas i trasor och hårtestarna ryka. De tält, där ej sådana skådespel med längre eller kortare tids mellanrum utspelas, äro säkerligen ganska sällsynta. Det förekommer också helt naturligt rätt ofta, att en kvinna råkar i gräl och ty åtföljande slagsmål med grannkvinnor och även med utomstående mongoler.

Kvinna samlande argols.

Mongolkvinnan är i allmänhet ganska fåordig. Hon är ej begåvad med den talande tunga och lätthet att uttrycka sig, som fallit på hennes kinesiska medsystrars lott. I ett fall synes hon dock hava ordet i sin makt — vid framställandet av lögner — något, som hon gör förvånande lätt och obehindrat. Hon har sinne för humor och vid minsta anledning ljuder hennes friska skratt. Det är, som om hon omedvetet med begärlighet grep efter något, som kunde lätta upp litet i hennes glädjefattiga liv.

Den mongoliska kvinnans ställning är den underordna-

des. Hon har att tjäna och lyda order. Men som hon är fri och oberoende till sin läggning, vet hon att göra det mesta möjliga av sin ställning. Hon nöjer sig visst inte med att blygt stanna i skymundan utan håller sig framme och gör sin makt gällande varhälst det är möjligt. I många, många fall är det i verkligheten hon, som för spiran därinne i tältet, och mannen, som är den underordnade. Svärmodern regerar dessutom över sonhustrun. Men blir regementet för hårdhänt, kan det hända, att den unga kvinnan en vacker dag vänder åter till sitt föräldrahem. Om föräldrarna så medgiva, stannar hon hemma och giftermålet upplöses.

— Äktenskapsfrågan ordnas enligt vanlig österländsk sed av föräldrarna utan att de unga själva hava rätt till något som helst åtgörande härvidlag. De båda kontrahenterna få ej se varandra förrän efter bröllopet. Stundom händer att de unga verkligen lära älska varandra. Detta är säkerligen dock ganska sällsynt. De vanligaste känslorna äro nog de av nödtvungen fördragsamhet med den part, med vilken man ofrivilligt förts samman, en fördragsamhet, som dock under årens lopp kan utvecklas till vänskap.

— En mongolflicka blir vanligen bortgift vid 16, 17 års ålder. I vissa delar av Mongoliet är skilsmässa mellan man och hustru ytterst vanlig. Vid den minsta anledning kan hustrun hemsändas, eller om missnöjet är på kvinnans sida, kunna föräldrarna taga hem sin dotter igen. I andra delar av Mongoliet åter är äktenskapet mera fast.

Som förut nämnts, är mongolkvinnan i sitt förhållande till mannen den underordnade, på samma gång som hon vet att göra sig gällande. I jämförelse med kvinnans lott i andra hedniska länder kan det sägas, att mongolkvinnan intager en ganska fri, ja, nära nog aktad ställning. Visserligen är uttrycket: »Å, hon är ju en kvinna, hon vet intet», på allas läppar. Även kvinnorna själva säga ofta detsamma. Dock fråga männen dem ofta till råds. Måltiderna intagas oftast gemensamt. Endast den unga sonhustrun måste vänta, tills männen ätit, innan hon får intaga sitt mål. När gäster komma, och alla sitta där omkring elden, deltaga kvinnorna ogenerat i samtalet medelst frågor och inkast. Att mongolkvinnan på detta sätt i någon mån tages med i räkningen, beror säkerligen inte så litet därav, att hon är den, som utför det mesta arbetet. I de tält, där kor och får finnas, har familjen sin utkomst av dem. Männen fördriva då tiden i förfärlig lättja, under det kvinnorna få utföra arbetet. I allmänhet äro de flitiga och arbetsamma — ej av fri vilja utan därför, att de måste arbeta. Härigenom få de emellertid en viss betydelse samt en jämförelsevis självständig ställning.

— Mongolkvinnan såsom moder. —

Själv ett stort barn, är det lätt att förstå, att den mongoliska kvinnan ej är vuxen barnauppfostrarens kall. Någon uppfostran kommer i själva verket ej alls i fråga. Så länge barnet är spätt, omhuldas och smekes det. Modern och de äldre barnen giva efter för dess minsta nycker. Småbarnen äro hela familjens kelgrisar — och tyranner. Allt efter som barnet växer upp, ersättas smekningarna av befallningar och rytningar, av slag och rapp — vilket allt utdelas utan eftertanke i enlighet med ögonblickets ingivelse. Oftast mottagas dock både rytningar och rapp med stort lugn. Har moderns vrede uppväckts, så vet dock barnet, att det är bäst att så fort som möjligt söka rädda sig undan genom att fly ur tältet. Under sådana tillfällen kan modern rycka till sig vilka tillhyggen som hälst och bearbeta barnet på det grymmaste, tills hon själv är utmattad. Sonen får alltid huvudparten av moderns kärlek och gynnas i allt framför dottern. Men denna kärlek är vek och kortsynt och ytterst självisk. — »Ja, nog borde han få lära sig något, men jag älskar honom alldeles för mycket. Jag kan inte skiljas ifrån honom.» — »Visst är han självsvåldig — men jag kan ingenting göra åt det. Jag har ju honom så kär — han är mitt yngsta barn.» Och så smeker och kysser och klemar modern med sin stora, självsvåldige pojke, som växer upp till en vekling, en lätting, som hellre kan se sin egen hustru och sin gamla mor svälta och själv lida brist än övervinna sin lättja och förtjäna sitt och sin familjs uppehälle. Tusentals och åter tusentals sådana bortklemade, förstörda, onyttiga unga män driva i denna stund sysslolösa omkring från tält till tält, prata, röka, dricka te och spela kort.

Gatjima och Nandji.

— Mongolkvinnan är ytterst konservativ till sin läggning. Det är ett ord, som intager en mycket framstående

plats i det mongoliska språket, och det är ordet »jåssa» sed. »Vi måste ju följa seden.» »Min mor gjorde så — så har jag gjort, så skall också min flicka göra» — det är tankegången. »Jag har inte lärt mig något mer än att sy stövlar och plocka argol. Varför skulle min flicka få lära sig något annat?» Onödigheter, överloppsgärningar, som kanske skulle draga olycka och elände över familjen! Vem vet, vart de vägar leda, som man förr ej trampat?

Säg till en mongolkvinna: »Ack, vilken besvärlig sed!» och hon skall skrattande svara: »I sanning besvärlig!» Men aldrig skulle en så djärv tanke, som att hon för sin del skulle kunna bryta en sed, den må vara aldrig så fördärvbringande, falla henne in. Hon vakar över, att seden följes i det tält, där hon är husmor. Men hon fordrar också att själv bliva bemött enligt sedens alla fordringar. Ett litet brott härvidlag kan förvandla en blid och vänlig mongolkvinna till en rasande, tjutande, nästan otillräknelig varelse.

Vid vardagslivets alla förrättningar in i de minsta detaljer följas dessa gamla vedertagna seder. Vid inledande av samtal följes ett visst program. Vid gästens mottagande och undfägnande, familjemedlemmarnas inbördes förhållande, arbetets utförande, givande av presenter, firande av fester — under allt har man att följa seden. Vid bröllop når denna sededyrkan sin höjdpunkt. Härvid följes ett så invecklat system, att särskilda personer, som äro invigda i de hundratals olika detaljerna, måste tillkallas för att ordna det hela. Ett obetydligt misstag, ett litet brott emot vedertagen sed, och hela bröllopet blir misslyckat och värdfolket ådrager sig det skarpaste klander.

Den unga flickan såväl som den gifta kvinnan har att på det noggrannaste följa den fäderneärvda seden i fråga om klädselns alla detaljer, anläggandet av smycken, uppsättandet av håret o. s. v. Ej en hårsmån rum är lämnat för individens tycke och smak. Seden är härskaren.

— Vad som här ovan påpekats, är vad som tydligast framträder, då man gör mongolkvinnans bekantskap. Men såsom stepplandet med dess plötsliga, häftiga väderleksförändringar erbjuder ständiga överraskningar för dess befolkning, så döljer sig också bakom den grova ytan hos mongolkvinnan ett inre liv, som man ej fort blir förtrogen med och som ej lätt kan genomskådas.

Vid en ytlig bekantskap tycker man sig finna en slående brist på värme och djup i hennes känsloliv. Men småningom

finner man, att detta är mer utvecklat än den grova, oslipade ytan giver vid handen. En mongolkvinna kan tyna bort av saknad efter en älskad bortavarande, hon kan sörja över sitt barns död, tills förståndets ljus slocknar. De band, varmed hon är fästad vid sin familj, sin släkt och sin födelsebygd, äro så starka, att det skulle vara liktydigt med döden för henne att för alltid slita desamma. Erbjud henne guld och silver och annan härlighet, om hon följer dig, och hon skall svara enkelt och övertygande: »Det kan jag inte. Det skulle krossa mitt hjärta att lämna mina egna.»

Djupare ned än känslolivet tränger, ligger mongolkvinnans religiösa tro. Hela hennes inre är såsom sammanvävt med tron på en okänd hemlighetsfull gudomsmakt, för vilken ingen begränsning finnes till. Prästerna gälla för henne såsom de synliga representanterna för denna makt och hava härigenom ett nästan oinskränkt välde. De veta ock att på det skickligaste begagna sig av de mongoliska kvinnornas okunnighet, enfald och obegränsade tro på det övernaturliga.

Nandji håller hunden utanför Hallong-Ossos gästtält.

För att konflikt måtte undvikas med den nyssnämnda okända, mystiska makten ha prästerna uppfunnit ett helt system av förbud och iakttagelser för det dagliga livet, och det är kvinnorna, som äro de trogna väktarna över förbudens obrottsliga iakttagande. Det är också kvinnorna, som bära den tyngsta delen av bördan.

Det finns ett ord i det mongoliska språket, för vilket alla böja sig utan motstånd, ett kungsord, för vilket alla andra hänsyn få vika. Utan knot böjer man sig för detsamma, vad det än må innebära. Det enda ordet är nog för att lägga band på häftiga begär och att omkullkasta uppgjorda planer. Det ordet är »tjertä» — något som man på grund av religiösa skäl bör avhålla sig från. Brott emot dessa bud är liktydigt med brott mot den gudomliga makten

och kan nedkalla de förfärligaste olyckor över en själv, ens familj och egendom. Som dessa förbud äro otaliga och omfatta en stor del av de mest naturliga och oskyldiga företeelser i det dagliga livet, utgöra de en besvärlig börda. Mongolkvinnan bär, som sagt, huvudparten av denna börda, och hon gör det troget, utan en tanke på knot. — Det är i samband med moder och barn, som de besvärligaste förbuden gälla. Så t. ex. är det mycket vanligt, att en mor med sitt nyfödda barn ålägges isolering från allt umgänge med utomstående under ett, två, ja ända till tre års tid. Under denna tid får ingen gäst besöka tältet, modern får ej besöka granntälten och måste så mycket som möjligt avhålla sig från samvaro med den övriga familjen. Under den tid, då förbudet gäller, ansvarar prästen, som utfärdat det, för barnets liv. Varje mor utan undantag är förbjuden att intaga mat och dryck i ett okänt tält den första tiden hon ammar sitt barn.

— Näst barnen ha boskapen den största betydelsen i en mongolkvinnas liv. Otaliga äro ock förbuden och iakttagelserna med hänsyn till oxar, kor och får. Under två av veckans dagar är det t. ex. förbjudet att sälja eller giva bort ko- och fårmjölk eller något, som beretts därav. Utom dessa två veckodagar ha olika tält vissa dagar, då liknande förbud gälla. Andra dagar är det förbjudet att giva bort eller sälja något, vad det vara må, av det som finnes i tältet. — För utomstående kunna förbuden stundom synas rent av löjeväckande. Antag t. ex. att man skulle råka lägga en hatt med kullen nedåt på ett av de små pall-liknande mongolborden eller att man skulle trampa på det på marken liggande repet, varvid man plägar binda kor och får, medan de mjölkas, eller också, att man helt oskyldigt skulle kasta något skräp på elden därinne i tältet — husmoderns förfärade, oroliga uppsyn skulle ögonblickligen förråda, att något olyckligt inträffat.

— Men det skulle föra oss för långt från ämnet att närmare gå in på detta kapitel. Det må endast fastslås, att livet inne i ett mongoltält styres och regleras av dessa förbud, och att bakom dem ligger tron på en övernaturlig makt och fruktan för att komma i kollision med densamma.

Mongolkvinnans tro på denna makt regerar hennes liv, och de, som representera densamma, äro föremål för hennes naiva, oinskränkta barnsliga förtröstan. Ingen handling av vikt och betydelse kan företagas utan att prästerna tillfrågas.

Egen vilja, eget omdöme lämnas ur räkningen. »När skall flyttningen ske? Var skall tältet uppsättas? Bör den och den resan företagas? Vad namn skall barnet ha? Skall gossen bli präst eller 'svartman'? När skall bröllopet stå?» — — Myndig och medveten om sin makt avgör prästen alla dessa frågor såsom honom för gott synes. — — När boskapen förlorats där ute på steppen, då sjukdom och olycka gjort sitt intåg i tältet — vid alla tillfällen är prästen den enda tillflykten. — Men han gör ingenting utan hederlig vedergällning. Därför håller husfadern ofta igen, när det gäller tillkallandet av präst, under det att hustrun i de allra flesta fall är den drivande kraften. Hennes tro är starkare än mannens. Det finnes ej tvivel i hennes hjärta.

Gerda Ollén.

— Tänk dig en ung mongolhustru därute! Hennes blickar äro ivrigt fästade på prästen framför henne — en gammal pjollrig, enfaldig gubbe. Hon begär barn. Nej, hon kunde inga barn få. Hon tigger och ber. Till slut ger då gubben med sig litet. »Ja, du skall väl få det då, men hör», tillägger han retligt, »bara en flicka.» Tror du, att hon tvivlar? Nej, hon går hem med hopp i sitt hjärta, och det fast troligen hundratals präster förut lovat henne detsamma utan resultat.

* *
*

Där ligger stepplandet så hårt, obrutet och tröstlöst grått — fast det är vårtid. Här och där arbeta sig dock några blekgröna, tvinande grässtrån fram, vittnande om att möjligheter till liv och grönska förefinnas. Men det är så torrt. Ingenting kan växa.

Men se där, där är ett stycke odlat, bevattnat land! Är det verkligen Mongoliets jord? Vilken yppig, djup grönska, vilket svällande liv! Det är i sanning ett stycke av öknen förvandlad till en fruktbar trädgård!

— Det är mongolkvinnorna, uppväxta i hedendomens öken — hårda, ofruktbara, uttorkade själar. Men i deras inre ligga slumrande de rikaste möjligheter till härlig fruktbarhet! Havande hela sin förtröstan i en död religion, insuga de dödens ande. Men tänk dig, att den enkla mongolkvinnan med sin förmåga att tro och hängiva sig finge sina ögon öppnade till att se den levande Guden och mottaga livet från honom! Då skulle öknen börja blomstra!

— Skulle du vilja medverka därtill?

Skulle du vilja göra något för din medsyster i Mongoliet? Då vill Gud visa dig, vad han vill, att du skall göra.

Ur »Hemåt».

Ljusa bilder på en mörk tavla.

Av **N. J. Friedström,** Patse — bolong.

Yttre Mongoliet har nu kejsare sedan år 1913. Denne man är en typisk bild för tillståndet i Mongoliet. Han är stenblind och mycket okunnig om vad en vanlig person bör veta för att ej tala om en regent. Han är stolt och grym och därtill mycket utsvävande, särskilt var han det i sin ungdom, då han hade sin syn. Numera är han både gud och konung för sitt folk. De vörda och tillbedja honom. Hela folket är i djupaste okunnighet och mörker, de äro lata och orena. Man skulle tro, att den första, som bringade dem någon kunskap, skulle mottagas med tacksamhet, men det är okunnighetens natur att tro sig veta allt. När det gäller berättelser om utlandet och förhållandena där, kunna de dock skänka berättaren en smula uppmärksamhet, men blir det tal om religionen, då reser stoltheten sig i sin fulla kraft: »I utlänningar talen om *en* Gud, som I inte ens har sett. Vi ha flera tusen gudar och flera hundra tusen präster, våra tempel äro de bästa på hela vår fyrkantiga jord. Eder Gud behöva vi ej, vi hava nog med gudar ändå.» Någon

torde fråga: Är det då möjligt att en hoppets stjärna kan lysa på en så mörk himmel? Det är många som tvivla på det och endast se svårigheterna och sjunka i böljorna liksom Petrus; men han lever, som räckte Petrus handen till hjälp, och ännu i dag säger han: »Mig är given all makt i himmelen och på jorden» (Matt. 28: 18). Ännu kommer han till sina järjungar, då de äro i nöd på färden. Då de ha arbetat hela natten och ingenting fått, kommer han ännu och säger: »Kasta ut nätet på högra sidan om båten, så skolen I finna». Petrus var säkert en god fiskare, som kände till sitt yrke. De hade också arbetat flitigt hela natten, men förgäves tills Jesus kom med sitt råd. När de fingo detta råd och följde det, blev deras arbete hoppfullt och givande.

Det finnes många sätt att missionera, och den bäste missionär står ofta undrande hur han skall gå tillväga för att vinna syndare för Gud. Han behöver en särskild ledning av Gud om bästa sättet. Denna ledning utebliver icke om man är villig att följa den, men i annat fall får man vänta förgäves.

Ett gott sätt att vinna förtroende bland mongolerna och öppna väg för evangelium, är att läka deras sår. Många av dessa sårade ha lidit mycket av många läkare, men sjukdomen har blivit värre. Men sin betalning har läkaren aldrig glömt att utkräva. Dessa sår, som av hänsyn till läsarens känslor icke må beskrivas, äro rätt obehagliga att behandla, för att icke säga vådliga, men när såren äro förbundna och plågorna stillade, och en välsmakande måltid intagen, är hjärtat icke så tillslutet som förr.

Tusentals sårade och sjuka behandlas årligen av de få missionärer, som finnas i Mongoliet, och det har öppnat vägen för frälsningens budskap.

Icke många mongoler äro frälsta, men under sista året döptes flera mongoler tillsammans än under alla de föregående åren, som missionen har pågått i Mongoliet. I ett par skolor undervisas omkring 50 barn, av vilka ett tiotal av de äldsta äro döpta.

Förtrondet ökas för dem, som förkunna frälsningen, och mongolernas avgudar föraktas mer och mer. Dessa äro de ljusa bilderna på den mörka tavlan. Kunden I höra de sköna klara mongolbarnarösterna sjunga: »Två mig att vit jag må bliva som snö!» eller: »Jesus, Jesus när som andra du uppväcker, gå ej mig förbi!» då skullen I jubla liksom vi göra.

Det finnes dock icke ett land till på jorden, öppet för

evangelium och med så stor folkmängd, som är så försummat som Mongoliet. Därför vädja vi till våra kära medarbetare i vårt kära gamla Sverige att av tacksamhet över att Gud skonat landet från det långa, hemska broderslaktandet, sända arbetare till detta mest försummade missionsfält, som nu vitnar så fort till skörd.

Julen vid Hallong-Osso.

Ur Annie Erikssons brev.

Tillsammans med vårt kära ökenfolk ha vi åter fått fira jul härute. Jag önskar att misionens vänner kunnat vara med och dela vår glädje, ty Herrens förnimbara närvaro gjorde oss i sanning lyckliga.

Hulda Wiklund och jag hade före julen haft ganska mycket extra arbete med att hjälpa den lilla mongolgumman, som var här för att sy kläder till alla barnen. Vårt tygförråd tog slut innan vi ens tillnärmelsevis hunnit förfärdiga de allra mest nödvändiga plaggen, och då var det ingen annan råd än att öppna våra egna klädeslådor och se igenom om vi ej ändå hade något, som kunde undvaras, och så sydde vi tills de alla hade tre à fyra plagg vardera. Barnen hade fullt ut lika bråttom som vi, flickorna kardade ullen och spunno garnet, pojkarna stickade tröjorna, som lärarne skulle ha i julklappar. Så var det storrengörning av barnens rum och skolrummen och mycket annat som barnen fingo hjälpa till med. Lärarne, särskilt kineläraren, hjälpte till med att laga julmaten, dessutom klädde han skolrummen så trevligt. Ja, alla av oss hade så mycket att ordna med, men förväntansfull glädje och fröjd låg liksom i luften.

Julaftonens morgon medan det ännu var mörkt, väcktes vi av sången: »Ära vare Gud i höjden», det var läraren och barnen, som på detta sätt själva hade tänkt ut att de ville fröjda våra hjärtan, och att de lyckades behöver jag väl knappast säga, ty vi blevo så rörda av denna kärleksbevisning från våra älskade barn, att hela förmiddagen ljöd sången inom mig.

Alldeles som när jag själv var barn gingo nu våra kära både stora och små mongolbarn omkring och väntade på att julkvällen skulle komma och den kom ju till slut. Klockan 5

tändes ljusen i det prydda skolrummet och hela skaran av stora och små samlades, varefter vi begynte sjunga sången: »O, sälla dag, då du mig fann», sång efter sång avlöste varandra, varefter min man uppläste julevangeliet samt talade något däröver, visande på Guds kärlek till oss fallna Adams barn. Så sjöngo vi en kinesisk sång, varefter barnen läste upp bibelverser, än på mongoliska, än på kinesiska. Så en mongolisk sång och bön, varefter barnen försvunno och en ny överraskning väntade oss. Då de åter kommo tillbaka voro fyra klädda till fåraherdar, vilka på kinesiska med Bibelns ord omtalade Jesu födelse, därpå uppenbarade sig fyra småttingar, som väl skulle föreställa judar, och som på mongoliska berättade sanningen om Jesu födelse.

Sedan deras berättelse var slut drucko vi alla gemensamt té med bröd och ost. Och så hade vi den väntade julklappsutdelningen. Vad allas ögon lyste, och allas läppar logo, alla voro så lyckliga och glada och ingen blev utan »klappar», till och med de utomstående främlingarna som kommit hit blevo ej utan, de fingo åtminstone ett ljus eller en tvål.

Den blinde gossen, Battogessik, och hans blinda mor voro alldeles särskilt glada, ty för henne var det första julen här, ja, de äro i sanning mycket lyckliga över att få vara tillsammans och ha endast en önskan, och den är, att de båda må få stanna. De hålla så mycket av varandra dessa två. Säkert är det någon hemma i det älskade Sverige, som vill ansvara för moderns mat och kläder, vi tro att Gud vill att de båda få vara här.*

Juldagen kl. 6 samlades vi till julotta i det väl upplysta samlingsrummet, där ganska många mongoler hade infunnit sig. Min man talade över Matt. 1:18. Varefter flera avgåvo frivilliga vittnesbörd om Guds underbara kärlek och nåd. Kl. 11 hade vi åter gudstjänst, då alla våra grannar voro särskilt inbjudna, även till middag. Det är »sed» här på missionsstationen, att missionärerna på juldagen bjuda sina grannar på middag. Till förmiddagsmötet hade infunnit sig så många mongoler att lokalerna voro packade. Cirka 95 à 100

---

* En mongolvän har redan lovat att förse missionen med medel till bestridande av utgifterna för gummans underhåll. Samma person bekostade förlidet år såväl gossens, som moderns resa ned till Peking, där de båda å ett större sjukhus undersöktes om ett operativt ingrepp skulle kunna återgiva dem deras ögons ljus. Läkarens svar blev ett absolut nej.

personer sutto stilla, lyssnande till ordet om Jesus, de syntes likasom gripna av det enkla evangeliet. Ordet framfördes med kraft av vår kära evangelist Enke-Billik och min man.

Efter predikans slut sjöngo vi många gemensamma sånger, varefter vi allesammans gemensamt intogo en enkel måltid. Vi missionärer och de omvända mongolerna prisa och tacka Gud för att så många detta år fingo lyssna till julevangeliet, och nu bedja vi, att de alla såsom aldrig förr må få en stark hunger och törst efter Jesus Kristus och hans frälsning. O, att vi kunde taga dem och bära dem fram en och en till Kristus tills de alla lågo som ett jublande segerbyte vid Jesu fötter.

Låt oss hjälpas åt stödjande och bärande varandra, vi äro ju Guds medarbetare och därför få vi alla vara med i detta härliga missionsuppdrag, som vår konung givit oss att utföra.

Missionsvänner! Förenen eder med oss och låtom oss gemensamt bedja om en vittomfattande väckelse över Mongoliet. I hoppet se vi fram mot den dagen, då skarorna skola komma.

Våra kristna bedja för eder, de bedja också om att nya budbärare snart må komma ut till Mongoliet.

Till varje kristen ung man eller kvinna vill jag framställa den frågan, har Ni verkligt, och allvarligt frågat Herren vad han vill med edert liv? Och har han pekat på missionsfältet tveka då ej, utan träd ut i skördemännens led, tiden härefter är kort. Tänk om det skulle beskäras dig den underbara lyckan att vara här mitt i arbetet för själars frälsning då Jesus kommer och hämtar sin brud.

Sedan jag kom hit ut till Mongoliet påminnes jag så ofta om en dröm, jag hade som sextonårig flicka. Jag tyckte mig vara i ett mörkt ödeland omgiven av en stor skara hednakristna. Just då vi böjt knä och bådo som innerligast öppnades himmelen, allt blev så tyst, och Jesus kom för att hämta oss hem, och jag kände mig så lycklig över att få vara i sällskap med dessa kära människor, som vunnits åt Gud. — Kanske skall min dröm bliva en verklighet för dig och mig.

Lyckliga dag då vi få skåda honom, som vi härnere fått nåden att tjäna och följa.

Julen i Urga.

(En nära släkting till fröken Ollén har godhetsfullt ställt följande brev från Urga till »Ljusglimtars» förfogande.)

Tiden närmast före jul var mycket arbetsam. Vi hade så mycket folk, ibland trängdes mongolerna inne i vår lilla klinik. Under det Greta kände på pulsar och tvättade sår försökte jag få klarhet i deras besynnerliga berättelser om krämpor, sjukdomsorsaker och -förlopp.

Vi hade tingat en rysk gumma, som skulle hjälpa oss med tvätt, bakning och skurning till jul. Tvättdagen kom men ingen gumma. Bakdagen likaså. Följden var att vi måste göra det själva. Brödbaket gjorde Greta och kakorna hjälptes vi åt med. Vi företogo oss naturligtvis att baka på en e. m. sedan vi stängt kliniken, ty eljest hade vi ej fått vara i fred.

Vi kokade även litet knäck och karameller för att bjuda regeringsrådet Larsson på, som ämnade tillbringa sin jul häruppe i Urga hos den unge dansken i Larssons firma som vi bodde hos när vi kommo. Fyra dollars anslogo vi till inköp av julklappar och så gingo vi en dag ut och inköpte några mongoliska småsaker. — Ja, så blev det julafton. Vi lade på rena dukar. En liten julgran hade vi fått hem från bergen, och den kläddes på eftermiddagen sedan vi stängt. Ja, det var sant — dessförinnan var jag ute och sprang tillsammans med en liten mongolgumma, som jag fått med till hjälp, det gällde att köpa en filt till golvet. Vi prutade, den lilla gumman och jag, och fick så till slut en filt för rimligt pris. Men den var tung, hur skulle vi få hem den? Då infann sig en annan av våra vänner, (han var likasom gumman en av Gretas patienter) tog filten på ryggen, utan att spilla många ord, och så tågade vi hem alla tre för att glädja Greta med vår goda affär. Greta hade fått 20 dollars från en hövding, som hon skött för ett sår, och därför ansågo vi oss ha råd att skaffa oss en filt till golvet i det ena rummet, den täcker ungefär halva golvytan. — Ja, så blev det julaftonskväll. Vi tände julljus och gran, sjöngo och läste. Men det ville inte gå riktigt att sjunga för Greta, och så såg hon så blek ut. Det stack i mig, ack, huru väl jag förstår, huru hon kände det, den första julen i öde land . . . jag hade velat ge mycket för att kunna göra henne glad, men inte kunde jag ta bort det

där underliga, tryckande och tunga, som vill smyga sig över en härute i hednaland, alldeles särskilt under högtidsdagar. Jag kunde ju inte ta bort det från mitt eget inre — hur mycket mindre då göra Greta glad! Så delade vi ut våra julklappar, varefter vi fördjupade oss i jultidningar och böcker framför en sprakande julbrasa, och sedan hade vi té med »uppskuret» (visserligen fårstek i stället för skinka) och så smörbakelser. Men innan jag somnade bad jag särskilt, att Gud skulle ge Greta en riktig julglädje, man behöver få högtid ibland för att orka med strävandet på den långa, enformiga vardagsstråten.

Juldagsmorgonen tände vi åter våra julljus och så sjöngo vi: »Var hälsad sköna morgonstund».

Frampå förmiddagen hörde vi ett slag mot fönstret— det var regeringsrådet Larsson och herr Olofsson. Herr Larsson hade kommit från Kalgan sent på julaftonskvällen (bilen hade vält och gått sönder, så han hade blivit mycket fördröjd). Han hade med sig julklappar från Hallong-Ossovännerna och brev från våra mongoler där. Ja, så kokade vi kaffe åt våra gäster i kakelugnen (i köket är så kallt, så dit gå vi endast i nödtvång) och så läste vi brev och kände oss riktigt upplivade av all vänlighet och kärlek från Hallong-Osso. Jag har saknat barnen och de andra mongolerna så mycket i jul att det riktigt gjort ont.

Vid kaffedags på e. m. fingo vi ännu ett besök. Det var en rysk fru, vars man Greta skötte i höstas, och som sedan icke så mycket som tackat än gång, nu kom hon med 100 dollars till Greta! O, vad jag tackade Gud! Denna gåva var som från honom själv direkt. Han ville uppmuntra sitt lilla barn. På juldagskvällen uppgjordes alla möjliga planer huru den stora rikedomen vi fått skulle bäst användas. Vi voro precis som barnen i »Röda stugan». »Tänk om vi skulle köpa filt till båda golven!» — — — »eller kanske golvfernissa» ——— »och tapeter till ditt rum, Gerda», ——— »och så en varm päls åt dig . . . Ett par korgstolar och ett bord vore allt bra trevligt.» Ja, det var ingen ända på förslagen, medan vi sutto där framför brasan på kvällen.

När jag sedan lagt mig, tänkte jag: »O, vad Gud var god, som hörde min bön och gjorde Greta glad trots saknad och minnen!» Greta hade också tagit den där gåvan som en varm kärlekstanke ifrån Gud.

Så kom annandagen. På f. m. kom en kinespojke och bultade på, han gav oss ett brev. En okänd stil! Därinne

låg ett kvitto och så några ord: »Till Gerda och Greta. Hoppas att julklappen är kärkommen fast den är sen. Må Gud hjälpa er i det hårda företaget i Urga. Vänligen F. A. Larsson». Så stod det. Vi stirrade på det andra papperet, det var ett kvitto på att vår skuld till Larssons firma för 1919 *var betald.*

Vilken fröjd blev det ej när vi verkligen fingo klart för oss att vi voro skuldfria!

Detta var den stora julgåvan, som en öm, älskande Fader berett åt oss, en av dessa glada överraskningar, som hans kärlek tänkt ut.

Visst vilade mörkret lika tungt som förr därute över den lastbara mongolstaden. Visst vandrade ökenfolket i en aldrig sinande ström helt nära vårt lilla hem och ändå så smärtsamt avlägsna och oåtkomliga. Ingenting av allt detta mörka och svåra och tunga hade förändrats. Men ändå var det annorlunda. Det var som om vi sågo på det genom ett gyllene skimmer, ljuset, Jesu Kristi underbara kärlek, hade gjutits över allt.

Han älskade oss så mycket — han visste, att den där skulden tryckt och plågat oss, och så ingav han herr Larsson, som eljest är så upptagen av sina många affärer, att på detta fina sätt gå hans ärenden.

Ännu var det icke nog. Brevbäraren kom, ett kort med en hälsning från Styrelsen, endast några ord, men ändå nog för att låta oss förstå, att de inte äro ledsna på oss, för att vi börjat här i Urga, utan att de äro glada därför.

Ända från i höstas, då vi bestämt oss för att stanna, ha vi bett Gud, att styrelsen skulle gå med in under den nya uppgiften. Och nu under själva julen kom svaret: de äro med oss. Gud låter oss inte gå vilse, inte ta miste om vägen, utan leder oss vid sin starka, men ändå ömma, milda hand. Därför gå vi till segger, det veta vi, fast vi beständigt ha fienden, som sitter på sin härskaretron och hånler.

Brev från missionär

Joel Eriksson.

Hallong-Osso den 21 februari 1920.

Läkare och patient.

Vi ha nu på nyåret haft en bibelkurs. Det var några välsignade veckor vi hade omkring ordet. Gud var mitt ibland oss, rannsakande, kallande och tröstande. Den 5 februari fingo vi avsluta kursen med dopförrättning. En salig dag, en av de högtidsstunder, som Gud ger oss här ute. En ung kvinna Jimmo, hustru till en av våra kristna, Ultji samt två av våra äldre skolflickor, Piltjit och Doma, upptogos då genom dopet i den lilla kristna församlingen här. Ni skulle sett deras strålande ansikten, där de stodo i sina vita dopdräkter. Tre unga mongolkvinnor, uttagna från hedendomens slaveri, frigjorda i Kristus, renade genom hans för dem utgjutna blod. Bedjen för dessa våra yngsta syskon, att de måtte få nåd att vara trogna sin Mästare till livets afton. Ja, att de också måtte få några kärvar med sig inför livets tron.*

* Piltjit är en liten ljus vacker uppenbarelse, som alltid under sin skoltid varit sällsport hel och ren, hon är begåvad och har varit mycket flitig. Doma har i skolan varit en liten ljusglimt, hon fattar ögonblickligen vad man säger och griper lika hastigt in för att utföra diverse arbeten. Hon är mycket begåvad samt sjunger bra. Doma skulle med tiden kunna bliva en bra lärarinna.

För Jimmo har det varit mycken bön, hon har länge varit övertygad om sanningen men haft så svårt att kunna skiljas från sina husgudar. Nu har hon lämnat även dessa och helt överlämnat sig åt Jesus-Guden allena.

Vi hade också hoppats att få döpa vår skollärare, Bantji, men han hade inte mod att taga steget helt ut i år häller. Han vill höra Jesus till och deltager med bön och vittnesbörd vid våra möten, men att genom dopet helt bryta med det gamla, göra av med de från många generationer nedärvda familjegudarna, kanske bli utstött av släkt och vänner och få uppbära smälek för Jesu namn, det har han inte mod till. Viljen I ej, kära missionsvänner hjälpa oss att bedja ut honom. Tre andra: Jensen, bror till Nantji, Jensens hustru Rigtjitha och Enke Billiks bror Rijdje ville också döpas, men det beslöts, att de skulle vänta tills vi få lära känna dem bättre. Bedjen också för dem, att det måtte bliva en hel övergång från det gamla och att vi snart måtte få upptaga dem i församlingen.

»Läkaren» på besök hos en hövdingepatient.

Vi ha nu det kinesiska nyåret. I går var det nyårsdagen. Alla våra grannar kommo då och önskade oss gott nytt år. Jag var också ute och red med Enke-Billik och återbetalade vänligheten.

Under nyåret nu ha barnen ferier i skolan. Men i början av Mars samlas de igen.

I tryckeriet arbeta Enke-Billik och Rijdje samt vissa dagar Nörpil med tryckning av 8,000 nya traktater. Delar av gamla testamentet äro även under sättning, men tryckningen härav kommer sedan av Brittiska Bibelsällskapet att företagas nere i Shanghai. Det skall bliva till stor välsignelse att få dessa böcker på landets språk. Gamla Testamentet har ju förr funnits på mongoliska språket, men upplagan har länge varit slut, så att vi missionärer tillsammans blott äga ett ofullständigt exemplar.

Trots den starka kylan, ofta mellan 28—32 grader ha vi haft många patienter. Jag har också varit ute på några sjukbesök. Bl. a. till en kines, som var på väg norrut med en karavan men blev sjuk och måste anlita en mongolfamiljs gästvänlighet. Det gladde mig att se huru vänligt de behandlade honom, en fullkomlig främling för dem. Han hade fått svåra

bölder, men genom behandling är han nu bra och har kunnat återvända till sitt hem i Kina. Han kom hit för att tacka, och då fick han höra Jesusläran och fick traktater och evangelier med sig hem att studera.

Förra torsdagen blev jag kallad till en flicka, som blivit skjuten och sårad av en kinessoldat. Det var 5 mils ritt i snöstorm. Soldaten hade skjutit efter deras hundar. Kulan träffade marken och fortsatte sedan på tvären in i tältet, där den genomborrade flickans sida utan att dock gå genom revbenen, men lämnade två gapande sår. Därefter slog den sönder örat på en pojke, men återstudsade från hans nackben och föll till golvet. Efter att ha förbundit flickan, givit medicin och talat om huru hon skulle behandlas fördes samtalet in på Jesus-läran. »Tänk så underbart», sade gubben, när han hörde huru högt Jesus älskar oss. Här avbrötos vi av en präst som kom från templet i närheten och hade med sig hälsning från en stor lama, att det syntes som om deras flicka skulle bli bra. »Det är gudarnas stora nåd», sade hustrun, »när hon blir bra, skall hon komma och tillbedja.» De hade också en liten trevlig pojke, som jag sökte att värva för vår skola. Fadern var villig att sända honom, men modern sade nej. »Han skall bli präst, och jag skall ge honom till min lama-bror. Han har ingen annan, som ser till sig, då han blir gammal», var hennes utslag. Kvinnorna i sin okunnighet äro kanske ännu hårdare bundna i lamaismens fjättrar än männen. Den dagliga offertjänsten till husgudarna skötes oftast av dem. Varje kväll bära de sina heliga skrifter omkring sina tält flera gånger. Då de skola särskilt skaffa sig ynnest hos gudarna eller visa dem tacksamhet, gå de till ett tempel, där de tillbedja och bära en stor börda tibetanska böneböcker många varv runt templet. Men då Jesus får vinna dem, bli de också varma kristna. Bevis därför ha vi i Nandji och Gatjima. Tänk huru stort om all denna missriktade gudsfruktan i stället bleve ägnad som hyllning åt vår kärleksrike Frälsare! Huru olika skulle ej Mongoliet te sig då. Detta är vårt mål under det Jesus dröjer. *Han allena är värdig.*

»Från Urga.»

Av syster Greta.

Mästarns tid på jorden var upptagen av idelig tjänst. Hur stort om även vår tid får vara upptagen därav. Tjänst åt honom ide många arma, som vi möta på vår väg genom livet.

Genom det klinikarbete, som Sv. Mongolmissionen har börjat här uppe i Urga, öppnas nya, rika tillfällen därtill. Give Gud oss nåd och kraft att gå in i och använda dem på det rätt sättet till hans förhärligande, som sände oss hit. Jag tänkte att det kanske kunde vara av intresse för »Ljusglimtars» läsare, att få följa oss på våra vandringar bland de lidande och att få lära känna några av våra vänner — så mycket som vi känna dem.

»Tjabbeguans» äro sådana kvinnor, som ha avlagt celibatlöftet och tillbetecken härpå låtit raka av håret. De flesta av dem bliva i »tjabbeguans» förrän de hunnit ett bra stycke in på 50-tæt, men det finnes också unga sådana. Dessa ha vanligtvis rivits därtill av prästerna. Under en sjukdom t. ex. förklarar prästen att den sjuka ej kan bliva frisk med mindre hon blir en »tjabbeguans». Mången blir det nog också för att slipa ifrån flicktiteln. Alla ogifta kvinnor, d. v. s. — sådana om ej ha håret uppsatt, kallas flickor. Och det går ju ana så länge man är ung, men när ansiktet börjar bli mörkt, skrukligt och allt mer och mer liknar en murkla, och blicken bli skum och gången stapplande, så är det isynnerhet om man därtill har vuxna barn ej särdeles trevligt längre, att kallas för »terreohohen» = den där flickan. Ibland dessa gamla funno vi våra första vänner. Den ena efter den andra började att nicka åt oss, då vi gingo förbi deras »affärer», och undrade vart vi skulle gå, och så ville de veta var vi bodde, t. ex. »nu när vi känna varandra så kanske jag kommer och hälsar på hos er, och så är det så bra att veta var ni bo, ty det är ofta sjuka människor, som fråga efter vägen till eder». Deras »affär», som visst icke saknar sitt intresse, få vi lov att se litet närmare på — lagret består av radband, pärlor, knappar och tändstickor, alltsammans är uppdukat på en liten trälår, som står på marken. Utanför vårt hus hava vi en hel rad av sådana »affärer». Ägarinnorna sitta på sina fårskinnsfällar bakom lådorna. Sällan förekomma några vidlyftiga underhandlingar om pris m. m. »Om du skall ha så

tag, annars låt bli, det rör inte mig», säger den lilla affärskvinnan till spekulanten och med en gest, som om hon minst vore en miljonär, avfärdar hon den tvehågsne spekulanten. Dessa våra vänner komma ofta in till oss för att värma sig vid vår kamin, och ha vi tid så bruka vi bjuda dem på litet varmt te. Många av dem komma också för att få hjälp för sina krämpor. En har »gult vatten i lederna» d. v. s. reumatism, hon är mycket förtjust i vår »vita medicin», som så underbart har botat henne från denna svåra sjukdom». En annan hade, när hon först kom »rysliga sår», nu är hon nästan bra, men för varje gång hon kommer till kliniken, håller hon en mycket demonstrativ föreläsning för alla de närvarande om »huru det var förr och huru det är nu». Hon blir riktigt vältalig, den lilla gumman, när hon berättar om »underkuren», som hon genomgått.

En dag berättade hon sin livshistoria enkelt och utan några som helst utsmyckningar. Bland annat sade hon: »tre barn har jag haft, men dem har jag sålt för att få mat, och därför sitter jag nu ensam i mitt tält. Om dagarna går jag omkring i andras tält och värmer mig och får så mat och té». »Men går det an, att vara så i andras tält» avbryter Gerda. — Gummans tandlösa mun drar sig till ett brett leende — »skulle inte det gå an, alla mongoler tycka synd om en sådan stackare som jag är. På kvällar och morgnar eldar jag i mitt eget tält med bark, som jag skalat av från lassen på vedtorget». Att skala av barken på den salubjudna veden är en sport som alla fattiga med stor iver idka. Det är en syn som hör till Urgas gatuliv, denna skara av fattiga gummor, gubbar och barn, som flocka sig omkring vedkärrorna och icke ha ögon, öron eller sinne för annat än att så fort som möjligt få av barken. Detta är »sed», att de fattiga få ta barken.

Häromdagen kom en ny »tjabbeguans» till kliniken. Hon åtföljdes av en präst. Hon hade tandvärk, med övertygande allvar påstod hon sig ha en mycket svår tandvärk. Jag tog fram tandtängerna, men blotta åsynen av dessa kom gumman att blekna, och jag fick lov att lägga tängerna ifrån mig och »med fingret känna på tanden», med mindre gick det inte. Det samma fick Gerda Ollén lov att göra och alla de andra som voro inne samtidigt med gumman. Trots det vi alla försäkrade henne att tanden satt så lös att det skulle gå lätt att ta ut den, så vågade gumman ej låta mig ta den utan gick sin väg. Och hon har tydligen ej fått mod att komma igen.

En annan gumma hade en längre tid haft värk i ett finger. Av sin son tillrådd att söka hjälp hos »utlänningarna» kom hon hit, hon var mycket rädd, fingret värkte duktigt, och det var inte gott att veta vad de två »främlingarna» skulle taga sig till med henne. Vad prästerna skulle göra, det visste hon precis, men här? — Jag såg att hon var mäkta fundersam och icke så litet rädd och lade därför endast på ett omslag och bad henne komma igen följande dag. Då tog jag nageln, detta innan hon fick klart för sig, vad jag hade i sinnet. Dagen därpå kom hon strålande och ropade, innan jag ens hade tillfälle fråga huru det var med henne: »nu vandrar gumman omkring glad, värken är borta och jag har sovit gott i natt». Dessa gamla gummor med sina mörka, skrynkliga, en del vänliga, andra trumpna ansikten och böjda ryggar, som ha vandrat så långt och nu snart få lägga ner vandringsstaven, de ha en stor plats i mitt hjärta. Jag skulle vilja taga dem en och en och flytta dem bort från mörkret och hedendomen till ljuset och Gud, — »skulle vilja», ja, men de sitta så fast, så fast att man ibland tycker det ser hopplöst ut. Det är när samtalen föras in på religionens område, som man ser det, ser huru de med tusentals fina rötter sitta fast. Rycka upp ett träd, som i 60—70 år vuxit sig allt fastare och djupare, och plantera om det i ny jord, det kan ingen människa, men Gud kan det, ty för honom är ingenting omöjligt.

Meddelanden.

Underbart har Herren öppnat väg där uppe i Urga. Trots alla stora faror, som omge våra missionärer, ha de kunnat känna sig fullkomligt trygga. Sjukdomar av alla slag härja i den stora staden; bland andra smittosamma farsoter råder fläcktyfus, och en sjukdom, som syster Greta misstänker vara lungpäst, rådde en tid innan kylan bröt in.

Från arbetet vid Hallong-Osso ha vi också bara glädjande underrättelser. Ja, över hela Mongolmissionen kunna vi denna dag som motto skriva: »Natten är förgången, det är morgon, men det är ännu mörkt.» Det tunga, tjocka hedendomens täckelse vilar som ett ogenomträngligt töcken över hela det stora landet, men den första morgongryningen ha vi dock fått välsignelsen av att förnimma. Den lilla skolverk-

samheten har fått vara *ett* av de redskap, som Gud använt sig av för att ljuset skall komma.

Missionärernas uthålliga arbete vid Hallong-Osso har krönts av den välsignade frälsarhanden, så att vi denna dag ha en liten församling av 17 själar. Och flera mongoler äro komna så långt, att de begynt lyssna till budskapet om frälsningen genom Jesus Kristus. Vi bedja missionens vänner att i sina böner frambära våra missionärer, de omvända mongolerna samt att Herren snart måtte låta en väckelsevind blåsa över det arma mongoliska folket.

Missionären Hulda Wiklund har nu inhämtat språket så mycket att hon delvis kunnat taga upp skolarbetet. I sommar kommer hon att företaga en liten missionsresa till flera tältbyar.

Missionär Magnus Johansson har redan beställt sin biljett för att i början av augusti åter utresa till sina kära mongoler.

Vid styrelsens sista sammanträde antogs en ny missionärskandidat, herr Martin Larsson från Finspång. Vi hoppas, att såväl han som fröken Rydberg nästa år skola vara färdiga att utsändas.

Uppsatsen: »Något om Mongoliet och dess kvinnor», kan erhållas i separat tryck à 35 öre.

Missionsmedel kunna sändas under adress »Svenska Mongolmissionen», Brunnsgatan 3, Stockholm.

Jullådan!

I det föregående ha vi fått följa våra kära missionärer. Både i Urga och vid Hallong-Osso ha vi fått taga del av deras juletid. Då vi på julaftonen följde våra representanter däruppe i Urga, hade vi då ej en känsla av, att vi bra gärna skulle ha velat smycka deras tomma gran, lagt mattor på de kalla golven eller klistrat ljusa färgstarka tapeter på de kala väggarna? Ja, helt säkert hade vi alla en känsla av, att vi på något sätt hade velat bidraga till att göra de två ensamma missionärernas jul så ljus, så hemtrevlig och svensk som möjligt. Då vi så förflyttade oss ned till Hallong-Osso och sågo huru fru Eriksson och fröken Wiklund nästan utan några materialier ändock kunnat förfärdiga små nyttiga saker till var och en av skolbarnen och de infödda, gåvor som kommo barnens ögon att stråla och vuxnas läppar att le, då önskade vi ju också att på något sätt där ha fått vara med för att visa de våra vår kärlek och tacksamhet för deras arbete.

Under de senare krigsåren har det ej varit möjligt att utsända någon jullåda. I augusti förra året avgick dock en liten låda adresserad till Hallong-Osso, men den kom ej fram i tid. Detta år ämna vi låta jullådorna avgå tillsammans med missionär Magnus Johanssons fraktgods, som kommer att avsändas i slutet av maj eller en av de första dagarna av juni.

Missionär Johansson blir då i Shanghai i tillfälle, att i slutet av september taga hand om våra jullådor och själv se till att de komma upp den ena till Hallong-Osso och den andra till Urga.

* * *

De av missionens vänner, som till nästa jul önska att sända någon liten nyttig gåva till missionärerna, skolbarnen eller de infödda mongolerna, torde godhetsfullt insända dessa gåvor till Svenska Mongolmissionens expedition, Brunnsgatan 3, Stockholm, *före den 25 maj*.

Alla paket böra för tulldeklarationens skull vara försedda med fullständiga prislistor.

Ingen önskelista ha vi erhållit, men saker som vid julliden alltid komma missionärerna väl till pass äro: raggsockor, tjocka strumpor, långa varma benbindor, stora tjocka sportskodon, ylletröjor eller koftor. Trevliga småsaker, som med sina färger lysa upp och göra hemmen litet svenska, goda böcker, sysaker av alla möjliga slag såsom tråd, nålar, band, kantband, knappar m. m. Vidare ha de behov av ett par goda fotogenlampor, som lysa bra. Missionärerna behöva på båda stationerna mattor, golvdraget lär vara oerhört, men mattor köpas vida billigare ute i Kina än här och böra därför uteslutas ur jullådan, men penningar till mattor emottagas med tacksamhet.

För Mongolerna äro hänglås, saxar, fällknivar, hammare och tänger samt tvålar och åter tvålar och kammar välkomna saker. Barnen behöva anteckningsböcker, pennor, tvålar, kammar, allehanda sysaker, saxar och knivar samt tyger.

Och allt detta önska vi få packa ned i de två jullådorna. Frakten för varje låda ställer sig visserligen mycket dyrbar, först den långa sjövägen till Shanghai, sedan å järnväg till Kalgan och sist med kamelkaravan till bestämmelseorten, men vi tro, att den glädje som lådornas innehåll kommer att ge våra ensamma arbetare därute i ökenlandet ej kan betalas nog högt, och därför böra ju ej de höga fraktkostnaderna

på något sätt avskräcka oss från denna kärlekshandling. Helt säkert skall Gud mana några av sina skaffare att sända oss medel även för bestridandet av dessa utgiftsposter.

Missionens årshögtid

avhölls tisdagen den 30 mars i Betesdakyrkan under talrik anslutning.

Svenska Morgonbladet gav följande dag följande beskrivning över mötet:

»Mötet öppnades av ordföranden i kommittén för mongolmissionen, fröken *Anna Roos,* som erinrade om den ljusning, som under de sista åren försports i missionsarbetet därute, liksom i missionsintresset här hemma. Under fjolåret hade sex mongoler och två kineser fått mottaga dopet, så att den lilla församlingen vid Hallong-Osso nu räknar 14 infödda kristna. Två nya missionärer ha under året utsänts, fröken Hulda Wiklund till stationen i Hallong-Osso och fröken Greta Nilsson till Unga, där en framgångsrik läkaremission upptagits. Blott på en månad ha omkring 500 patienter fått behandling. Behovet att få en läkare dit ut är skriande stort. Vid Hallong-Osso har en flitig tryckeriverksamhet bedrivits. F. n. äro delar av Gamla testamentet under sättning. I år har en ny missionär antagits, fröken G. Rydberg, som efter någon utbildning här hemma väntar på att få resa ut. Missionen har under året fått sin egen tidskrift, »Ljusglimtar från Mongoliet», som redigeras av fröken Agnes Jacobson och vars pris är 2 kr. Missionens inkomster ha under året uppgått till kr. 25,207: 01 mot kr. 11,095 föregående år. Utgifterna ha överstigit inkomsterna med kr. 100: 73.

Utgående från 1 Kor. 16: 9 och ett par andra bibelställen talade härpå missionär *Magnus Johansson* om den »öppnade dörr», som Mongoliet erbjuder, liksom om det motstånd, som alltid infinner sig, när evangelium blir förkunnat. Mongolernas tält stå öppna för missionärerna, men hjärtana äro tillslutna. Under senaste år är det dock, som om en förändring i viss mån skulle ha skett. Jesu evangelium förmår öppna även dessa hårda, tillslutna hjärtan; det visar sig alltjämt vara en Guds kraft. Missionärernas kärleksgärningar, ej minst mot de sjuka, ha ej lämnat mongolerna oberörda, utan det kommer som ett rop därutifrån till oss att gå in genom de

öppnade dörrarna. I varje brev därutifrån höres ett rop om hjälp. »Sänd oss flere lärare!» ljuder det med växande styrka. Må vi bedja, att det ropet går i uppfyllelse!

Efter en sång av Betesdakyrkans sångkör talade härpå prins *O. Bernadotte* ytterligare om missionen i Mongoliet som en öppen dörr. Det märkliga hade inträffat, att talaren hade fått sig av Gud anvisade alldeles samma textord som den föregående talaren: 1 Kor. 16: 9, Uppb. 3: 7, 8 och Kol. 4: 3. Herren har makten, framhöll tal., och där han upplåter, kan ingen, vem det vara må, sluta till. Gud kan vad han vill. Vilken trygghet ger oss ej detta! Mongoliet erbjuder just nu öppnade dörrar, rika tillfällen. Aldrig har det funnits så många troende mongoler som nu. Och det motstånd, som också finnes där, är till för att övervinnas. Dörrarna äro öppna för att Guds folk skall gå in genom dem.

Efter ännu ett par sånger av kören avslutades det allvarligt manande mötet av pastor *Fritz Petterson,* som betonade, att de öppnade dörrarna kräva bön, arbete och *offer.* Hela Guds skapelse skall en gång fyllas med doften av försoningens offer. Må vi alla vara med i utbredandet av den doften!»

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Svenska Mongolmissionens räkenskaper för år 1919, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande *revisionsberättelse:*

Tillgångar den 1 Jan. 1919:

Stationen Hallong-Osso	kr.	1,200: —
I banken innestående	»	5,498: 95
Kassabehållning	»	45: 20
	Kronor	6,744: 15

Skulder den 1 Jan. 1919:

Inga.

Kapitalbehållning	Kronor	6,744: 15

Inkomster under året:

Gåvor och bidrag (därav kr. 1,944: 45 till hus och jord i Mongoliet)	kr.	18,612: 70
Diverse inkomster	»	1,051: 50
K. M. A. till skolan och Gerda Olléns underhåll	»	5,285: —
Räntor	»	157: 08
Utgifter utöver inkomster	»	100: 73
	Kronor	25,207: 01

Utgifter under året:

Missionärers och evangelisters underhåll	kr.	11,532: 71
Skolans underhåll	»	2,850: —
½ års hyra av lokal i Urga	»	1,000: —
Missionär M. Johanssons hemresa, H. Wiklunds och G. Nilssons utresor	»	7,755: 50
Missionärernas utstyrsel	»	841: 76
Tryckningskostnader m. m.	»	267: 57
Diverse omkostnader och resor	»	959: 47
	Kronor	25,207: 01

Tillgångar den 31 Dec. 1919:

Stationen Hallong-Osso	kr.	1,200: —
Tillbyggnad och inventarier därstädes	»	1,500: —
Deponerade medel för inköp av jord i Mongoliet	»	2,600: —
I banken innestående	»	1,532: 79
Kassabehållning	»	24: 05
	Kronor	6,856: 84

Skulder den 31 Dec. 1919:

Missionstidningen »Ljusglimtar från Mongoliet» prenumerationsavgifter för 1920	kr.	213: 42
Kapitalbehållning	»	6,643: 42
	Kronor	6,856: 84

Vi hava genomgått Styrelsens protokoll och kontrollerat, att den bokförda behållningen å bankräkningar stämmer med resp. bankers motböcker. Räkenskaperna äro noggrant förda, utgiftsposterna vederbörligen styrkta och inkomstposterna i överensstämmelse med i tidningen »Ljusglimtar från Mongoliet» införd redovisning.

På grund härav tillstyrka vi, att Styrelsen beviljas full och tacksam ansvarsfrihet för 1919 års förvaltning, och tillönska den, att Herrens rika välsignelse må, ej minst genom missionsvännernas bidrag och förböner, alltfort vila över det löftesrika arbetet att bringa evangelium till Mongoliets länge försummade folk.

Stockholm den 20 Mars 1920.

E. Alfred Jansson,
av K. F. U. M:s Förbundsstyrelse utsedd revisor.

Sigrid Swedelius,
av K. F. U. K:s Centralförening utsedd revisor.

Styrelsen.

Vid styrelsens första sammanträde efter årshögtiden företogs val av funktionärer. Till ordförande valdes fröken Anna Roos, till vice ordf. direktör Axel Lindmark, till sekreterare och kassaförvaltare fröken Agnes Jacobson. Styrelsens övriga medlemmar äro: fröken Fredda Hammar, fru Hanna Lindmark, fru Lisa Lodin, redaktör N. P. Ollén och pastor Fritz Pettersson samt ingeniör och fru Gunnar Willén.

Redovisning

för de till Svenska Mongolmissionen inkomna **gåvomedlen** 1 jan.—15 april 1920.

N:r 107 Sparbössa 11: 50; n:r 108 Selma & Märta 20: —; n:r 109. Kolsebro syförening. 50: —; n:r 110. A. K., Vånga, 5: —; n:r 111. A. L., Sthlm, 10: —; n:r 112. I. K., Järpen, 20: —; n:r 113. M. S., Doverstorp, 25: —; n:r 114. C. O. Sunne, 3: —; n:r 115. Ramkvilla ungdomsförening. 50: —; n:r 116. A. O., d:o, 10: —; n:r 117. E. N., Gävle, 8: —; n:r 118. B. N., Wittsjö, 3: —; n:r 119. S. A., Karlstad, 50: —; n:r 120. Söndagsskolan i Saleboda sparbössa 12: 93; n:r 121. S. O., d:o, 10: 25; n:r 122. »Marriam» 15: —; n:r 123. S. E., Sthlm, 5: —; n:r 124. M. A., Jönköping, 10: —; n:r 125. I. A., Ängelsberg, 25: —; n:r 126. J. S., Trollhättan, 10: —; n:r 127. E. A., Sthlm, 8: —; n:r 128. E. L., Råneå, 10: —; n:r 129. J. A., Flen, 5: ; n:r 130. J. J., Bräckebo, 5: —; n:r 131. J. J., Göteborg, 8: —; n:r 132. A. N., Nelhammar, 50: —; n:r 133. J. av S., Vännersborg, 25: —; n:r 134. Grundplåt för en missionär från Finspång 137: —; n:r 135. E. U. Sthlm, 10: —; n:r 136. A. L., d:o, 150: —; n:r 137. M. & A. 150: —; n:r 138. A. B., Klippan, 60: —; n:r 139. G. K., Fridene, 10: —; n:r 140. A. L. Orrbyn, 8: —; n:r 141. H. S. sparbössa 4: 55; n:r 143. M. S., Doverstorp, 25: —; n:r 144. A. E., Tärnsjö, 17: —; n:r 145. O. O., Kristdala, 6: —; n:r 146. A. O., Färila, 11: —; n:r 147. E. B. Luleå, 25: —; n:r 148. E. S., N., Köping, 5: —; n:r 149. L. M., Kräbbleboda, 4: —; n:r 150. F. K., Djursh., 25: —; n:r 151. »Senapskornet», Rönnöfors, 100: —; n:r 152. Betesda gm Syster A., Sthlm, 190: 73; n:r 153. Onämnd gm pastor F. P., d:o, 11: 10; n:r 154. H. & A., d:o, 450: —; n:r 155. A. T. H—borg 50: —; n:r 156. A. F., Sthlm, 17: 50; n:r 157. A. L. Sanum, Nol, 100: —; n:r 158. L. L., Sthlm, 25: —; n:r 159. G. N., d:o. 10: —; n:r 160. G. W., d:o, 50: —; n:r 161. A. M., Forshaga, 20: —; n:r 162. L. O. E., Fellingsbro, 10: —; n:r 163. D. K. A. gm E. H. 75: —; n:r 164. »Herrens eget» gm E. H. 20: —; n:r 165. F. W., Sthlm, 100: —; n:r 166. D. R., Förslöw, 50: —; n:r 167. Ramkvilla missionsföreningen. 50: —; M. S., d:o, 10: —; n:r 168. B. o. C. J. H., Orsa, 50: —; n:r 169. C. J. B, Strömbäck, 50: —; n:r 170. Vänner i Åtvidaberg 26: —; n:r 171. F. O. J., Höganäs, 25: —; n:r 172. En liten missionsförsäljning i Sthlm 1,259: 22; n:r 201. E. R., Lerberget, 500: —; n:r 202. »Guds tionde», M. E., 100: —; n:r 203. O. O., Landskrona, 8: —; n:r 204. A. de B., Sthlm, 5: —; n:r 205. D. A., Norrahammar,

10: —; n:r 206. A. J., Norrköping, 15: —; n:r 207. A. L., Svärdsjö, 5: —; n:r 208. A. L., Sthlm, 50: —; n:r 209. A. E., Skövde, 50: —; n:r 210. E. P., Delsbo, 5: —; n:r 211. B. R., Rödeby, 10: —; n:r 212. I. D., Sunne, 1: 40; n:r 213. M. R., Norrtälje, 30: —; n:r 214. D. M. N., K. F. U. M., 310: —; n:r 215. K. F. U. K., Sthlm, 600: —; n:r 216. K. M. A., Sthlm, 1,399: 50; n:r 217. H. T., Brunsta, 50: —; n:r 218. E. M., Umeå, 20: —; n:r 219. V. J., Nårunga, 10: —; n:r 220. F. N., Vifstavarv, 50: —; n:r 221. S. A. A., Jönköping, 100: —; n:r 222. H. A., d:o, 100: —; n:r 223. S. A., d:o, 25: —; n:r 224. E. S., Norrköping, 20: —; n:r 225. A. J., Rosshyttan, 8: —; n:r 226. J. E., Hackva, 10: —; n:r 227. C. B., Göteborg, 5: —; n:r 228. Strengsereds kristl. ungdomsfören. 50: —; n:r 229. D. U. F. i Norrberg 50: —; n:r 230. A. A., Kristinehamn, 10: —; n:r 231. O. J., Norrköping, 10: —; n:r 232. A. S., Doverstorp, 25: —; n:r 233. Vänner i Fridene 332: 83; n:r 234. Missionsföreningen i d:o, 100: —; n:r 236. Syföreningen i Hackva 25: —; n:r 237. Nya vänner i Hackva gm A. P. 50: —; n:r 238. A. L., Bönan, 10: —; n:r 239. »S. S. del av Herrens tionde» 200: —; n:r 240. S. P., Mockfjärd, 50: —; n:r 241. N. P. O., Sthlm. sparbössem. 72: —; n:r 242. fr. I., d:o, 4: 48; n:r 243. N. J., d:o, 13: —; n:r 244. F. W., d:o, 100: —; n:r 246. M. L., Västerås, 50: —; n:r 247. J. R., Söderhamn, 25: —; n:r 248. A. K., Kattarp, 10: —; n:r 249. R. A., Tranås, 10: —; n:r 250. V. A., Strängnäs, 10: —; n:r 251. H. o. A. L., Sthlm, 450: —; n:r 252. Vännerna A., Jönköping, 37: 50; n:r 253. Mongol-syfören. i Luleå gm E. B. 39: —; n:r 254. J. B., Sthlm, 20: —; n:r 256. K. M. A. för täckande av brist i skolkassan för 1919, 1,230: 38; gm sekr. F., Sundsvall, 200: —; E. A. L. 10: —; S. C. O. 5: —; »Den 13 febr.» 5: —; J. A. K., Tillinge, 10: —; Söndagsskolbarn i Sparrsätra 2: 39; Resebidrag till missionär Johansson 10: —; d:o 30: —; d:o 25: —; Herrmanna, Svanå, 50: —; »En vän» 15: —; Missionsvän i Åbydal 20: —; »Onämnd» 10: —; fru Ö., Sköfde, sparbössa, 3: 79; Onämnd, d:o, 4: 19; »Moster Maria», d:o, 2: —; H. H. sparbössmedel 8: 10; M. A., Åtvidaberg 25: —.

Kollekter: n:r 142. K. F. U. K., Sthlm, 70: —; Tärnsjö 18: 80; Lappträsk 3: 60; Orrbyns missionsfören. 100: —; Prestholm 27: 60; Strömsund 25: —; Råneå 18: —; Luleå 29: 24; Umeå 63: 10; Tunadal 4: 60; Vallby 21: —; Tillinge 14: 30; Frösthult 39: 37; Vårfru 15: 19; Sparrsätra 29: 94; Torstuna 20: 01; Östrunda 50: —; »För Gendun», Sthlm, 150: —; n:r 235. Adolf Fredriks kyrkosal 40: 53; Fjugesta 37: 18; Lanna 19: 85; Hackva 41: 06; Töreboda 20: 64; Mariestad 33: 37; Sköfde 74: 75; Ynglingaföreningen Libanon, Göteborg, 136:—; K. F. U. M., d:o, 127: 25; Missionshuset, Ridbergslid, d:o, 43: 50; Herrljunga 32: —; Hönssäter i Hellekis 40: 33; Darretorp 25: —; Fröjered 20: 01; Varola 40: —; Tidaholm 32: 40; n:r 245. Vid mongolmissionens årshögtid 242: 17; Åtvidaberg 33: 87: Lofta 6: 44; Överum 10: 64; Broddbo, Falerum, 21: 60; Mårshult 10: —; n:r 255. K. F. U. M., Sthlm, 72: 16; n:r 257. K. F. U. M., Örebro, 200: —; Till en sjuksäng vid Hallong-Osso 300: —.

Summa kronor 13,138: 84.

Med innerligt tack till varje givare!

Stockholm, Ernst Westerbergs Boktryckeri-A.-B., 1920.

Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

N:r 5 | EXPEDITION: Brunnsgatan 3, Stockholm | 1920

Åter till Mongoliet.

Missionär Magnus Johansson.

Över ett år har jag nu varit hemma i Sverige och här fått åtnjuta vila, vederkvickelse och omväxling i arbetet. Med kärlek och förståelse har jag blivit mottagen av missionsvänner landet runt, då jag rest omkring och berättat litet om mongolerna, om deras liv och deras stora behov av Kristi evangelium. Jag känner mig tacksam till Gud för denna tid i hemlandet. Knappast har dock någon dag gått, utan att mina tankar ha varit där ute i Mongoliet hos det folk, bland vilket jag känner, att Herren givit mig en livsuppgift. Nu tycks också tiden vara inne, då jag kan få återvända till arbetet bland mongolerna. Jag hoppas att i början eller i mitten av augusti få anträda den långa resan med en svensk ångare från Göteborg direkt till Shanghai i Kina och sedan med järnväg upp emot mongoliska gränsen.

Innan jag lämnar fosterlandet, vill jag genom vår lilla tidning, »Ljusglimtar från Mongoliet», sända en innerlig

hälsning till alla de kära missionsvänner, som jag sammanträffat med och bland vilka jag fått känna mig hemma på mina resor under min vistelse i hemlandet. Jag känner att jag ville bringa ett hjärtevarmt tack, i första hand till vår styrelse för all den förståelse och uppmuntran jag fått röna och för allt kärleksfullt ordnande för mig, så att jag riktigt fått känna mig hemma från första stund jag kom till fosterjorden. Jag känner mig också tacksam till alla de kära vänner, som tagit emot mig i sina hem och så kärleksfullt härbärgerat och omhuldat mig. O hur många kära hem jag fått gästa, från Ystad ända upp till Haparanda, under min vistelse här hemma. Gud välsigne eder alla. Även ett tack till alla de vänner, som ordnat med möten och föredrag för mig på olika platser. Det har varit så kärt att vid dessa möten få träffa gamla vänner, som med böner och offer varit med i arbetet under år som gått. Kärt har det också varit att få göra nya bekantskaper, det är med glädje vi sett att mongolernas vänner ökas här hemma. Det blir en särskild uppmuntran och styrka i arbetet där ute, då vi veta att det finns vänner här hemma, som genom bön och offer äro med oss. Det kan komma tider, då man känner sig så ensam därute, långt borta från kristligt umgänge och endast hedendomens mörker vart man ser. Jag minns vid ett tillfälle, under ett av de första åren i Mongoliet, då jag inte hade träffat en europé på ett halft års tid, och till följd av oroligheter inte häller haft någon post på månader. Jag fick då en dag ett litet brev från vänner i Sverige. De skrevo: vi ha i dag varit samlade till symöte och bönemöte, då vi samtalat om ditt arbete bland mongolerna, och vi ha bedit Gud för dig. Jag kände då, att trots de väldiga avstånden, så var man dock inte ensam där ute i öknen. Så önskar jag, vänner, att I i fortsättningen ville vara med oss i arbetet och hjälpa oss att giva evangelium till de försummade mongolerna. På många platser kanske det kunde passa att t. ex. bilda små bönekretsar och samlas till bönemöten för Mongoliet någon dag i månaden. Tänken på detta. Säkert skall välsignelse tillföras både eder och oss.

Genom den lilla tidningen, »Ljusglimtar från Mongoliet», hoppas vi i fortsättningen få stå i förbindelse med mongolmissionens vänner här hemma. Sprid den lilla tidningen och hjälp oss att göra mongolernas behov av Kristi evangelium känt. Vi önska få vänkretsen utvidgad och genom den lilla tidningen hoppas vi, att många skola lära känna och älska mongolmisisonen.

Meddelanden från kamraterna där ute tala om, att arbetet inte är fåfängt Även bland de hårda, otillgängliga mongolerna är evangelium en Guds kraft till frälsning. Arbetarna äro dock för få, man ser de stora möjligheter, som öppnas undan för undan, men krafterna vilja inte räcka till. Jag hade hoppats att få några kamrater med ut, då jag reser, men ännu tycks ingen vara färdig. Vi vänta dock, att Gud snart skall sända hjälp i det stora arbetet. »Bedjen fördenskull skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd».

Nu önskar jag få vara innesluten i vänners förböner under den långa resan och sedan i arbetet som ligger före. »Bedjen jämväl för oss, att Gud må åt oss öppna en dörr för ordet, så att vi få förkunna Kristi hemlighet!» Kol. 4: 3.

Eder i Herren förbundne
Magnus Johansson.

För Ljusglimtar

av A. F. Almblad. *

»Vänden eder till mig, så varden I frälsta, I jordens alla ändar; ty jag är Gud och ingen mer»
(Jes. 45: 22).

Det är kärt för mig att i Ljusglimtar få skriva några rader om mongolerna och om missionsarbetet ibland dem. Alltsedan jag, en kall och blåsig decemberdag, för snart femton år tillbaka kom till Mongoliet, har mitt hjärta klappat varmt för detta öknens vilsna och efterblivna folk. Himmelens Gud, som vill att alla människor skola bliva frälsta och komma till

* Missionär Almblad är brittiska Bibelsällskapets ombud för norra Kina och Mongoliet. Han är alldeles särskilt väl förtrogen med det mongoliska folket, bland vilket han snart i femton år har missionerat. Under sommartiderna gör han tillika med sina bibelspridare långa, vidsträckta missionsfärder i Mongoliet.

Herr Almblad begynte sitt missionsarbete i Mongoliet tillsammans med missionär Friedström å den amerikanska alliansmissionens station Patse-Bolong i sydvästra Mongoliet.

Det har för oss här i Stockholm varit alldeles särskilt kärt att få sammanträffa med missionär Almblad, som under de gångna åren varit våra missionärer till så stor hjälp och välsignelse. Herr och fru Almblads hem nere i Kalgan har alltid stått så öppet gästvänligt för våra missionärer.

A. F. Almblad i mongoldräkt.

sanningens kunskap, vill och måste ha sitt evangelium predikat för sina förirrade barn, som ännu i ordets allra djupaste betydelse sitta i mörker och dödens skugga på de stora öde vidderna i Mongoliet.

I föregående nummer av Ljusglimtar ha svenska mongolmissionens vänner fått en liten historisk överblick av denna missions arbete, kamp och strid i Mongoliet. Uppoffringarna ha varit stora, prövningarna ha varit stora för missionens vänner och underhållare i Sverige; ännu större ha prövningarna varit för de få missionärerna därute, som arbetat, bedit, gråtit, längtat och väntat på den dag, då Herrens sång skulle börja ljuda i främmande land — i de glädjefattiga mongolhemmen.

När jag för en kort tid sedan reste över Stilla Havet, lade jag märke till huru, när ångbåten började närma sig kusten av British Columbia, en fyr kastade sitt röda sken långt utåt havet. Det var ett sken, som med långa mellanrum hastigt blänkte till i den mörka natten, och så var det natt igen. Allt efter som vi kommo närmare land blevo ljusen allt flera. I den stora mörka natten i Mongoliet har det röda skenet från Guds kärleks fyrtorn på Golgata börjat kasta sitt sken. Ännu bara blinkar det i mörkret, men ljusen ha blivit flera, och pris ske Gud, flera skola de bli. Även i Mongoliet skall morgon följa på natt. Ljuset har redan fått lysa in i hjärta och själ på en liten grupp mongoler. De bedja nu till samme kärleksrike himmelske Fader, som du broder och syster. De få samma svar på sina böner, som du får, försoning, förlåtelse, kraft, frid, glädje och hopp om evigt liv. I korsets tecken skall också mongolen segra. Det är på Guds bud och i full förvissning om, att Herren skall få en skara frälsta själar även från detta land, som det missioneras i Mongoliet. Men denna tidsålders sol närmar sig med hast den västra horisonten. Därför, vad du gör, gör snart!

För mig själv personligen har det varit ett riktigt glatt

budskap, att, sedan jag kom till Sverige, höra om det intresse och förståelse för mongolmissionen, som väckts till liv bland många av de troende. Gud skall välsigna alla de vittnesbörd, som mongolmissionären Magnus Johansson fått frambära inför Guds folk i de svenska bygderna. Ljusglimtar vill bli en liten Herrens tjänare, som hoppas kunna få överföra månget grönt löv från de fjärran mongolerna till deras lyckligare lottade bröder och systrar i det land, dit fordom Ansgarius kom med nådens och sanningens budskap till ett mörker lika djupt som Mongoliets.

Kära pilgrim för himmelen, du som läser detta, beslut dig för att göra något för mongolerna. De ha hittills varit styvbarnen, så att säga, i den kristna missionshistorien. De äro fåren på utkanterna i den stora vilsna hjorden i världen, längst borta från den gode herden. Bed för mongolerna, bed tills du börjar älska dem med samma kärlek som din Frälsare hade, när han lät sig fastspikas på förbannelsens träd. Bed tills du känner deras nöd, som du skulle känna den om det vore din egen broder efter köttet, som hölle på att förgås till kropp och själ i en öken, där avgrundsfursten regerar med oinskränkt makt. Bed för mongolmissionärerna, att de må få nåd att tro, nåd att hoppas, nåd att hålla ut, tills det i Mongoliet blir friskare vindar i seglen. Giv med glädje av dina medel till Mongolmissionen, fråga Gud till råds, när du skall offra för mongolerna, så sänder du den rätta summan. Glöm icke att Gud betalar härligt igen i denna tiden och i den tillkommande.

Just nu, då Guds folk här hemma mitt i sommarens fägring samlas till de stora missionsmötena och konferenserna, där de få mottaga stora och djupgående välsignelser från Gud, då samlas mongolerna i stora skaror vid sina många och stora avgudatempel. De längta även de efter välsignelse, deras ande trår mot ljuset. Men ack, dessa tempel med alla dess »gudar» och präster kunna ej låta en enda gnista av ljus skymta fram för själarna, som kämpa i mörker, tills deras fattiga liv, livet som varit utan mål och fäste, slutar i dödens natt. »När en blind leder en blind, falla de båda i gropen». Gott om »ledare» finns det i Mongoliet, ty omkring hälften av den manliga befolkningen äro präster. Dessa »ledare» skola se till att icke bara de själva utan ock Mongoliets folk skall nå ett bättre land bortom denna världs okända gränser. Men stenblinda som de själva äro, kunna de ej peka på honom, som är världens ljus.

Vi hoppas och tro, att Gud snart skall få bevisa stor barmhärtighet bland mongolerna.

Följe så även med Ljusglimtar en fridshälsning från mig och min familj till missionärerna i Mongoliet, som alla äro våra vänner och kamrater.

Ett rop.

Urga den 20 april 1920.

Tack för varje uttryck av deltagande i nöden och svårigheterna här, där fienden triumferar, viss om sitt herravälde. Varje sådant uttryck mottages på samma sätt som den torra jorden uppsuger det vederkvickande regnet. Jag tror knappt, att någon, som inte har prövat det, kan föreställa sig, hur uthungrande och upptorkande hela atmosfären är på en plats som denna, där allt, som möter ens blickar, bär fiendens stämpel och prägel. Det blir så att mörkret trycker och tränger sig på en och över en, så att man ibland t. o. m. förlorar synen på ljuset uppifrån. Men det är förunderligt, vad ett enda ord, ett hjärteord från någon, som fastän för oss osynlig är med, kan stärka och liva upp. Jag tänker så ofta: Ack, om de bara visste därhemma hur de skulle kunna hjälpa och göra vägen lättare.

Det är vid början av ett arbete, då man ännu ej *ser* något utan allt omkring är mörkt, det är då, som det gäller mest.

När arbetet utvecklats, och den ena ljusglimten efter den andra bryter fram, då är det lättare att behålla spänstigheten och vara vid gott mod.

Hur länge skall det månne dröja här i Urga, innan Guds ljus bryter fram — hur länge? — Må vi skynda framåt utan att låta oss tröttas, kanske förr än vi våga tänka en strimma av ljus skall bryta fram.

Den här gången ha vi en särskild begäran, en hjärtebön, som vi härmed vilja lägga fram inför styrelsen.

Förhållandet är att arbetet bland de sjuka växer på ett sådant sätt, att Greta kommer att bli nedbruten.* Vi kunde ju

* Från årets början till medlet av april detta år har kliniken besökts av c:a 3,000 sjuka mongoler, som fått hjälp och medicin, dessutom ha systrarna dagligen avlagt två à tre sjukbesök ute i staden eller i dess omnejd.

skicka bort en hel del av de sjuka, men det är lättare sagt än gjort. Vi göra det numera ifråga om manliga patienter med veneriska sjukdomar, men kvinnor och barn, hur skulle vi kunna skicka bort dem? Det går inte. Gud vill det säkerligen inte. Han har givit en stor, vid ingång till mongolerna och berett de härligaste tillfällen att vinna deras förtroende och tillgivenhet.

Det är rent av rörande att se, hur mongolerna dragas till oss, ryssarna förundra sig, ja, mongolerna själva kunna ej förstå, hur vi på så kort tid kunnat bli så kända. Mongolerna känna allt, att vi äro här för deras skull, och att vi ha hjärta för dem. Ofta kommer någon mongol inklivande med någon medicin eller salva, som han fått av någon »utländsk medicinman» och frågar om det är ofarligt och om »doktorn» tycker han skall begagna det.

Visa vi någon från oss till fältskären och hans kompanjon, som utföra diverse operationer, gå de högst ogärna — »här hos er är det bättre, här tycka vi mongoler om att få behandling».

Det är stora härliga tillfällen att riktigt komma in bland Urga-mongolerna och bli deras vänner, och som förberedande för det direkta missionsarbetet är detta av en betydelse, som väl inte kan överskattas. Hur skulle vi då kunna låta bli att begagna tillfällena, som Gud berett?

Vi kunna det ej. Däremot känna vi, att det är vår plikt att lägga fram förhållandet inför styrelsen och bedja om förstärkning, och den måste komma innan det blir för sent.

Vi bedja om ännu en sjuksköterska till hösten, innan vinterarbetet börjar. Alldeles säkert har Gud berett den som skall komma. Det gäller endast för oss att villigt och med brinnande hjärtan följa Konungen in under nya krav, nya ansträngningar och mödor, för att utyttja tillfällena *till hans förhärligande.*

Greta och ännu en sjuksköterska skulle kunna utföra mycket här i Urga, medan vi vänta på läkaren, som alldeles säkert skall komma, som svar på troende bön. Även i operationsväg skulle de två kunna göra mycket med Guds hjälp, i hans kraft och till hans ära.

Tiden hastar, det gäller att köpa tillfällena, inte låta dem glida oss ur händerna.

Det är vår plikt att låta er veta förhållandena, sådana de äro. Och faktum är, att vår lilla begränsade arbetskraft inte kan utnyttja de möjligheter för missionsarbetet, som föreligga,

och som äro beredda av Gud. Vi få inte svika. Därför måste vi få hjälp, hinder och svårigheter, som kanske ligga i vägen, måste övervinnas, kunna övervinnas genom trons bön.

Ställda som vi äro mitt i en obeskrivlig nöd, som från alla sidor pressar sig inpå oss, och seende de stora möjligheter, som föreligga att på den tjänande kärlekens väg tränga in bland mongolerna, vinna deras förtroende och så kunna nå dem med vårt budskap, bedja vi allvarligt om snar hjälp.

Jag, som icke varande fackkunnig, kan icke vara till stor hjälp, och den arbetsbörda som syster Greta sålunda har att bära hotar att bli för tung.

Vi ha begärt av brittiska Bibelsällskapet att det skulle underhålla en mongolisk skriftspridare här i Urga, och svar har kommit som inger förhoppning om att vår anhållan möjligen kommer att bli beviljad.*

Det skulle vara härligt om vi jämsides med klinikarbetet snart kunde få börja något med direkt evangelisationsarbete.

Nu endast en innerlig hälsning

Gerda Ollén.

* *
*

Helt visst har Herren redan utsett den sjuksköterska, som han vill ha till sitt sändebud däruppe i Urga. Våra och missionärernas böner äro säkerligen av vår himmelske Fader redan beviljade, om han, som allena kan rätt bedöma, ser att missionen därigenom bäst kan befrämjas.

Nästan samtidigt med systrarnas brev fingo vi höra om en Röda-Korssyster, att Gud hade kallat henne till missionär i Mongoliet. Till följd av familjeförhållanden är hon ej ledig att genast lämna hemlandet, men vill Gud ha henne ditut, så skall han snart låta henne få höra sitt: »följ du mig».

Alla mongolmissionens vänner uppmanas, att bedja för systrarna uppe i Urga, att Herren må giva dem kraft att hålla ut även om det dröjer med den förstärkning de anhållit om.

* Från missionär Almblad har Styrelsen fått mottaga den glädjande underrättelsen, att brittiska Bibelsällskapet beviljat hans anhållan om att från hösten 1920 underhålla en mongolisk bibelspridare i Urga.

»Från Urga.»

Av syster Greta.

Det är natt och jag har stängt fönsterluckorna och huggit ved för morgondagen. Urga har för länge sedan lagt sig till ro. Det är tyst och stilla. De hastigt förbigående stegen av en eller annan nattlig vandrare och ett hundskall då och då är det enda, som bryter nattens tystnad. Dagen som ligger bakom har som alla andra dagar varit fylld av arbete. Jag brukar om kvällarna tänka tillbaka på vad som passerat under dagens lopp — kanske vi i kväll skola göra det tillsammans.

Strax efter soluppgången började sjuklingarne att komma, alla, som gå här för behandling av olika veneriska sjukdomar. Det är nödvändigt att få dem undan, innan den andra strömmen av sjuka kommer. Att göra närmare bekantskap med de 45 sjuklingar, som i dag fått hjälp och medicin, skulle taga för lång tid, men den lilla gumman från landet, henne måste vi hälsa på.

Med buller och bång kommer en lång, väldig mongol in och frågar med ljudelig röst: »Är det här den kvinnliga doktorn bor?» — »Ja». — »Då skall jag föra in en sjuk.» Efter en stund kommer han igen, nu med två kvinnor. Den äldre av dem ser trots sin blomstrande färg mer än jämmerlig ut, och haltar väldigt, det gör hon. Jag bjuder henne sitta och frågar så hur det är fatt. Ja, benet är sjukt, och det synes också, för i skinn och filt har hon lindat in det ytterst omsorgsfullt. Efter mycket pustande får hon så upp alla knutar och benet ligger blottat. Jag hade väntat mig något fult sår eller annan rysligheet, men hur jag än synade, klämde och vände på benet så kunde jag ej upptäcka annat än skabb.

Då gumman blev på det klara med att hennes sjukdom inte var av någon allvarligare beskaffenhet ljusnade hennes uppsyn, och när hon så gav sig i väg, försedd med en väldig dos av skabbsalva, haltade hon ej längre. Före eftermiddagskaffet gick jag på två sjukbesök i norra delen av staden. Det ena gällde en liten gumma. För en vecka sedan var jag första gången i det tältet; då var allt så mörkt och besvärligt, men nu — vilken förvandling. Glad och nyter sitter gumman vid sitt middagste, när jag kommer in, det går naturligtvis inte med mindre än att jag måste göra henne sällskap. Under det vi dricka teet, pratar gumman oavbrutet

om sina egna och sin familjs sjukdomar, om böneläsning, om trumning, om tillbedjan och offer inför gudar, som alls inga gudar äro. Stackars liten. På min brutna mongoliska uppmanar jag henne att i stället tillbedja den ende, sanne Guden. Hon nickar och svarar ja, men gör det ej. Då jag kommer hem har Gerda kaffet färdigt.

Till södra stadsdelen skulle Gerda sedan följa mig på ett sjukbesök. Det var meningen att vi i dag endast skulle avlägt ett besök, men ryktet om att vi skulle komma dit hade spritt sig, och från två andra tält hade de ställt ut vakt, som skulle se efter när vi kommo och så inte släppa oss förrän vi följde med till de respektive tälten, och på så sätt blev det tre sjuklingar, som fingo besök. Solen hade redan försvunnit bakom hustaken, när vi kunde bege oss hem.

På torget utanför ett av de största templen är en stor skara män, kvinnor och barn sysselsatta med att sopa. Dammet står som en sky omkring dem: »Vad ha ni för er?» Det är Gerda som frågar. »Vi göra välgärningar.» Svaret kom från en bastant mongolhustru, och hon rätar på sig för ett ögonblick, torkar med rockärmen svetten från pannan och fortsätter sedan sin sopning. En mongol, som antagligen lade märke till våra förvånade miner, ger oss en upplysande förklaring. »Under årets första månad tillbedja vi mongoler mycket, och massor av pilgrimer och sjuka besöka Urga. Många av dessa pilgrimer och tillbedjare äro så gudfruktiga, att de mäta avståndet runt de båda tempelsamhällena med sin kropp, och för att göra vägen lättare för dem sopa vi bort alla stenar.» Vemodiga fortsätta vi vår väg. Denna skara av ivriga, svettdrypande människor, som på det sätt de förstodo och kunde jämnade vägen för pilgrimerna, stod sedan hela vägen för mig, och jag frågade mig själv: »gör jag allt vad jag kan och förstår för att att göra pilgrimsfärden litet lättare för dem, som jämte mig vandra vägen fram?» Dessa vägsopare gjorde så och det med glädje.

Pilgrimerna, ja det är något så underligt gripande med dem. Många ha kommit långväga ifrån trotsande resans besvärligheter. Och nu äro de här vid målet. De tillbedja andaktsfullt inför varje tänkbar gud och dra på alla både små och stora bönekvarnar och mäta avståndet kring templen med sin kropp, det sistnämnda tillgår sålunda: man böjer knä, lägger sig sedan raklång på marken och på det ställe, varest pannan berör marken, dras ett streck, sedan reser man sig upp, och på det ställe, där pannan berört marken, böjer man

åter knä och så ner, raklång på marken igen. Först när de börja går det nog så raskt, men när de hållit på en timme eller två, en dag eller två eller tre dagar, o, då går det så långsamt, så långsamt. Om de äro ihärdiga så hinna de mäta avstånden runt templen på tre dagar, men är det en gammal gumma eller gubbe, som inte orkar med så mycket, så kan det ta både fem och sex dagar, för vägen är så lång.

* *
*

Från en annan dags erfarenheter berättar syster Greta: Till »Tjitjin», en av Mongoliets fyra kungar hämtades vi en dag. Hans Maj:ts högste hövding hade blivit sparkad i pannan av en häst, och vi hade lovat att komma och se till honom. Ett synnerligen elegant ekipage hämtade oss. En annan hövding var vår körsven, och kunde tydligen den saken, ty undan gick det. Människorna, som stängde vägen, satte han fart på genom sitt oupphörliga hojtande.

Mongolisk furstinna. De små å kinderna målade prickarna utvisa den furstliga rangen.

Väl framkomna blevo vi av en tjänare införda i hövdingens tält. Flera män voro samlade därinne, alla klädda i ljusa, trevliga sidendräkter. I en av dessa män igenkände vi Tjitjin. Vi hade vid ett föregående tillfälle sammanträffat med honom och hans gemål. Vid vårt inträde i tältet reste de sig upp från de mjuka mattor, på vilka de sutto och bjödo oss att taga plats. Jag grep emellertid genast verket an med att lägga om såret. Telefon — ja, det fanns verkligen en sådan i tältet — pinglade ideligen. En tjänare hade full sysselsättning med att svara: »hans högvördighets kropp befinner sig i ett dåligt tillstånd».

När omläggningen var färdig, bjödos vi på te. Tältet var ljust och rent, det hela verkade fint. Männen själva sågo vakna och intelligenta ut.

Ja, tillfällena att hjälpa och tjäna äro många och behoven överväldigande och vi räcka ej till. —

Gud har lagt sin välsignelse till vad vi kunnat göra, och många glädjande resultat ha vi fått se. Men det sorgliga är, att äran, som är Guds, den ge dessa fattiga, blinda människor åt oss. De förstå ej, att vi endast äro redskap i den store läkarens hand. Det blir så mörkt och svårt ibland, hjälpa deras kroppar det få vi, men när det blir fråga om deras själar, då mötas vi med detta fullkomliga oförstående, de säga: »Vi ha nog, det är så bra som det är», och de synas ej äga några behov av något högre.

Vår dagliga bön är, att Gud genom liv och genom den ande, som möter dem på vår lilla missionsstation, må uppenbara för dem att det finnes något annat, något högre, som är värt att taga vara på. Därför vad vi behöva, det är att Kristus dag för dag tar allt tydligare gestalt uti oss, så att det blir Kristus genom oss, vi själva förmå *intet*.

Brev från Hallong-Osso.

Den 8 april 1920.

Kära missionsvänner!

Med det milda vårväder, som nu efterträtt den kalla vintern, ha patienternas antal flerdubblats. Jag har också varit kallad ut på många sjukbesök, ibland till två à tre platser på dagen. En dag till en ung kvinna, då Gud underbart ingrep och förhärligade sitt namn. Hon är nu så glad och tacksam, prisande Gud för undfången nåd. Hennes namn är Serna. Bedjen med oss, att Herren må föra henne helt ut ur hedendomens mörker. Hon förefaller ovanligt öppen och mottagligt för evangelium. Sista gången Sernas bror kom efter mig, sade han: »Våra präster och deras bönläsande äro till ingen nytta, de tänka endast på huru de skola få så mycket som möjligt av oss. Jesus-Guden, han synes vara den mäktige.»

I går klippte vi av sex tår på en gubbe, som förfrusit fötterna, och sydde ihop halsen på en ung hustru, som försökt att begå självmord. Hon hade blivit beskylld för att ha stulit och kom så i gräl med sin grannhustru. I sin vrede skar hon med en sax ett stort hål i luftstrupen, men modet svek, innan hon träffade pulsådrorna, och det blev hennes räddning. Efter omständigheterna befinner hon sig bra i dag. O, att detta finge bliva henne en läxa för livet. Mongolernas vredesutbrott äro förskräckliga, de rasa som besatta och veta inte själva vad de göra.

I tryckeriet ha vi nu avslutat tryckningen av de traktater, som jag förut skrivit om. Nu arbeta vi med en kort katekes, som Gendun översatt från kinesiskan, och sista arket är nu i pressen. Vi hoppas, att den skall få stor spridning, ty jag tror, att innehållet är mycket lämpligt för dem, som ej förut hört evangelium.

Enke-Billik har nu begynt att sätta Gamla Testamentet av bibliska historien. Vi ha papper till att trycka den och kanske ändå litet över. Ja, jag beräknar att vårt papper skall räcka till hösten, men då behöva vi ett nytt förråd.

Vem vill vara med och hjälpa oss att kunna sprida ljus ut över det mörka Mongoliet? Vi äro ju nu lyckliga nog att ha både sättare och tryckare, och det är bara papper, som fattas oss för att denna för missionsarbetet så nödvändiga kristliga litteratur skall kunna ges ut. Vi fråga: vem vill vara med om att sprida 10, 100 eller 1000 traktater i Mongoliet?

Gendun och Darste-Tjabb arbeta med översättning av traktater och annan kristlig litteratur från kinesiskan.

För närvarande arbeta de med att översätta Kristens Resa, som vi tro kommer att tilltala mongolerna. Darste-Tjabb lämpar sig särskilt för detta arbete, emedan han är mycket skicklig i det mongoliska skriftspråket. Gendun är den enda, som hos oss är så hemma i kinesiska språket, att han kan översätta det fullt korrekt.

Sedan jag förra gången skrev, har Rijdji gift sig och skaffat sig ett eget litet tält. Hans hustru förefaller att vara en snäll och godmodig kvinna. Kom ihåg dem båda i edra förböner. I skolan arbetar nu Banttji ensam, ty Vang, kineläraren, har inte kommit igen efter det kinesiska nyåret. Han kan inte försörja sin stora familj på den lilla lärarelönen, säger han. Det känns tråkigt för både oss och barnen. Han var pålitlig och präktig samt älskade barnen, men missionens kassa tillåter inte ökade utgifter, åtminstone ej för närvarande, och därför kunde vi ej öka hans lön.

Min hustru undervisar i kristendom och sång, fröken Wiklund har övertagit det allmänna överinseendet av barnen.

Tack för trogna förböner och uppoffrande kärlek. 1 Kor. 15: 58.

Min hustru förenar sig med mig i varma hälsningar.

Eder medarbetare
Joel Eriksson.

Mongolmissionens expedition.

Den 1 oktober inflyttar Mongolmissionens expedition i egen lokal.

Då vårt arbete utvidgats till vad det nu är, så är det ej längre möjligt att på ett tillfredsställande sätt sköta expeditionsgöromålen utan egen lokal. För detta ändamål har det lyckats missionen att av K. F. U. K. få förhyra ett mindre rum passande till expedition.

Men inredningen, ja, den fattas fullkomligt, ty Sv. Mongolmissionen äger i möbelväg ej mer än ett litet skåp, och nu stå vi i behov av ännu ett skåp, några stolar, ett bord och alla övriga tillbehör för en välförsedd om än aldrig så liten expeditionslokal. Vi tro och hoppas att han, som välsignat vårt arbete så att denna utökning blivit en nödvändighet, han skall ock genom sina skaffare förse oss med det för detta ändamål nödvändiga pänningebeloppet.

Såsom en första handpänning ha vi fått emottaga 300 kr. till grundplåt för inköp av en skrivmaskin.

Jullådorna!

Ja, de stå nu färdiga och packade till avgång. Och till alla missionens vänner, som genom gåvor eller pänningemedel bidragit till att jullådorna blivit så väl fyllda, vilja vi säga ett hjärtligt tack.

Endast aningsvis kunna vi förstå vilken glädje, som dessa lådors innehåll skola komma att bereda våra så alldeles särskilt ensamt boende missionärer, men detta förstå vi, att de ej på sin julekväll 1920 skola behöva känna sig så övergivet ensamma. De personliga gåvorna skola tala sitt tysta, men icke desto mindre kraftiga språk om kärleksfyllda tankar, som gått dit ut för att låta dem känna, att vännerna äro med, att de ej äro så ensamma, som det kanske vill synas dem.

Det har varit oändligt kärt att få packa ned alla dessa trevliga och präktiga saker, som skola bliva till ovärderlig nytta och glädje. Tack för pänningebidragen som satte oss i stånd att inköpa saker, som vi visste att missionärerna voro i behov av.

K. F. U. K. i Stockholm som alltid haft hjärta och husrum för mongolmissionen, ställde även nu en av sina salar till vår disposition, så att vi kunde föra dit alla de olika paketen både små och stora. Så kommo de beställda lådorna. Och

låt oss nu tillsammans taga en liten överblick av det hela, när packningen gick av stapeln.

Det första vi då möta är Ordföranden och Sekreteraren, som voro ifärd med att öppna paketen och sortera dess innehåll. Då alla paketen öppnats och dess innehåll fördelats gjordes ett överslag om vad som bäst borde köpas till.

Nästa dag se vi flera personer i salen, som »packmästare» ha vi fröken Stenberg, den platsen kan hon sköta bättre än de flesta, missionär Johansson snickrar händigt ihop lådor för lampor och glas, en ung mongolvän för noggranna listor över varje sak, som stuvas ned i den ena eller den andra lådan. Varje sak får sin etikett, som tydligt bär såväl givarens som mottagarens namn. Under det att arbetet pågår få vi höra talas om, att en låda står färdig med en orgel för Urga, ja, att andra vänner ha givit en liten spisel, så att systrarna i Urga skola kunna laga litet mat varje dag och ej bara en gång i veckan såsom hittills. På fabriken ha de lagt sig särskilt vinn om denna lilla spisel, underredet har gjorts hopfällbart, plåtar falsats, så att en aldrig så litet kunnig mongol skall kunna bocka ihop dem till rör, och spiseln i ett ögonblick vara färdig att tagas i bruk.

Ja dessa lådors innehåll tyda på de många nyttiga tingens mångfald. Från munspelet till orgeln, från den grövsta manskänga ned till den allra raraste lilla barnasko för liten Svea, från den stora instrumentkokaren ned till den finaste lilla ögonsond. Men vi få ju ej tala om allt vad jullådorna innehålla utan vänta till n:r 2 av Ljusglimtar för 1921, då få missionärerna själva ge sitt utlåtande över lådornas innehåll.

Redovisning

för de till Svenska Mongolmissionen inkomna **gåvomedlen** 15 april—30 juni 1920.

N:r 258 D. R. A., N—hammar, 15: —; n:r 259 »En blomma på Märtas grav» 10: —; n:r 260 M. S., Doverstorp, 10: —; n:r 262 H. L., Sollefteå, 10: —; n:r 263 J. A., Flen, 5: —; n:r 265 »Mongolernas vänner» i Jönköping 100: —; n:r 268 H. A. & H., Jönköping, 105: —; n:r 269 S. H., Sm. Taberg, 20: —; n:r 270 A. v. B., Sthlm, 5: —; n:r 273 D. N.—T., Lund, 10: —; n:r 274 C. B., G—borg, 32: 75; n:r 275 S., Jönköping, 50: —; n:r 276 S. T., H—borg, 20: —; n:r 277 B. H., Arvika, 10: —; n:r 278 G. A. T., Jönköping, 20: —; n:r 279 R. R., Borås, 6: —; n:r 281 L. L., Backe, 10: —; n:r 282 J. C. N., Malmö, 15: —; n:r 283 A. M., Skepparslöv, 20: —; n:r 284 Syf., Luleå, 16: —;

n:r 285 Åldens missionsförsäljning 100: —; n:r 286 S. A., Engelsb., 40: —; n:r 287 H. E., Vånga, 20: —; n:r 288 L. A., Sthlm, 10: —; n:r 289 D. M. N. K. F. U. M. 316: 61; Onämnd 2: —; n:r 290 M. E., Tärnsjö, 10:—; n:r 291 E. A., Tärnsjö, 5:—; n:r 292 En syförening i Hackvad 50: —; n:r 293 A. B., Billesholmsgr., 10: —; n:r 294 L. O., Lysvik, 5: —; n:r 295 K. W., Rönnöfors, 50: —; T. A., Norrköping, 5: —; n:r 296 A. J., Lindesberg, 10: —; n:r 297 M. S., Doverstorp, 20 kr., n:r 298 V. J., Nårunga, 10 kr., n:r 299 A. F., Södertälje, 15:—; n:r 300 A. R. sparbössa 29: 60; n:r 301 H. R., Sthlm, 10:—; n:r 302 H. R., Fridene, 100: —; Fru S. medf. 10: —; n:r 303 E. G., Sthlm, 10: —; n:r 304 E. S., dito, 10: —; n:r 305 H. L., dito, 150: —; H. A., dito, 5: —; n:r 306 Söndagsskolan, Billeberga, 21: —; n:r 307 D. N—T., Lund, 5: —; S. N., Sthlm, 10: —; n:r 308 O. K., Alsäter, 8: —; I. F., Sthlm ,20: —; Fru J., Åby, 10: —; 4 st. sparbössor, Kalmar, 38: 82; A. P., Förlösa, 5: —; K. L., Åtvidaberg, 5: —; M. A., dito, 5: —; n:r 310 K. P. tackoffer för återvunnen hälsa 110: —; n:r 311 Syföreningen i Kasinge 50: —; Resebidrag, dito, 10: —; n:r 312 Broddebo ungdomsf. 40: —; J. B., Ullersäter, 10: —; A. L., Vintrosa, 60: —; N. L., dito, 10: —; n:r 315 De kr. Allians, Sthlm, 75: —; n:r 316 E. N., Luleå, 150: —; n:r 317 L. A., Lennartsnäs, 10: —; n:r 318 Sv. Bibelinst. söndagssparbössa 25: —; n:r 319 A. P., Axmar, 10: —; n:r 320 C. L., Sm. Taberg, 5: —; n:r 321 M. A., Jönköping, 10: —; n:r 322 K. M. A. 1,317: 50; n:r 323 A. & H. L., Sthlm, 100: —; n:r 324 Onämnda vänner i Lindesberg 100:—; n:r 325 A. U., Örebro, 18: —; n:r 326 Mongolsyf. i Luleå 14: 16; A. A., Kristinehamn, 10: —; n:r 327 Sparb., Balingsta, 6: 79; n:r 328 K. T., Norrköping, 350: —; n:r 329 Djursh. K. F. U. K. 81: —; n:r 330 H. J., Österkorsberga, 20: —; n:r 331 J. J., Bäckebo, 8: —; n:r 332 J. H., Antnäs, 20: —; n:r 333 H. S., Norrköping, 6: —; n:r 334 A. H., Jularbo, 5: —; n:r 335 A. G., Umeå, 2: —; Blommor på A. G:s grav 25: —; n:r 336 Sparbössa 17: 01; n:r 337 A. E., Överum, 35: —; A. R., Sthlm, 25:—; n:r 338 H. L., Sollefteå, 10:—; n:r 339 I. K., Järpen, 25: —; n:r 340 E. S., Norrköping, 10: —; A. & H. L., Sthlm, till skrivmaskin 300: —; n:r 341 E. N., Kattorp, 15: —.

Kollekter: N:r 261 Enköping 125: 63; n:r 264 Jönköping 64: 80; n:r 266 Hovslätt 54: 28; n:r 267 Sm. Taberg 80: 84; n:r 271 N-hammar 37: 25; n:r 272 Vaggeryd 54: 50; n:r 280 Linköping 40: —; Hallsberg 12: 86; Mariedam 15: 67; Zinkgruvan 22: 21; Motala 20: 71; Katrineholm 113: 67; Åby 85: 69; Vånga 53: 16; Finspång 65: 13; Betesda, Kalmar, 38: 05; K. F. U. K., dito, 33: 50; Milslund 11: 60; Mossbo 8: 72; Öbbestorp 13: 75; Ljungby 5: 65; Ölvingstorp 5: 72; Torsås 11: 55; n:r 309 K. F. U. M., Karlskrona, 126: 41; dito resebidrag 5: —; Nelhammar 26: —; Måshult 8: 33; Ullersäter 23: 05; Frövi 33: —; Sannamon 27: 78; Valla 9: 72; n:r 327 Balingsta 10: 59.

Summa kronor 5,966: 06.

(Därav 350 kr. till inköp av en orgel, 441 kr. till mattor, spisel och diverse julgåvor.)

Med ett innerligt tack till varje givare.

Alla missionsmedel böra sändas under adress »**Svenska Mongolmissionen**», **Brunnsgatan 3, Stockholm.**

Stockholm, Ernst Westerbergs Boktryckeri-A.-B., 1920.

Ljusglimtar från Mongoliet

TIDSKRIFT FÖR SVENSKA MONGOLMISSIONEN

N:r 6 | EXPEDITION: Brunnsgatan 3, Stockholm | 1920

Upp till samling — in i kamp.

Av *Gerda Ollén.*

Hög och väldig reser sig en fästning framför oss. Vi se dess tjocka murar, dess höga torn och tinnar, dess starka bålverk. Århundrade efter århundrade har den stått där som ett ointagligt fäste. Bakom dess höga murar är en väldig fiendestyrka förlagd. Härinne utarbetar fältherren sina planer och utdelar befallningar åt sitt folk. Här inifrån bevakar han sitt område och befäster sin makt.

Utanför fästningen befinner sig en liten skara människor, som det synes upptagen av något viktigt, och stundom ses deras blickar liksom prövande glida upp utefter de höga fästningsmurarne. Varför äro de månne där? Ha de kommit för att bese den såsom ointaglig ansedda fästningen och beundra det mäktiga byggnadsverket.

Nej — avsikten är en annan. De visa och kloka skulle le, de starka håna, ja, vem som hörde därom skulle gäckande rycka på axlarna åt svärmarna och fantasterna, som i sin galenskap tro omöjligheter kunna bli möjligheter. Saken skulle dock härigenom icke förändras. Den lilla skaran, bestående av knappt en handfull människor, är kommen till platsen för att intaga fästet, besegra fienden och steg för steg erövra landet. Visste de det, de otaliga tjänsteandar, som utan rast och vila ila ut och in för att utföra sin herres befallningar, så skulle även de gäckande skratta åt ett så löjligt upptåg. Som Goliat föraktade den späde yngling, som kom

honom till mötes med några stenar i sin herdeväska och en slunga i sin hand, så skulle också fienden i sin jättemakt gäckande betrakta dessa, som visst ämnade leka en barnlek med makten, inför vilken de i stället darrande bort krypa i stoftet.

* *
*

Bilden betecknar den närvarande ställningen i Mongoliet. Den lilla skara, som utsänts av den store Fältherren för att föra hans strider i detta land, befinner sig inför det väldiga, tillsynes fullkomligt ointagliga fäste, som lamaism utgör. *De* veta, att fästningen, hela denna av människor hopkonstruerade religionsbyggnad, har en grundskada, och att dess fall är oundvikligt. Dock ter sig uppgiften att intaga densamma gigantisk, outförbar för en liten skara.

Några smärre förpostfäktningar äro redan gjorda, och några byten hava tagits. Men härunder är det som ställningens fruktansvärda allvar uppenbarats. Fienden har i detta land gjort folkets religion till operationsbasis och till det medel varigenom han fullkomligt behärskat dem. Detta är hans triumf, och i äran av detta mästerdrag av sin egen hand solar han sig. Ett helt folk, som på grund av sin avgjort religiösa läggning och en nästan enastående förmåga av hängivenhet för det, som är föremål för dess religiösa tro, ett folk, som lärt att umbära och utan knot offra av sitt lilla för det, som för dem är det största — deras religion — ett sådant folk ger oförbehållsamt, utan någon som helst inskränkning, honom, dödsfienden till Kristus Jesus, sin hyllning. Detta är hans stora glänsande triumf, hans ära, som till varje pris måste bevakas. Men hans ära den är liktydig med vanära för det höga Kristus-namnet. Hans triumf, det är brännande ve.

Så är då hela den strid, som nu förestår i Mongoliet, djupast en strid mot honom, som på det nesligaste sätt lockat till sig folkets hyllning. Den ärekrona, som mongolerna i sin enkla, oskrymtade tro skulle smyckat i ovansklig skönhet för sin verklige Konung — den sitter nu på hans fiendes hjässa. Under århundraden har detta varit fallet. Hur det så kunnat få fortgå, är omöjligt att förklara annat än såsom varande en följd av onda makters sövande, förvillande inflytande. Endast härigenom kan förklaras, hurusom Kristi stridsmän med jämnmod kunnat se denna skymf tilldelas deras Konung. Kristus skymfas, och hans fiende triumferar. Det är därför ställningen i Mongoliet den dag i dag är tram-

ställer sig med fruktansvärt allvar för hans folk. Det vore ej så, om ej Konungen i oändlig nåd och med ett förtroende, som är ägnat att förkrossa, försmälta våra hjärtan, hade anförtrott åt oss att befordra hans intressen och utbreda hans rike på jorden.

Hur ha vi begagnat hans förtroende med avseende på det land, där fienden just sitter på härskaretronen med den glänsande ärekronan på sitt huvud? Såsom orsaken till att missionsuppgiften i Mongoliet så föga har uppmärksammats, har framhållits de stora hinder och svårigheter, som framställt sig under de missionsförsök som gjorts. Vidare den glesa befolkningen, det prövande klimatet o. s. v. Det synes som om de, som framhålla sådana och liknande skäl såsom ursäkter, ej förstått, vad saken i själva verket gäller.

Det rör sig ju om ingenting mindre än huruvida Konungens ära alltjämt skall givas åt hans fiende eller om genom seger, framgången ur, det må så bliva, en fruktansvärd het kamp, hans ära skall framstråla såsom då solen i oändlig majestät och härlighet bryter fram genom mörka moln.

Saken är anförtrodd åt oss, och utgången beror på, hur vi utföra vårt uppdrag. Från stridsfältet härute har meddelanden hemsänts om segrar, som vunnits. På samma gång som sådana meddelanden böra mottagas med djup tacksamhet till Gud såsom varande inseglet på att verket är hans och löften om den stora seger, mot vilken vi gå, på samma gång bör dock fasthållas, att den stora, fruktansvärda sammandrabbning som måste äga rum ännu ej är påbörjad. Den väldiga uppgiften ligger framför oss och utgör i sig själv en den mest vältaliga, inträngande kallelse till unga människor, som vigt sina liv åt Konungens tjänst, att gå in under densamma. Den är hård och krävande. Den som går in därunder kommer att i sitt innersta lida av en köld, som är mer isande än den, som kommer hans lemmar att stelna, av en hetta mer glödande än den, som bränner över hans huvud, och en torka mer fördärvbringande än den, som förvandlar de gröna slätterna till öde brunbrända stäpper. Ingen må tro, att uppgiften blir lätt. I själva verket är den strid, som förestår, en strid på liv och död. Föres den striden på ett slött och sömnaktigt sätt, kommer nederlag att bli följden. För det må vi veta, att fienden ej lämnar sin ärekrona i Mongoliet till Jesus Kristus, förr än all hans väldiga härskarekraft, hans listiga, tallösa planer och hemliga anfall, där de minst

anas, ha mötts av en övermakt, för vilken han *tvungits* tillbaka.

* *
*

Mongolmissionen står av alla tecken att döma inför ett nytt skede. Det gäller ingenting mindre än en kraftig framryckning mot fiendens fäste. Det gäller öppen strid på liv och död mot de makter, som triumfera mot Jesus Kristus.

Men vi vänta — vänta på förstärkning. Vi stå inför den höga fästningen. Vi blicka upp mot dess väldiga bålverk, dess tjocka murar. Seger måste vinnas. Men den kommer att kosta offer och blod, varje handsbredd mark, som tages från fienden, skall vinnas under hetaste kamp. Därför kräves att stridskrafterna mångdubblas. Bönens stridsmän måste träda i verksamhet såsom aldrig förr. Unga män och kvinnor, hörsammande Konungens kallelse, måste skynda att förena sig med den väntande skaran därute. En var, som ej kall och oberörd kan bevittna, hurusom hans Konungs ära trampas i stoftet, må stå upp och göra den insats i den förestående heta striden i Mongoliet, som Konungen väntar. Låtom oss så, tätt fylkade samman, tränga fram mot fienden, i korsets tecken. Korsvägen, lidandesvägen, det är kungsvägen, som för till seger. Och för dem, som gå den vägen, är kraft tillförsäkrad. Fiendens makt och list må vara aldrig så stor, striden bli aldrig så het — tränga vi framåt i samlad styrka i korsets heliga kraft, då är utgången viss. Seger genom Jesus Kristus, ära åt hans heliga namn. Men *samling* behöves. Kristi stridsmän i skilda läger och samfund — er medverkan behöves. Det rör sig om det högsta och heligaste intresse, som kan intaga och till ett förena oss människor. Det gäller Kristi ära. Under århundraden har hans namn tillfogats en blodig skymf. Vår enkla, oavvisliga plikt är att göra, vad på oss ankommer, att denna skymf måtte utplånas och Jesus Kristus, vår Konung, bliva hyllad och tillbedd.

Upp därför till samling! Det gäller en kraftig framryckning utan dröjsmål. Det gäller att genom kamp tränga till seger i korsets kraft.

Liten minnesruna över Mongolmissionären N. J. Friedström

av hans vän och kamrat **A. F. Almblad.**

Jag känner det nästan som en helig plikt att i Sv. mongolmissionens tidning få teckna en liten minnesruna över den till Gud hemgångna mongolmissionären N. J. Friedström. Han har nu avslutat sin tjugoåriga arbetsdag i Mongoliet. Gud har kallat honom till vila. Det var en kraftig stämma som tystnade i ökenmissionen i och med missionär Friedströms bortgång. Mongolerna ha i honom förlorat en god vän, en som älskade dem, som predikade evangelium för dem, som ömmade för deras nöd och som bad för dem bittida och sent.

N. J. Friedström.

Friedström var en av banbrytarna i Mongoliet. Det i Kinas och Mongoliets missionshistoria så sorgligt minnesrika året 1900 kom Friedström i sällskap med norska missionären Suber från en pionjärresa till Ulliassutai i norra Mongoliet. Komna ned mot Kinas gräns fingo de höra rykten om huru missionärerna förföljdes och mördades. De fingo även reda på att deras kära kamrater, de andra mongolmissionärerna, icke voro så långt borta. De höllo sig gömda, väntande på att de mörka molnen skulle skingras. Friedström och Suber kommo överens om, att Suber skulle försöka få kännedom om kamraternas öde. Suber fick det också, men blott för att få följa en hel liten skara svenska missionärer i martyrdöden. * Så blev då även detta land, Mongoliet, döpt och beseglat för Kristi mission med ädla martyrers blod. Friedström blev av mongoliska vänner underrättad om huru det gått med hans kamrater samt att om han ville rädda sitt liv, så måste han genast fly längre inåt Mongoliet. Han beslöt sig för att göra så, samlade i hast tillhopa sina

* Vid boxareupproret 1900 fingo även tre av svenska mongolmissionens missionärer lida martyrdöden.

magra och trötta kameler och flydde. Hans hjärta var fullt av sorg och saknad över de stupade kamraterna och över den förlust missionen i Mongoliet lidit. Men längre och längre gick färden inåt ökenlandet, och slutligen kom han fram till Urga i norra Mongoliet. Han var räddad till livet.

Missionär Friedström gjorde nu ett besök i Sverige. Strax efter det han firat sitt bröllop återvände han, åtföljd av sin hustru, till Mongoliet. Det var hösten 1902. Det är på den stora missionskolonien Patsebolong som han utfört sitt egentliga livsarbete som missionär. Länge skall hans minne leva där. Att med några penndrag ge en beskrivning på denna koloni, och det gedigna arbete, som där utförts av missionär Friedström, går icke. Vare blott sagt att Patsebolong är en jordbrukskoloni, i Amerikanska Skandinaviska Alliansmissionens tjänst, med en areal av inemot 10,000 tunnland jord. Här har Friedström, med tillhjälp av flera hundra kinesiska arbetare, låtit gräva ett mycket vittomfattande kanalsystem. Huvudkanalen från Gula floden till missionsstationen är 1½ svensk mil lång. Från denna huvudkanal utgrenar sig nu, likt ådror, en mängd större och mindre grävda kanaler åt alla håll på kolonien. Och Gula floden får släppa till av sitt feta grumliga vatten för att framalstra en rik skörd till lön åt Patsebolongs kinesiska och mongoliska arrendatorer. Vidare ha under årens lopp å stationen uppförts flera präktiga bostäder för missionärer och dito kapell, skollokaler, bostäder för arbetare, sädesmagasiner m. m. En mängd djur av olika slag, som tillhöra missionen, göra sitt till för att få den stora landskapstavlan så färgrik och mångskiftande som möjligt. Det ligger ofantligt mycket av energi, begåvning och en okuvlig vilja samt bön, tro och uthållighet bakom detta arbete. Prövningar, motgångar och hårda stormar ha varit med, liksom vid allt banbrytningsarbete. En barmhärtig Gud har vakat över det hela, och många dyra människosjälar ha genom evangelium på Patsebolong blivit räddade från hedendomens synd och bittra nöd. Detta är hundrafaldig lön för all möda. Vid sidan av det direkta missionsarbetet har kolonien kunnat hjälpa många fattiga, mättat många hungriga, givit kläder till trasiga stackare, underhållit skolor, lärare, evangelister, underhållit unga till Gud omvända kinesiska ynglingar, ävensom en mongolyngling vid ett seminarium i Kina. Dessa ha sedan i flera år förkunnat evangelium bland sitt eget folk.

Missionär Friedström var blekingebo till börden. Han

hade haft den förmånen att äga troende föräldrar. Hans eget trosliv började därför redan i unga år. Tron på Gud var hans stora styrka i livet. Tron svek honom aldrig. Han ägde den tro, som framföder gudslivet — andelivet i själens djup; den tro som ger livet dess rätta färg — himmelens färg. I tron på Gud och i förvissning på hans kallelse gick han till Mongoliet. Huru ofta hörde jag ej honom säga att han var så viss på att vara på den plats i livet där Gud ställt honom. Därför kunde han också hålla ut, och höll ut det gjorde han tills han stupade i selen.

Friedström älskade det folk, som han levde och verkade ibland. Att tjäna Gud och verka hans verk bland mongolerna var för honom icke något som han behövde truga sig till; det var hans lust, hans stora glädje i livet. Han var icke bara begåvad när det gällde det praktiska, han var det ock när han kom i predikstolen. Med kraft och värme och hänförelse, och ofta under strida tårar, har han för mongolerna predikat korsets blodfärgade evangelium. Han var en man, som aldrig sparade sig, utan höll ut i ur och skur. Någon »latsida» fanns icke hos Friedström. Därför var han också trött och utsliten och hade för längesen behövt få göra en tur till hemlandet, men omständigheterna tilläto det icke. Bönens ande hade han i rikt mått — liv och värme var det i hans bön, och stor och kraftig som han var, brukade hans bön ändå ofta sluta i gråt inför Gud. Ofta berättade han för mig, huru han under flykten 1900 alltid höll sikte på polstjärnan, när han på nätterna strävade framåt med sin karavan. I andligt avseende höll han, med Guds nåd, alltid sikte på den evigt klara morgonstjärnan. I dess sken har han nu också nått det eviga hemlandets kuster.

Ur vardagslivet.

»Herren är mitt ljus och min frälsning; för vem skulle jag frukta? Herren är mitt livs värn; för vem skulle jag rädas?»
Ps. 27:1.

Hallong-Osso den 9 maj 1920.

Jag är ensam i Mongoliet, eller — vad som kallas ensam. Joel och Anni ha rest ned till Kalgan, för en kort tids vila. När jag i morse stod och såg efter de avresande, kommo flickorna och slöto sig omkring mig under det de med

både litet undran och värme sade: »Agga åtto gantjar bålsä» (Nu är vår stora syster ensam). De undrade nog om jag skulle komma att gråta och se ledsen ut, och jag märkte att de ville försöka vara för mig vad de kunde. Inte har jag fått tid i dag att komma ihåg att jag är ensam. Jag har stått vid medicinskåpet så gott som hela tiden, utom vid mötena, och därtill varit på sjukbesök ett par km. härifrån hos en sjuk kvinna.

Den 10 maj.

I morse red jag ned till den sjuka och fann henne mycket bättre. Kväll och morgon har jag nu henne att se om och många sjuka har jag härhemma. Dessutom ha »lärofadern» (Gendum) och jag åtskilligt bestyr att övervaka hela maskineriet. I afton hedrades Hallong Osso med besök av en »nöjen» = hövding. Bantje och Gattjima bugade sig till jorden för honom på äkta mongoliskt vis, men »lärofadern» lyfte på utländskt manér på mössan, vilket först kom hövdingen att se litet förvånad ut, varefter även han rev av sig mössan. Ett par timmar i förväg kommo ett par »förridare» för att anmäla höghetens ankomst. Jag har legat på knä framför honom på kangen och gnidit in honom med liniment och masserat hans ben en halv timme.

Den 20 maj.

Inte hade jag vågat tro att tiden i ensamheten skulle bli så rik. På morgonen den 11 maj då jag stod och delade ut medicin, kom en av de besökande in och halvviskade med tydlig bävan i både röst och ansiktsuttryck: »Gevärsmänniskor komma». I nästa minut kommo genom grinden en 7—8 beväpnade män, som genast spridde sig ut över gården till de olika husen och ingångarna som en trupp som är utsänd att inspektera; de voro kinesiska soldater. Brutalt och grovt begärde de ett fint rum för en hövding, som skulle komma, och med gevären i händerna stodo de framför mig och pratade. Man kunde gott ta dem för en förtrupp av ett större rövarband. Jag visade dem in i ett av våra kinesrum och bad dem slå sig ned på kangen tills te kunde bjudas dem, men de fortsatte sina inspektioner och gingo från rum till rum. Vilken lättnad när i detsamma ett par kärror och ytterligare några ryttare anlände, av vilka en var en fin, artig kines i silkespatse och med guldbågade glasögon och guldur och ren näsduk. Nu blevo genast de rövarliknande sällarna så spaka och slogo sig i ro ned omkring tekannan. I vårt samlingsrum dukades ett tebord på utländskt vis, och »lärofadern» och

jag gjorde sällskap med den fine herrn och hans tvenne bättre följeslagare under det de drucko sitt te. Det var ju en god avslutning på denna historia som visat en så hotfull början.

På aftonen kom bud från Goltjaggan 9 svenska mil österut, varest på natten en mongolhövding blivit skjuten. På mina förfrågningar svarades att inga ben voro krossade eller några inälvor skadade. Och i hopp att kunna lappa ihop skottsåren begav jag mig vid ½ 6-tiden på kvällen i väg, sedan alla riktigt tiggt mig och nästan skickat i väg mig. Alla i vår församling voro så ivriga att vi skulle hjälpa. Jag var förfärligt trött efter allt arbete med sjuka och alla förberedelser för resan och allt, men efter blott några få timmars ritt kände jag mig som förnyad — en ny uppfyllelse av löftet i Jes. 39: 31: »så hasta de åstad utan att uppgivas». Bruno, »missionshästen», löpte med högburet huvud. De friska, lätta hovslagen, den ljuvliga aftonsvalkan och den späda grönskan över de vida, fria slätterna, allt, allt fyllde mig med jubel, och innan jag hunnit bli trött i mitt sinne, hade klockan blivit 12, och 5 svenska mil voro tillryggalagda. Själen hade mättats av den Högstes höghet och underbara härlighet. Så ljuvligt predikade först fält och kullar, som lågo badande i aftonsolens glöd, så mäktigt och starkt dragande uppåt mot det eviga ljuset de tusen tindrande stjärnorna, sedan jordens ljus slocknat. Kanske var det en liten smula underligt att ensam med två oomvända mongoler genom det djupa mörkret rida fram emot rövarnästet, men mest av allt var det underbart, ty — *över mig* var Guds stjärnehimmel.

För att hästarna skulle få litet vila, stannade vi nu vid ett mongoltält på slätten, och framför den flammande elden låg jag på det hårda jordgolvet med en »sten» — nej trälåda till huvudgärd och brydde mig ej om hur många tusenfotingar eller andra kryp, som närmade sig, nej, jag bara brydde mig om att få *vila*. Efter tre timmar voro vi åter ute på slätterna, och klockan 9 på morgonen var jag framme. Till min förskräckelse fann jag mannen alldeles förfärligt illa tilltygad. Och jag kunde ej begripa, varför Gud rent av drivit iväg mig och så underbart burit mig de många milen genom nattmörkret. Men så mötte Gud mig med ordet: »O, låt mig föra en skymt av frid i något kämpande hjärtas strid, en stråle klar från Guds kärlek varm i *bävande människobarm* — — —». Där var min uppgift. Och om jag ej kunde göra mycker mer för den sjuke, så kunde jag likt samariten gjuta olja och vin i såren och förbinda dem. Vänstra lungan var genomskjuten

strax nedanför hjärtat, och vänstra armen, som mannen hållit tryckt mot bröstet, var fullkomligt krossad. Musklerna hängde söndertrasade och såret var redan svart och illaluktande. Jag sade dem uppriktigt, att här kunde jag ingenting göra. Så levande, så djupt såg jag kravet på oss missionärer i den stunden. För oss gäller det här att få en tro som kan ta ut löftena. Marc. 16: 17, 18. O, här behöver ordet stadfästas med åtföljande tecken. Bedjen för oss om den Helige Andes utgjutelse över vårt liv.

På hemfärden övernattade vi hos en vänlig mongolfamilj. Hustrun hade aldrig förr sett en utländsk kvinna och hade åtskilligt att fråga om. När jag berättade för henne om Jesus, gjorde hon ett kors med fingrarna och frågade: »Är det den där?» Hon lyssnade så stilla till den nya läran, men likväl utförde hon troget sin dyrkan och tillbedjan inför de döda gudarna innan hon gick till nattens vila.

Det var första gången jag såg någon utföra sin hedniska gudstjänst och jag var intresserad. Med radbandet mellan händerna böjde hon sig ned mot jordgolvet och snuddade med pannan mot marken, och mumlade någon bön, varefter hon reste sig och förde händerna sammanlagda först mot bröstet sedan mot pannan. Detta upprepades ända till 26 gånger. Jag märkte att det var med stor möda hon kunde böja sig och resa sig upp, och först följande morgon vågade hon visa mig sitt ben, som var förfärligt svullet och hade ett otäckt varigt illaluktande sår. Inte fick det hindra henne att tillbedja. O, om vi alla, som ha en *levande* Gud, visade samma iver i vår dyrkan.

Den 19 juni.

Flera veckor ha gått sedan detta brev påbörjades och om ett par, tre dar är jag färdig för min sommarresa. Restälten stå uppspända på vår gård och påminna jämte alla packlårarna om uppbrottet. Jag hade ju längtat så att få komma ut bland folket och gör det än, dock kan jag ej neka att jag på samma gång nu, när jag står så nära att lämna Hallong-Osso, känner en viss underlig känsla.

På månader ej en vit människa att säga ett ord till. — —

Kanske kommer tanken så mycket lättare därför, att sommaren är den enda tid på året, då det här är verkligt livligt. Till Tabool och Hallong-Osso komma massor av utlänningar, turister och missionärer. Hit väntas en hel del skandinaviska missionärer. Att just när allt står och väger lik-

som i förväntan ge sig ut ensam i öknen känns en liten smula för köttet, och dock ville jag för ingen del stanna hemma.

Den stackars mannen i Goltjaggan är död. Innan Ericssons kommo hem, hade jag tre gånger varit till hans hem. Då jag andra gången hämtades, stannade jag fem dagar och skötte hans sår. Under tiden gjorde jag en massa besök ut till närmare eller avlägsnare liggande tältbyar, där någon sjuk bad mig komma. En dag hämtades jag av en gammal ärevördig lama bort till en sjuk. Mellan höga, toppiga berg, över kammar och ned i djup gick färden. I sanning en natur för tempel och tillbedjan. På alla höga berg finnas ock stoder resta för gudarna, stora stenkummel med vimplar och flaggor. Och tempel är det gott om, och — tillbedjan; men den är som gudarna själva *död*. En kvinna sade till mig: »Vi kvinnor ha ej mycken tid för tillbedjan. Vi skola sy och hålla hemmet i ordning och se efter djuren!» Jag sade henne, att under allt detta kunde hon tillbedja. Med häpnad såg hon upp på mig och sedan på de andra kvinnorna och skrattade. »Så litet vet hon om tillbedjan», menade hon naturligtvis. På återresan denna gång fick jag här och var se slätten avbrytas av stora tåg av festsmyckade mongoler. Så vackert lyste allt det färgrika, det djupt röda, klart blå, gula och gröna, och silver- och korallsmycken glänste fantastiskt i solen. I långa karavaner kommo de, medförande restält och andra nödvändighetsartiklar samt gåvor åt präster och gudar. En stor tempelfest firades i »Den soliga platsens tempel» och i tusental samlas mongoler. Kanske har det för de flesta urartat till att bliva en stor folkfest, där det gäller att vara smyckad med all möjlig grannlåt för att bli beundrad, kanske dock mången sjuk, fattig, släpar sig fram i tro och verklig tillbedjan.

Vid mitt tredje besök var mannen död och kvinnorna, som mötte mig, klagade: »O, du hann ej, nu är han borta.» Tänk vilket förtroende de nu ha för »utlänningarna», de bedja och tigga: »Kom hit och bo ibland oss». — Var äro de, alla de unga, som skola komma och bo mitt ibland dessa arma? Var äro de alla, de villiga hjärtan, som skola bära oss igenom härute? Hör du ropet? O, du måste höra det; så hopplöst, så vilt, så skärande. Du hör och du hastar till hjälp — till bön och offer och gärning.

I det tält, där den döde låg, sutto ett halvt dussin präster och läste böner. Jag frågade: »Vad betyder nu all denna böneläsning?» En av de äldre sade litet tvekande, som om

han själv ej riktigt trodde på det: »Vi hjälpa honom in i himlen». — Jag visade dem det orimliga i tanken och tog bilder ur livet, som de kunde förstå. De hade ingen brådska att återgå till sin böneläsning, och vi hade ett långt samtal. Tänk om den dagen vore nära då prästerna, som äro folkets ledare, vaknade upp.

O, vi vilja *tro*, tro till seger.

Eder i Herrens tjänst lyckliga
Hulda Wiklund.

Meddelanden.

Länge ha mongolernas vänner därute och härhemma gemensamt bedit, trott och väntat, att Darste-tjabb och Bantji skulle taga steget fullt ut och genom dopet besegla sin tro. Härom dagen nådde oss den glada underrättelsen, att de båda den 2 juni å Hallong-Osso blivit döpta.

Vår vän Bantji.

Bantji, allas vår vän, Gerda Olléns trogne följeslagare på hennes sommarresor, Bantji, mongolläraren, som så länge varit fullt övertygad om sanningen, men som av människofruktan låtit binda sig, han har nu tagit steget fullt ut . . . Och på dopdagen lär hans ansikte varit strålande av fröjd.

Den förut människofruktande Bantji har befunnits villig att som bibelspridare begiva sig till fiendens högsäte, Urga, och där är han nu, för att gemensamt med systrarna söka få ljuset att lysa in i någon liten vrå i det stora tunga mörkret.

Efter Bantjis ankomst till Urga skrev fröken Ollén: »Jag är så glad att ha honom här, det känns som en stor hjälp. Han har ett så ovanligt gott sätt med mongolerna. De må vara aldrig så buttra och tvära, om det är någon möjlighet, så nog avväpnas de och bli tillgängliga, när han språkat med dem en stund. När Bantji vilat ut några dagar efter den långa resan, skall han börja sitt bibelspridningsarbete i

Urga. Han kommer att möta motstånd, hån, förakt och mycket litet, kanske knappast en gnista av förståelse. Och vad mer är, fienden kommer att uppbjuda all sin kraft för att hindra honom och draga honom in i det tjocka, svarta mörkret här. *Hjälp oss att bedja för honom;* endast genom att vi sluta en bönering omkring honom skall han kunna övervinna och bli till välsignelse i Urga.»

Det torde vara möjligt, att systrarna snart komma att begynna med några små möten, kanske vi snart ha en liten skola för mongolbarn även i Urga.

Mongolvänner, låt oss bedja mycket, tro mycket och vänta mycket, på det att Jesus må bli förhärligad genom att själar bli vunna uppe i Urga.

Sedan sista numret av Ljusglimtar utgavs har Röda-kors-systern fröken Dagny Hansen blivit antagen till mongolmissionär. Och i början av nästa år hoppas vi få den nåden att kunna sända henne »Herren till hjälp, Herren till hjälp bland hjältarna» . . . i Urga.

*

En halv mil norr om Urga ligger det så kallade »Buddas heliga berg». Detta berg är skyddat och bevakat, dess väktare tillåta ingen utlänning att beträda det avskilda området. Skogen liknar en park fylld med nästan tama djur, och intet skott får där under någon omständighet fälla villebråden. Det berättas, att för ett tiotal år sedan några ryska generaler, som voro på ett tillfälligt besök i Urga, tänkte överträda denna lag, och gåvo sig i väg dit för att jaga, men det var nära att de själva av vakten blivit nedskjutna.

Här i skuggan av Buddas berg ha våra systrar under sommaren fått åtnjuta en välbehövlig vilotid.

Efter vinterns oerhörda sjukvårdsarbete voro de nästan nedbrutna. Och de beslöto sig för att under en kort tid av sommaren söka slå upp sitt tält på slätten utanför Urga. Men deras mongolvänner avrådde dem alldeles bestämt. De sade: »Det är numer så mycket löst folk som stryker omkring, så ni böra ej slå er ner på slätten.» Och en av deras vänner, en gammal mongolgumma, som varit deras patient, red i väg upp till Buddas berg, varest hennes släkting är överuppsyningsman. Hur hon talat om »främlingarna» vet man ej, men hon förde det budet med sig, att de skulle få slå upp sitt tält i hans omedelbara närhet och åtnjuta hans beskydd. Och där ha de fått vila. Syster Greta har fått tid till studier och gjort stora framsteg i såväl tal som skriftspråket.

Utstation.

Kom hit över och hjälp oss. En vårdag 1920 anlände till Hallong-Osso Hårin-Da, en av provinsen Goltjaggans många hövdingar. Hans ärende var att bedja missionärerna komma och öppna en station i provinsen Goltjaggan. Han ville själv ställa en bostad på några rum till missionens disposition. En annan av hövdingarne, den gamla Martja, är en av Hallong-Osso-missionärernas bästa vänner. Han är väl känd över hela sin provins, likaså är det en känd sak, att han genom missionärerna blivit botad från sin mycket svåra sjukdom.

Under årens lopp ha Goltjaggans befolkning blivit allt mer och mer vänligt stämd mot »främlingarna».

Gendum och Darste-tjabb syselsatta med översättningsarbete.

Missionär Eriksson skriver: »Aldrig blir jag så vänligt mottagen som där, och många av dem lyssna gärna till evangelium, ehuru ännu ingen avgjort sig för att följa Jesus.»

Här är nu öppet för evangelium, skola vi kunna gå in genom den öppnade dörren? Ja, i Jesu namn vilja vi gå till Goltjaggan och ämna för den kommande vintern låta Gendun och Nandji såsom evangelister bosätta sig där.

Detta glädjebud från Goltjaggan nådde oss samtidigt som underrättelsen att alla på Hallong-Osso, utom fru Eriksson, legat svårt sjuka. Spanska sjukan hade härjande rasat i trakten av stationen och skördat många offer bland mongolerna. Ehuru de våra varit hårt angripna, tillfrisknade alla. Det ansågs dock nödvändigt att missionär och fru Eriksson skulle för litet luftombyte resa ned till Kina på en tre veckors tid. Denna tid blev våra syskon till stor välsignelse och vederkvickelse.

Under sommaren har missionär Eriksson i sällskap med två norrmän besökt en större offerfest vid Hånger Åbbo.* Berget Hånger är för mongolerna en mycket helig plats, och

* Åbbo betyder offeraltare.

dit hade vid detta tillfälle samlat sig ett par tusen mongoler. Missionär Eriksson berättar, att han medförde ett tält för att bo uti, som han även tänkte begagna för skriftspridning och predikan, men det blev snart så fullpackat av mongoler, att han fruktade, att det skulle sprängas sönder, varför han snart nog fick flytta ut både sig själv och traktatlådan. Många lyssnade såsom det syntes ganska intresserade till evangelium.

Dessutom har missionär Eriksson på försommaren varit ute på ett par längre missionsresor till Dola-Nor med flera platser. På Hallong-Osso fortgår arbetet oavbrutet, besökande mongoler komma och fara. I skolan efter Bantji har Darste-tjabb upptagit undervisningsarbetet.

I edra böner glömmen ej Darste-tjabb.

* *
*

I slutet av augusti avreste missionär M. Johansson från Göteborg med ångfartyget »Japan» till Shanghai, och han torde i dessa dagar vara framkommen till Hallong-Osso. Vilket möte! Jag tänker mig, att det var en liten försmak av himmelsk glädje där ute i ödemarken, en stund, som de trogna vännerna mongoler och missionärer med längtan sett framåt till. Han, deras älskade lärare, som de för snart två år sedan fingo säga farväl till, var åter hos dem. Vi minnas kanske den hälsning, som missionär Johansson medförde från en omvänd mongol: »Hälsa församlingen i ditt hemland, och tacka dem för vad de gjort för mongolerna, men bed dem också, att de sända oss flera lärare».

* *
*

Missionsvänner, bedjen med oss, att Gud må i sin nåd uppväcka många trogna skaffare, ty till följd av den alltfort rådande låga kursen äro våra kvartalsutgifter ofantligt stora. Dessutom böra missionär och fru Eriksson på nyåret få resa hem för ett års välbehövlig vila efter deras mer än sjuåriga vistelse därute. Skola vi i början av 1921 även kunna utsända tvenne nya missionärer, så behöva vi för dessa fyras resekostnader få tillsammans en extra summa av cirka tiotusen kronor.

Ett sätt att främja mongolmissionen är att bland vänner och bekanta sprida Ljusglimtar.